

Bruksela, 5 lipca 2023 r.
(OR. en)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2023/0259(NLE)

11506/23
ADD 6

POLCOM 152
SERVICES 30
FDI 18
COLAC 84

WNIOSEK

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	5 lipca 2023 r.
Do:	Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2023) 435 final - ANNEX 3 - PART 1/2
Dotyczy:	ZAŁĄCZNIK do wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie zawarcia, w imieniu Unii Europejskiej, Umowy przejściowej w sprawie handlu między Unią Europejską a Republiką Chile

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2023) 435 final - ANNEX 3 - PART 1/2.

Zał.: COM(2023) 435 final - ANNEX 3 - PART 1/2

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 5.7.2023 r.
COM(2023) 435 final

ANNEX 3 – PART 1/2

ZAŁĄCZNIK

do

wniosku dotyczącego decyzji Rady

**w sprawie zawarcia, w imieniu Unii Europejskiej, Umowy przejściowej w sprawie
handlu między Unią Europejską a Republiką Chile**

ZASTRZEŻENIA DOTYCZĄCE PRZYSZŁYCH ŚRODKÓW

Uwagi

1. W wykazach Stron zawartych w dodatkach 10-B-1 i 10-B-2 określono, na podstawie art. 10.11 i 11.8, zastrzeżenia dokonane przez Strony w odniesieniu do istniejących lub bardziej restrykcyjnych, lub nowych środków, które nie spełniają zobowiązań wynikających z:

- a) art. 11.6;
- b) art. 10.6 lub 11.4;
- c) art. 10.8 lub 11.5;
- d) art. 10.10 lub
- e) art. 10.9.

2. Zastrzeżenia Strony nie naruszają praw i zobowiązań Stron na mocy GATS.

3. Każde zastrzeżenie określa następujące elementy:

- a) „sektor” odnosi się do ogólnego sektora, w którym dokonano zastrzeżenia;
- b) „podsektor” odnosi się do konkretnego sektora, w odniesieniu do którego dokonano zastrzeżenia;
- c) „klasyfikacja gospodarcza” odnosi się, w stosownych przypadkach, do działalności objętej zastrzeżeniem zgodnie z CPC, ISIC Rev 3.1, lub inaczej wyraźnie opisanej w tym zastrzeżeniu;
- d) „rodzaj zastrzeżenia” określa zobowiązanie, o którym mowa w ust. 1 niniejszego załącznika, w odniesieniu do którego dokonano zastrzeżenia;
- e) „opis” określa zakres sektora, podsektora lub rodzaju działalności objętego zastrzeżeniem oraz
- f) „istniejące środki” oznaczają, do celów przejrzystości, istniejące środki mające zastosowanie do sektora, podsektora lub rodzajów działalności objętych zastrzeżeniem.

4. Dokonując interpretacji zastrzeżenia, uwzględnia się wszystkie jego elementy. Element „opis” jest nadrzędny w stosunku do wszystkich innych elementów.

5. Do celów wykazów Stron „ISIC Rev 3.1” oznacza Międzynarodową Standardową Klasyfikację Rodzajów Działalności określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 4, ISIC Rev 3.1, 2002; oraz

6. Do celów wykazów Stron zastrzeżenia dotyczącego wymogu obecności lokalnej na terytorium Stron dokonuje się w odniesieniu do art. 11.6, a nie w odniesieniu do art. 10.6 lub 11.4, lub – w załączniku 10-C – w odniesieniu do art. 11.7.

7. Zastrzeżenie utrzymane na poziomie Unii Europejskiej stosuje się do środków Unii Europejskiej i państwa członkowskiego na szczeblu krajowym, jak również do środków instytucji rządowych lub samorządowych w państwie członkowskim, chyba że dane zastrzeżenie wyklucza państwo członkowskie. Zastrzeżenie dokonane przez państwo członkowskie stosuje się do środków na centralnym, regionalnym lub lokalnym szczeblu administracji w tym państwie członkowskim. Do celów zastrzeżeń Belgii organy rządowe na szczeblu centralnym obejmują rząd federalny oraz rządy regionów i wspólnot, gdyż każdy z nich posiada równoważne kompetencje ustawodawcze. Do celów zastrzeżeń Unii Europejskiej i jej państw członkowskich regionalny szczebel administracji w Finlandii oznacza Wyspy Alandzkie. Zastrzeżenie dokonane na szczeblu Chile stosuje się do środków na centralnym lub lokalnym szczeblu administracji.

8. Wykazy Stron nie obejmują środków odnoszących się do wymogów i procedur dotyczących kwalifikacji, norm technicznych oraz wymogów i procedur w zakresie licencjonowania, jeżeli nie stanowią one ograniczenia w rozumieniu art. 10.6 i 11.4. Środki te mogą obejmować w szczególności konieczność uzyskania licencji, spełnienia obowiązku świadczenia usługi powszechnej, posiadania uznanych kwalifikacji w sektorach regulowanych, zdania określonych egzaminów, w tym egzaminów językowych, spełnienia wymogu przynależności do konkretnego zawodu, takiego jak wymóg członkostwa w organizacji zawodowej, posiadania lokalnego przedstawiciela na potrzeby świadczenia usługi lub utrzymywania lokalnego adresu, lub spełnienia wszelkich innych niedyskryminujących wymogów, zgodnie z którymi pewne rodzaje działalności nie mogą być prowadzone w strefach lub obszarach chronionych. Chociaż środki takie nie są wymienione w niniejszym załączniku, nadal mają zastosowanie.

9. Dla większej pewności należy zaznaczyć, że w przypadku Unii Europejskiej obowiązek przyznania traktowania narodowego nie pociąga za sobą wymogu rozszerzenia na osoby fizyczne lub prawne pochodzące z terytorium Chile traktowania przyznanego w państwie członkowskim na podstawie Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej lub jakiegokolwiek środka wprowadzonego na mocy tego traktatu, w tym środków je wdrażających w państwach członkowskich, w odniesieniu do:

- a) osób fizycznych lub rezydentów innego państwa członkowskiego; lub
- b) osób prawnych utworzonych lub zorganizowanych na mocy prawa innego państwa członkowskiego lub Unii Europejskiej oraz posiadających siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w Unii Europejskiej.

10. Traktowanie przyznawane osobom prawnym założonym przez inwestorów Strony zgodnie z prawem drugiej Strony (w tym, w przypadku Unii Europejskiej, prawem państwa członkowskiego) i mającym swoją siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności na terytorium tej drugiej Strony pozostaje bez uszczerbku dla wszelkich warunków lub obowiązków zgodnych z rozdziałem 10, które mogły zostać nałożone na takie osoby prawne w chwili zakładania działalności na terytorium tej drugiej Strony i które nadal mają zastosowanie.

11. Wykazy Stron mają zastosowanie wyłącznie do terytoriów Stron zgodnie z art. 33.8 i mają znaczenie wyłącznie w ramach stosunków handlowych między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi a Chile. Nie mają one wpływu na prawa i obowiązki państw członkowskich wynikające z prawa Unii Europejskiej.

12. W wykazie Unii Europejskiej stosuje się następujące skróty:

UE Unia Europejska, w tym jej wszystkie państwa członkowskie

AT Austria

BE Belgia

BG Bułgaria

CY Cypr

CZ Czechy

DE Niemcy

DK Dania

EE Estonia

EL Grecja

ES Hiszpania

FI Finlandia

FR Francja

HR Chorwacja

HU Węgry

IE Irlandia

IT Włochy

LT Litwa

LU Luksemburg

LV Łotwa

MT Malta

NL Niderlandy

PL Polska

PT Portugalia

RO Rumunia

SE Szwecja

SI Słowenia

SK Słowacja

EOG Europejski Obszar Gospodarczy

WYKAZ UNII EUROPEJSKIEJ

Zastrzeżenie nr 1 – Wszystkie sektory

Zastrzeżenie nr 2 – Zawody regulowane – inne niż zawody związane z opieką zdrowotną

Zastrzeżenie nr 3 – Zawody regulowane – zawody związane z opieką zdrowotną i sprzedażą detaliczną produktów farmaceutycznych

Zastrzeżenie nr 4 – Usługi biznesowe – usługi badawczo-rozwojowe

Zastrzeżenie nr 5 – Usługi biznesowe – usługi w zakresie nieruchomości

Zastrzeżenie nr 6 – Usługi biznesowe – usługi wynajmu lub dzierżawy

Zastrzeżenie nr 7 – Usługi biznesowe – usługi agencji inkasa i usługi w zakresie oceny zdolności kredytowej

Zastrzeżenie nr 8 – Usługi biznesowe – usługi pośrednictwa pracy

Zastrzeżenie nr 9 – Usługi biznesowe – usługi ochroniarskie i detektywistyczne

Zastrzeżenie nr 10 – Usługi biznesowe – pozostałe usługi dla przedsiębiorstw

Zastrzeżenie nr 11 – Telekomunikacja

Zastrzeżenie nr 12 – Sektor budowlany

Zastrzeżenie nr 13 – Usługi w zakresie dystrybucji

Zastrzeżenie nr 14 – Usługi w zakresie edukacji

Zastrzeżenie nr 15 – Usługi w zakresie ochrony środowiska

Zastrzeżenie nr 16 – Usługi w zakresie ochrony zdrowia i usługi społeczne

Zastrzeżenie nr 17 – Usługi związane z turystyką i podróżami

Zastrzeżenie nr 18 – Usługi związane z kulturą, rekreacją i sportem

Zastrzeżenie nr 19 – Usługi transportowe i usługi pomocnicze w branży transportowej

Zastrzeżenie nr 20 – Rolnictwo, rybołówstwo i woda

Zastrzeżenie nr 21 – Działalność wydobywcza i działalność związana z energią

Zastrzeżenie nr 22 – Pozostałe usługi, gdzie indziej nieklasyfikowane

Zastrzeżenie nr 1 – Wszystkie sektory

Sektor: Wszystkie sektory

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe (Inwestycje i CBTS)

Zasada największego uprzywilejowania (Inwestycje i CBTS)

Wymogi dotyczące wyników (Inwestycje)

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (Inwestycje)

Obecność lokalna (CBTS)

Rozdział/Sekcja: Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

a) Zakładanie przedsiębiorstw

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

FI: Ograniczenia dla osób fizycznych, które nie mają regionalnego obywatelstwa Wysp Alandzkich, oraz dla osób prawnych w odniesieniu do prawa nabywania i posiadania nieruchomości na Wyspach Alandzkich bez uzyskania zgody właściwych organów Wysp Alandzkich. Ograniczenia prawa przedsiębiorczości i prawa prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby fizyczne, które nie mają regionalnego obywatelstwa Wysp Alandzkich, lub przez przedsiębiorstwa bez uzyskania zgody właściwych organów Wysp Alandzkich.

Istniejące środki:

FI: Ahvenanmaan maanhankintalaki (ustawa o nabywaniu gruntów na Wyspach Alandzkich) (3/1975), s. 2; oraz Ahvenanmaan maanhankintalaki (ustawa o autonomii Wysp Alandzkich) (1144/1991), s. 11.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, wymogi dotyczące wyników, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

FR: Zgodnie z art. L151-1 i 153-1 i nast. kodeksu finansowego i walutowego inwestycje zagraniczne we Francji w sektorach wymienionych w art. R.151-3 kodeksu finansowego i walutowego wymagają uprzedniej zgody Ministra Gospodarki.

Istniejące środki:

FR: Jak określono w elemencie „opis” wskazanym powyżej.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

FR: Ograniczenie udziału zagranicznego w niedawno sprywatyzowanych przedsiębiorstwach do zmiennej kwoty kapitału w ofercie publicznej, ustalonej przez rząd FR na podstawie analizy każdego przypadku. W celu rozpoczęcia działalności w niektórych branżach handlowych, przemysłowych lub rzemieślniczych, wymagane jest specjalne zezwolenie, jeżeli dyrektor zarządzający nie jest posiadaczem zezwolenia na pobyt stały.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

BG: Niektóre rodzaje działalności gospodarczej związane z eksploatacją lub użytkowaniem własności państwowej uwarunkowane są uzyskaniem zezwolenia na mocy ustawy o koncesjach.

W przedsiębiorstwach handlowych, w których państwo lub gmina posiada udział kapitałowy przekraczający 50 %, wszelkie transakcje dotyczące rozporządzania aktywami trwałymi przedsiębiorstwa, zawierania umów dotyczących zakupu udziałów kapitałowych, najmu, wspólnych działań, kredytów lub zabezpieczenia wierzytelności, jak również zaciąganie jakichkolwiek zobowiązań wynikających z weksli, podlegają wymogowi uzyskania zezwolenia od Agencji ds. Przedsiębiorstw Publicznych i Kontroli lub innych organów krajowych lub regionalnych, zależnie od tego, który organ jest właściwy. Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do górnictwa i wydobywania, które są przedmiotem odrębnego zastrzeżenia zawartego w wykazie Unii Europejskiej w załączniku 10-A do niniejszej Umowy.

IT: Państwo może korzystać z pewnych specjalnych uprawnień w przedsiębiorstwach działających w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa narodowego i w niektórych obszarach o strategicznym znaczeniu w dziedzinie energetyki, transportu i komunikacji. Dotyczy to wszystkich osób prawnych prowadzących działalność o strategicznym znaczeniu dla obronności i bezpieczeństwa narodowego, nie tylko sprywatyzowanych przedsiębiorstw.

W przypadku groźby poważnej szkody dla istotnych interesów obrony i bezpieczeństwa narodowego rządowi przysługują szczególne uprawnienia do:

- (i) nakładania szczególnych warunków zakupu udziałów/akcji;
- (ii) wetowania przyjęcia uchwał dotyczących specjalnych operacji, takich jak transfery, fuzje, podziały i zmiany w działalności; lub

- (iii) niewyrażania zgody na nabycie udziałów/akcji, w sytuacji gdy nabywca dąży do posiadania wielkości udziałów w kapitale, która może zaszkodzić interesom obrony i bezpieczeństwa narodowego.

Zainteresowane przedsiębiorstwo zobowiązane jest powiadomić urząd premiera o każdej uchwale, działaniu i transakcji (takiej jak transfer, fuzja, podział, zmiana w działalności, zakończenie działalności), które dotyczą strategicznych aktywów w obszarze energii, transportu i komunikacji. W szczególności należy zgłaszać transakcje nabycia przez osobę fizyczną lub prawną spoza Unii Europejskiej, które dają takiej osobie kontrolę nad przedsiębiorstwem.

Premier może wykonywać szczególne uprawnienia do:

- (i) wetowania przyjęcia każdej uchwały, działania i transakcji, które stanowią wyjątkową groźbę poważnej szkody dla interesu publicznego w zakresie bezpieczeństwa oraz funkcjonowania sieci i dostaw;
- (ii) nakładania szczególnych warunków w celu zagwarantowania interesu publicznego; lub
- (iii) niewyrażania zgody na transakcje nabycia w wyjątkowych przypadkach istnienia groźby dla istotnych interesów państwa.

Kryteria oceny realnej lub wyjątkowej groźby, a także warunków i procedur w odniesieniu do wykonywania szczególnych uprawnień są określone w przepisach prawa.

Istniejące środki:

IT: Ustawa nr 56/2012 w sprawie szczególnych uprawnień w przedsiębiorstwach działających w obszarze obrony i bezpieczeństwa narodowego, energii, transportu i komunikacji; oraz dekret Prezesa Rady Ministrów nr DPCM 253 z dnia 30 listopada 2012 r. określający działania mające strategiczne znaczenie dla obrony i bezpieczeństwa narodowego.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, zasada największego uprzywilejowania, wymogi dotyczące wyników, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

LT: Przedsiębiorstwa, sektory, strefy, aktywa i obiekty o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa narodowego.

Istniejące środki:

LT: Ustawa nr IX-1132 z dnia 10 października 2002 r. o ochronie obiektów mających znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa narodowego w Republice Litewskiej (ostatnio zmieniona dnia 17 września 2020 r. ustawą nr XIII-3284).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe oraz kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

SE: Dyskryminujące wymogi w odniesieniu do założycieli, kadry kierowniczej wyższego szczebla i zarządu, gdy do szwedzkiego prawa wprowadzane są nowe formy stowarzyszenia prawnego.

b) Nabywanie nieruchomości

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

HU: Nabywanie nieruchomości będących własnością skarbu państwa.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

HU: Nabywanie gruntów ornych przez zagraniczne osoby prawne i osoby fizyczne niebędące rezydentami.

Istniejące środki:

HU: Ustawa CXXII z 2013 r. o obrocie gruntami rolnymi i leśnymi (rozdział II (pkt 6–36) i rozdział IV (pkt 38–59)) oraz ustawa CCXII z 2013 r. o środkach przejściowych i niektórych przepisach związanych z ustawą CXXII z 2013 r. o obrocie gruntami rolnymi i leśnymi (rozdział IV (pkt 8–20)).

LV: Nabywanie gruntów rolnych przez obywateli Chile lub państwa trzeciego.

Istniejące środki:

LV: Ustawa o prywatyzacji gruntów na obszarach wiejskich, s. 28, 29, 30.

SK: Spółki zagraniczne i osoby fizyczne nie mogą nabywać gruntów rolnych i leśnych poza granicami terenu zabudowanego należącego do gminy i niektórych innych rodzajów gruntu (np. zasobów naturalnych, jezior, rzek, dróg publicznych itp.).

Istniejące środki:

SK: Ustawa nr 44/1988 o ochronie i eksploatacji zasobów naturalnych; ustawa nr 229/1991 o regulacji własności gruntów i innych nieruchomości rolnych; ustawa nr 460/1992 Konstytucja Republiki Słowackiej; ustawa nr 180/1995 o niektórych środkach dotyczących regulacji własności gruntów;

ustawa nr 202/1995 o wymianie walut; ustawa nr 503/2003 o przywracaniu praw własności do gruntów; ustawa nr 326/2005 o lasach; ustawa nr 140/2014 o nabywaniu praw własności do gruntów rolnych.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; w odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

BG: Zagraniczne osoby fizyczne i prawne nie mogą nabywać praw własności do gruntów. Bułgarskie osoby prawne z udziałem zagranicznym nie mogą nabywać gruntów rolnych. Zagraniczne osoby prawne i zagraniczne osoby fizyczne mające miejsce stałego zamieszkania za granicą mogą nabywać budynki i prawa do nieruchomości (prawo do użytkowania, prawo do budowy, prawo do nadbudowy i służebności). Zagraniczne osoby fizyczne posiadające stałe miejsce zamieszkania za granicą, zagraniczne osoby prawne, w których udział zagraniczny zapewnia większość w podejmowaniu decyzji lub blokuje podejmowanie decyzji, mogą nabywać prawa własności nieruchomości w określonych regionach geograficznych wskazanych przez Radę Ministrów, po uzyskaniu zgody.

Istniejące środki:

BG: Konstytucja Republiki Bułgarii, art. 22; ustawa o własności i wykorzystaniu gruntów rolnych, art. 3 oraz ustawa o lasach, art. 10.

EE: Zagraniczne osoby fizyczne lub prawne, które nie pochodzą z EOG ani z państw członkowskich Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju („OECD”), mogą nabywać nieruchomości obejmujące grunty rolne lub leśne wyłącznie za zgodą gubernatora okręgu i po uzyskaniu zezwolenia od rady gminy i muszą być w stanie udowodnić w sposób przewidziany przez prawo, że nabywana nieruchomość będzie wykorzystywana zgodnie z przeznaczeniem, w sposób efektywny, zrównoważony i celowy.

Istniejące środki:

EE: Kinnisasja omandamise kitsendamise seadus (ustawa o ograniczeniach w nabywaniu nieruchomości), rozdział 2 i 3.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

LT: Dowolny środek, który jest zgodny z zobowiązaniami podjętymi przez Unię Europejską i obowiązującymi w LT w ramach GATS w odniesieniu do nabywania gruntów. Procedura, warunki i zastrzeżenia dotyczące nabywania działek powinny być określone w prawie konstytucyjnym, ustawie o gruntach i ustawie o nabywaniu gruntów rolnych.

Jednakże samorządy terytorialne (gminy) i pozostałe podmioty krajowe członków OECD oraz Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego prowadzące w LT działalność gospodarczą określoną w prawie konstytucyjnym zgodnie z kryteriami Unii Europejskiej i innych form integracji, w które zaangażowała się LT, mają prawo nabywać na własność działki nierolnicze potrzebne do budowy i eksploatacji budynków i obiektów niezbędnych do prowadzenia ich bezpośredniej działalności.

Istniejące środki:

LT: Konstytucja Republiki Litewskiej; ustawa konstytucyjna Republiki Litewskiej w sprawie wdrożenia art. 47 ust. 3 Konstytucji Republiki Litewskiej z dnia 20 czerwca 1996 r., nr I-1392; preredagowanie z dnia 20 marca 2003 r. nr IX-1381, ostatnia zmiana z dnia 12 stycznia 2018 r. nr XIII-981; ustawa o gruntach z dnia 26 kwietnia 1994 r. nr I-446, preredagowanie z dnia 27 stycznia 2004 r. nr IX-1983, ostatnia poprawka z dnia 26 czerwca 2020 r. nr XIII-3165; ustawa o nabywaniu gruntów rolnych z dnia 28 stycznia 2003 r. nr IX-1314, preredagowanie z dnia 1 stycznia 2018 r. nr XIII-801, ostatnia poprawka z dnia 14 maja 2020 r. nr XIII-2935; oraz ustawa o lasach z dnia 22 listopada 1994 r. nr I-671, preredagowanie z dnia 10 kwietnia 2001 r. nr IX-240, ostatnia poprawka z dnia 25 czerwca 2020 r. nr XIII-3115.

c) Uznawanie

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

UE: Dyrektywy Unii Europejskiej w sprawie wzajemnego uznawania dyplomów i innych kwalifikacji zawodowych mają zastosowanie wyłącznie do obywateli Unii Europejskiej. Prawo do wykonywania wolnego zawodu objętego regulacjami w jednym państwie członkowskim nie przyznaje prawa do wykonywania tego zawodu w innym państwie członkowskim.

d) Zasada największego uprzywilejowania

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – zasada największego uprzywilejowania; oraz transgranicznego handlu usługami – zasada największego uprzywilejowania:

UE: Przyznawanie zróżnicowanego traktowania państwu trzeciemu na podstawie każdej międzynarodowej umowy inwestycyjnej lub innego porozumienia handlowego będących w mocy lub podpisanych przed dniem wejścia w życie niniejszej Umowy.

UE: Przyznawanie państwu trzeciemu zróżnicowanego traktowania na podstawie jakiegokolwiek istniejącego lub przyszłego porozumienia dwustronnego lub wielostronnego, które:

- (i) przewiduje utworzenie wewnętrznego rynku usług i inwestycji;
- (ii) przyznaje swobodę przedsiębiorczości; lub
- (iii) wymaga zbliżenia przepisów w odniesieniu do co najmniej jednego sektora gospodarki;

„wewnętrzny rynek usług i inwestycji” oznacza obszar bez granic wewnętrznych, na którym zagwarantowany jest swobodny przepływ osób, usług i kapitału;

„swoboda przedsiębiorczości” oznacza obowiązek zniesienia zasadniczo wszystkich barier dla przedsiębiorczości między stronami umowy dwustronnej lub wielostronnej z chwilą wejścia w życie tej umowy. Swoboda przedsiębiorczości obejmuje prawo obywateli państw będących Stronami umowy dwustronnej lub wielostronnej do zakładania i prowadzenia przedsiębiorstw na tych samych warunkach przewidzianych dla obywateli zgodnie z prawem Strony, w której prowadzone jest takie przedsiębiorstwo;

„zbliżenie przepisów prawnych” oznacza:

- (i) zbliżenie przepisów co najmniej jednej ze Stron umowy dwustronnej lub wielostronnej z przepisami drugiej Strony lub przepisami stron tej umowy; lub
- (ii) wprowadzenie wspólnych przepisów do prawa Stron umowy dwustronnej lub wielostronnej.

Takie zbliżenie lub wprowadzenie przepisów ma miejsce i uznaje się, że miało miejsce tylko wówczas, gdy przepisy zostały wprowadzone do prawa Strony lub stron umowy dwustronnej lub wielostronnej.

Istniejące środki:

UE: Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym¹; układy o stabilizacji; porozumienia dwustronne między UE i Konfederacją Szwajcarską; oraz pogłębione i kompleksowe umowy o wolnym handlu.

UE: Przyznawanie zróżnicowanego traktowania w odniesieniu do swobody przedsiębiorczości obywatelom lub przedsiębiorstwom na podstawie istniejących lub przyszłych umów dwustronnych między następującymi państwami członkowskimi: BE, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PT a którymkolwiek z poniższych państw lub księstw: Andora, Monako, Państwo Watykańskie i San Marino.

DK, FI, SE: Środki wprowadzane przez DK, SE i FI w celu propagowania współpracy skandynawskiej, takie jak:

- (i) wsparcie finansowe projektów badawczo-rozwojowych (Nordic Industrial Fund);
- (ii) finansowanie studiów wykonalności projektów międzynarodowych (Nordic Fund for Project Exports); oraz
- (iii) pomoc finansowa dla przedsiębiorstw stosujących technologie środowiskowe (Nordic Environment Finance Corporation); celem Nordic Environment Finance Corporation (NEFCO) jest propagowanie inwestycji w interesie środowiska w krajach nordyckich, ze szczególnym uwzględnieniem Europy Wschodniej.

¹ Dz.U. WE L 1 z 3.1.1994, s. 3.

Zastrzeżenie to pozostaje bez uszczerbku dla wyłączenia udzielania zamówień przez Stronę lub subsydiów w art. 11.1 ust. 2 lit. e) i f) niniejszej Umowy.

PL: Preferencyjne warunki prowadzenia przedsiębiorstwa lub transgranicznego świadczenia usług, które mogą obejmować zniesienie lub zmianę niektórych ograniczeń zawartych w wykazie zastrzeżeń mających zastosowanie w PL, mogą zostać przedłużone w drodze porozumień w sprawie handlu i żeglugi.

PT: Zniesienie wymogu obywatelstwa w przypadku wykonywania określonych rodzajów działalności i zawodów przez osoby fizyczne świadczące usługi na rzecz państw, w których portugalski jest językiem urzędowym (Angola, Brazylia, Republika Zielonego Przylądka, Gwinea-Bissau, Gwinea Równikowa, Mozambik, Wyspy Świętego Tomasza i Książęca oraz Timor Wschodni).

e) Broń, amunicja i materiały wojenne

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, zasada największego uprzywilejowania, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, zasada największego uprzywilejowania, obecność lokalna:

UE: Produkcja lub dystrybucja broni, amunicji i materiałów wojennych lub handel nimi. Materiały wojenne ograniczone są do wszelkiego rodzaju produktów przeznaczonych i wytwarzanych wyłącznie na potrzeby wojska w związku z prowadzeniem działań wojennych lub obronnych.

Zastrzeżenie nr 2 – Zawody regulowane – inne niż zawody związane z opieką zdrowotną

Sektor:	Zawody regulowane – usługi prawne: usługi notariuszy i komorników sądowych; usługi rachunkowo-księgowe; usługi audytorskie, usługi w zakresie doradztwa podatkowego; usługi architektoniczne i usługi planowania urbanistycznego, usługi inżynieryjne i zintegrowane usługi inżynieryjne
Klasyfikacja gospodarcza:	Część CPC 861, część CPC 87902, 862, 863, 8671, 8672, 8673, 8674 oraz część CPC 879
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Zasada największego uprzywilejowania Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Rozdział:	Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

a) Usługi prawne

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

UE, z wyjątkiem SE: Usługi w zakresie doradztwa prawnego oraz zezwoleń, dokumentacji i świadectw prawnych, świadczone przez przedstawicieli zawodów prawniczych pełniących funkcje publiczne, takich jak notariusze, komornicy sądowi („huissiers de justice”) lub inni urzędnicy państwowi („officiers publics et ministériels”), a także w odniesieniu do usług świadczonych przez komorników sądowych wyznaczonych decyzją administracyjną (część CPC 861, część CPC 87902).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – zasada największego uprzywilejowania; oraz transgranicznego handlu usługami – zasada największego uprzywilejowania:

BG: Pełne traktowanie narodowe w zakresie zakładania i prowadzenia przedsiębiorstw, a także świadczenia usług może być rozszerzone wyłącznie na przedsiębiorstwa mające siedzibę w państwach, z którymi zostały lub zostaną zawarte porozumienia preferencyjne, i na obywateli tych państw (część CPC 861).

LT: Adwokaci z innych państw mogą występować jako adwokaci w sądach tylko zgodnie z umowami międzynarodowymi (część CPC 861), w tym postanowieniami szczegółowymi dotyczącymi zastępstwa prawnego przed sądami.

- b) Usługi audytorskie (CPC – 86211, 86212 inne niż usługi w zakresie księgowości i prowadzenia ksiąg rachunkowych)

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

BG: Niezależny audyt finansowy jest wykonywany przez biegłych rewidentów, którzy są członkami instytutu biegłych rewidentów. Z zachowaniem zasady wzajemności instytut biegłych rewidentów rejestruje jednostkę audytorską z Chile lub państwa trzeciego za okazaniem przez to państwo dowodu na to, że:

- (i) trzy czwarte członków organów zarządzających i biegłych rewidentów wykonujących audyt w imieniu danej jednostki spełnia wymogi odpowiadające wymogom nałożonym na bułgarskich audytorów i pomyślnie przeszło odpowiednie egzaminy;
- (ii) jednostka audytorska przeprowadza niezależny audyt finansowy zgodnie z wymogami niezależności i obiektywizmu; oraz
- (iii) jednostka audytorska publikuje na swojej stronie internetowej roczne sprawozdanie z przejrzystości lub spełnia inne równorzędne wymogi dotyczące ujawniania informacji w przypadku, gdy prowadzi audyt w jednostkach interesu publicznego.

Istniejące środki:

BG: Ustawa o niezależnym audycie finansowym.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

CZ: Do prowadzenia audytów w Czechach uprawnione są wyłącznie osoby prawne, w których co najmniej 60 % udziałów kapitałowych i praw głosu jest zarezerwowanych dla obywateli Czech lub obywateli państw członkowskich.

Istniejące środki:

CZ: Ustawa o audytorach z dnia 14 kwietnia 2009 r., nr 93/2009 Coll., ze zmianami.

c) Usługi architektoniczne i usługi planowania urbanistycznego (CPC 8674)

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

HR: Transgraniczne świadczenie usług planowania urbanistycznego.

Zastrzeżenie nr 3 – Zawody regulowane – zawody związane z opieką zdrowotną i sprzedażą detaliczną produktów farmaceutycznych

Sektor:	Usługi świadczone w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną oraz sprzedażą detaliczną produktów leczniczych, medycznych i ortopedycznych, inne usługi świadczone przez farmaceutów
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 63211, 85201, 9312, 9319, 93121, 932
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
	Wymogi dotyczące wyników
	Obecność lokalna
Rozdział:	Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

- a) Usługi medyczne i stomatologiczne; usługi świadczone przez położne, pielęgniarzy i pielęgniarki, fizjoterapeutów, psychologów i personel paramedyczny (CPC 63211, 85201, 9312, 9319, 932)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

FI: Świadczenie wszelkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, finansowanych ze środków prywatnych lub publicznych, w tym usług medycznych i stomatologicznych, usług świadczonych przez położne, fizjoterapeutów, personel paramedyczny i psychologów, z wyłączeniem usług świadczonych przez pielęgniarzy i pielęgniarki (CPC 9312, 9319).

Istniejące środki:

FI: Laki yksityisestä terveydenhuollosta (ustawa o prywatnej opiece zdrowotnej) (152/1990).

BG: Świadczenie wszelkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, finansowanych ze środków prywatnych lub publicznych, w tym usług medycznych i stomatologicznych, usług świadczonych przez położne, pielęgniarzy lub pielęgniarki, fizjoterapeutów, personel paramedyczny i psychologów (CPC 9312, część 9319).

Istniejące środki:

BG: Ustawa o działalności w dziedzinie usług medycznych, ustawa o organizacji zawodowej pielęgniarzy i pielęgniarek medycznych, położnych i o stowarzyszeniu specjalistów w dziedzinie medycyny.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

CZ, MT: Świadczenie wszystkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, finansowanych ze środków prywatnych lub publicznych, w tym przez przedstawicieli zawodów takich jak lekarze, stomatolodzy, położne, pielęgniarze lub pielęgniarki, fizjoterapeuci, personel paramedyczny, psychologowie, a także innych powiązanych usług (CPC 9312, część 9319).

Istniejące środki:

CZ: Ustawa nr 296/2008 Coll. o gwarantowaniu jakości i bezpieczeństwa tkanek i komórek ludzkich do zastosowania w leczeniu ludzi („ustawa o tkankach i komórkach ludzkich”); Ustawa nr 378/2007 Coll. o produktach farmaceutycznych i poprawkach do niektórych odnośnych ustaw (ustawa o produktach farmaceutycznych); ustawa nr 268/2014 Coll. o wyrobach medycznych i zmieniająca ustawę nr 634/2004 Coll. o opłatach administracyjnych, z późniejszymi zmianami; ustawa nr 285/2002 Coll. o dawstwie, pobieraniu i przeszczepianiu tkanek i narządów i o poprawkach do niektórych ustaw (ustawa transplantacyjna); ustawa nr 372/2011 Coll. o usługach opieki zdrowotnej i warunkach ich świadczenia oraz ustawa nr 373/2011 Coll. o szczególnych usługach opieki zdrowotnej.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

UE, z wyjątkiem NL i SE: Świadczenie wszystkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, finansowanych ze środków prywatnych lub publicznych, w tym przez przedstawicieli zawodów takich jak lekarze, stomatolodzy, położne, pielęgniarze lub pielęgniarki, fizjoterapeuci, personel paramedyczny i psychologowie, podlega wymogowi miejsca zamieszkania. Powyższe usługi mogą być świadczone wyłącznie przez osoby fizyczne obecne na terytorium Unii Europejskiej (CPC 9312, część 93191).

BE: Transgraniczne świadczenie wszelkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, finansowanych ze środków prywatnych lub publicznych, w tym usług medycznych i stomatologicznych, usług świadczonych przez położne oraz pielęgniarzy i pielęgniarki, fizjoterapeutów, psychologów i personel paramedyczny (część CPC 85201, 9312, część 93191).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, zasada największego uprzywilejowania:

PT: W przypadku zawodów fizjoterapeutów, personelu paramedycznego i podiatrów zagraniczni specjaliści mogą zostać dopuszczeni do wykonywania zawodu na zasadzie wzajemności.

b) Usługi weterynaryjne (CPC 932)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

BG: Gabinet weterynaryjny może założyć osoba fizyczna lub prawna.

Praktykowanie weterynarii jest dozwolone jedynie w przypadku obywateli EOG oraz stałych rezydentów (fizyczna obecność jest wymagana w przypadku stałych rezydentów).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

BE, LV: Transgraniczne świadczenie usług weterynaryjnych.

c) Sprzedaż detaliczna produktów leczniczych, medycznych i ortopedycznych, inne usługi świadczone przez farmaceutów (CPC 63211)

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

UE, z wyjątkiem BE, BG, EE, ES, IE i IT: Sprzedaż wysyłkowa jest możliwa wyłącznie z państw członkowskich należących do EOG, dlatego we wszystkich wspomnianych państwach wymagane jest prowadzenie przedsiębiorstwa do celów sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych i określonych towarów medycznych kierowanych do ogółu społeczeństwa w Unii Europejskiej.

CZ: Sprzedaż detaliczna jest możliwa wyłącznie z państw członkowskich.

BE: Sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych i szczególnych towarów medycznych może odbywać się wyłącznie w aptekach mających siedzibę w BE.

BG, EE, ES, IT i LT: Transgraniczna sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych.

IE i LT: Transgraniczna sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych na receptę.

PL: Pośrednicy w obrocie produktami leczniczymi muszą być zarejestrowani i mieć miejsce zamieszkania lub siedzibę statutową na terytorium PL.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

FI: Sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych oraz towarów medycznych i ortopedycznych.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

SE: Sprzedaż detaliczna produktów leczniczych i dostarczanie produktów leczniczych ogółowi społeczeństwa.

Istniejące środki:

AT: Arzneimittelgesetz (ustawa o lekach), BGBl. nr 185/1983, §§ 57, 59, 59a; oraz

Medizinproduktegesetz (ustawa o produktach leczniczych), BGBl. nr 657/1996
z późniejszymi zmianami, § 99.

BE: Arrêté royal du 21 janvier 2009 portant instructions pour les pharmaciens; oraz Arrêté royal du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice des professions des soins de santé.

CZ: ustawa nr 378/2007 Coll. o produktach farmaceutycznych, z późniejszymi zmianami oraz ustawa nr 372/2011 Coll. o usługach opieki zdrowotnej, z późniejszymi zmianami.

FI: Lääkelaki (ustawa medyczna) (395/1987).

PL: Ustawa – Prawo farmaceutyczne, art. 73a (Dziennik Ustaw 2020 poz. 944, 1493).

SE: Ustawa o handlu produktami farmaceutycznymi (2009:336); rozporządzenie o handlu produktami farmaceutycznymi (2009:659); oraz kolejne rozporządzenia przyjęte przez szwedzką agencję ds. produktów medycznych – szczegółowe informacje są dostępne na stronie (LVFS 2009:9).

Zastrzeżenie nr 4 – Usługi biznesowe – usługi badawczo-rozwojowe

Sektor: Usługi badawczo-rozwojowe

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 851, 852, 853

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Rozdział: Transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

RO: Transgraniczne świadczenie usług badawczo-rozwojowych.

Istniejące środki:

RO: Rozporządzenie rządowe nr 6 / 2011; rozporządzenie Ministra Edukacji i Badań Naukowych nr 3548 / 2006; oraz decyzja rządu nr 134 / 2011.

Zastrzeżenie nr 5 – Usługi biznesowe – usługi w zakresie nieruchomości

Sektor: Usługi w zakresie nieruchomości

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 821, 822

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Rozdział: Transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

CZ i HU: Transgraniczne świadczenie usług w zakresie nieruchomości.

Zastrzeżenie nr 6 – Usługi biznesowe – usługi wynajmu lub dzierżawy

Sektor: Usługi wynajmu lub dzierżawy bez obsługi

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 832

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Rozdział: Transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

BE i FR: Transgraniczne świadczenie usług dzierżawy lub najmu bez obsługi dotyczących artykułów użytku osobistego i domowego.

Zastrzeżenie nr 7 – Usługi biznesowe – usługi agencji inkasa i usługi w zakresie oceny zdolności kredytowej

Sektor: Usługi agencji inkasa i usługi w zakresie oceny zdolności kredytowej

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 87901, 87902

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Obecność lokalna

Rozdział: Transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

UE z wyjątkiem ES, LV i SE: w odniesieniu do usług agencji inkasa i usług w zakresie oceny zdolności kredytowej.

Zastrzeżenie nr 8 – Usługi biznesowe – usługi pośrednictwa pracy

Sektor – podsektor Usługi biznesowe – usługi pośrednictwa pracy

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Obecność lokalna

Rozdział: Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

UE, z wyjątkiem HU i SE: Świadczenie usług w zakresie pośrednictwa pracy w odniesieniu do pracowników świadczących pomoc domową, innych pracowników handlowych lub przemysłowych, personelu pielęgniarstwa i innego (CPC 87204, 87205, 87206, 87209).

BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI i SK: Usługi wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze (CPC 87201).

AT, BG, CY, CZ, EE, FI, LT, LV MT, PL, PT, RO, SI i SK: Prowadzenie działalności w dziedzinie usług pośrednictwa pracy w odniesieniu do biurowego personelu pomocniczego i innych pracowników (CPC 87202).

AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI i SK: Usługi pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego (CPC 87203)

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

UE z wyjątkiem BE, HU i SE: Transgraniczne świadczenie usług pośrednictwa pracy w odniesieniu do biurowego personelu pomocniczego i innych pracowników (CPC 87202).

IE: Transgraniczne świadczenie usług wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze (CPC 87201).

FR, IE, IT i NL: Transgraniczne świadczenie usług personelu biurowego (CPC 87203).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

DE: Federalne Ministerstwo Pracy i Spraw Społecznych może wydać rozporządzenie w sprawie pośrednictwa pracy i rekrutacji spoza Unii Europejskiej i EOG w określonych zawodach (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209).

Istniejące środki:

AT: §§97 i 135 austriackiej ustawy o działalności gospodarczej (Gewerbeordnung), austriacki dziennik ustaw nr 194/1994, z późniejszymi zmianami oraz ustawa o pracy tymczasowej (Arbeitskräfteüberlassungsgesetz/AÜG), austriacki dziennik ustaw nr 196/1988, z późniejszymi zmianami.

BG: Ustawa o promocji zatrudnienia, art. 26, 27, 27a i 28.

CY: Ustawa o prywatnym pośrednictwie pracy nr 126(I)/2012 z późniejszymi zmianami oraz ustawa nr N.174(I)/2012 z późniejszymi zmianami.

CZ: Ustawa o zatrudnieniu (435/2004).

DE: Gesetz zur Regelung der Arbeitnehmerüberlassung (AÜG); Sozialgesetzbuch Drittes Buch (SGB III; kodeks socjalny, księga trzecia) – Promocja zatrudnienia; oraz Verordnung über die Beschäftigung von Ausländerinnen und Ausländern (BeschV; rozporządzenie o zatrudnianiu cudzoziemców).

DK: §§ 8a–8f dekretu z mocą ustawy nr 73 z dnia 17 stycznia 2014 r. oraz szczegółowe przepisy wprowadzone dekretem nr 228 z dnia 7 marca 2013 r. (zatrudnienie marynarzy); oraz ustawa o pozwoleniu na pracę z 2006 r. S1(2) i (3).

EL: Ustawa 4052/2012 (dziennik ustaw 41 A) częściowo zmieniona ustawą N.4093/2012 (dziennik ustaw 222 A).

FI: Lakijulkisesta työvoima- ja yrittäjäpalvelusta (ustawa o publicznych służbach zatrudnienia i usługach biznesowych) (916/2012).

HR: Ustawa o rynku pracy (dziennik ustaw 118/18, 32/20); ustawa o prawie pracy (dziennik ustaw 93/14, 127/17, 98/19); oraz ustawa o cudzoziemcach (OG 130/11m, 74/13, 67/17, 46/18, 53/20).

IE: Ustawa o pozwoleniu na pracę z 2006 r. S1(2) i (3).

IT: Dekret legislacyjny 276/2003, art. 4 i 5.

LT: Kodeks pracy Republiki Litewskiej zatwierdzony ustawą Republiki Litewskiej nr XII-2603 z dnia 14 września 2016 r., ostatnia zmiana z dnia 15 października 2020 r. nr XIII-3334; oraz ustawa o statusie prawnym cudzoziemców z Republiki Litewskiej z dnia 29 kwietnia 2004 r. nr IX-2206 ostatnio zmieniona 10 listopada 2020 r. nr XIII-3412.

LU: Loi du 18 janvier 2012 portant création de l'Agence pour le développement de l'emploi (ustawa z dnia 18 stycznia 2012 r. dotycząca utworzenia agencji rozwoju zatrudnienia – ADEM).

MT: Ustawa o usługach związanych z zatrudnieniem i szkoleniem (rozdział 343) (art. 23–25) oraz przepisy dotyczące agencji pośrednictwa pracy (S.L. 343.24).

PL: Art. 18 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2015 poz. 149, z późn. zm.).

PT: Dekret z mocą ustawy nr 260/2009 z dnia 25 września, zmieniony ustawą nr 5/2014 z dnia 12 lutego; ustawa nr 28/2016 z dnia 23 sierpnia 2016 r., i ustawa nr 146/2015 z dnia 9 września 2015 r. (dostęp do usług agencji pośrednictwa pracy i świadczenie tych usług).

RO: Ustawa nr 156/2000 o ochronie obywateli Rumunii pracujących za granicą, ponownie opublikowana, oraz decyzja rządu nr 384/2001 zatwierdzająca normy metodologiczne stosowania ustawy nr 156/2000, z późniejszymi zmianami; zarządzenie rządu nr 277/2002 zmienione zarządzeniem rządu nr 790/2004 oraz zarządzeniem rządu nr 1122/2010; oraz ustawa nr 53/2003 – Kodeks pracy, ponownie opublikowana, z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami oraz decyzja rządu nr 1256/2011 w sprawie warunków operacyjnych i procedury wydawania zezwoleń dla agencji pracy tymczasowej.

SI: Ustawa o regulacji rynku pracy (Dziennik Ustaw Republiki Słowenii nr 80/2010, 21/2013, 63/2013, 55/2017) oraz ustawa o zatrudnieniu, samozatrudnieniu i pracy cudzoziemców – ZZSDT (dziennik ustaw Republiki Słowenii nr 47/2015), ZZSDT-UPB2 (dziennik ustaw Republiki Słowenii nr 1 /2018).

SK: Ustawa nr 5/2004 o służbach zatrudnienia; oraz ustawa nr 455/1991 o licencjach handlowych.

Zastrzeżenie nr 9 – Usługi biznesowe – usługi ochroniarskie i detektywistyczne

Sektor – podsektor: Usługi biznesowe – usługi ochroniarskie i detektywistyczne

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 87301, 87302, 87303, 87304, 87305, 87309

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Wymogi dotyczące wyników

Obecność lokalna

Rozdział: Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

a) Usługi ochroniarskie (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

BG, CY, CZ, EE, LT, LV, MT, PL, RO, SI i SK: Świadczenie usług ochroniarskich.

DK, HR i HU: Świadczenie usług w następujących podsektorach: usługi strażników (87305) w HR i HU, usługi konsultingu w dziedzinie bezpieczeństwa (87302) w HR, usługi dozoru lotnisk (część 87305) w DK oraz usługi samochodów opancerzonych (87304) w HU.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

BE: W przypadku członków zarządów przedsiębiorstw świadczących usługi dozoru i usługi ochroniarskie (87305), a także usługi w zakresie konsultacji i szkoleń dotyczących usług ochroniarskich (87302) istnieje wymóg obywatelstwa państwa członkowskiego. Członkowie kadry kierowniczej wyższego szczebla przedsiębiorstw świadczących usługi dozoru i usługi konsultingu w dziedzinie bezpieczeństwa muszą być obywatelami państwa członkowskiego mającymi miejsce zamieszkania w tym państwie.

FI: Licencje na świadczenie usług ochroniarskich mogą być udzielane wyłącznie osobom fizycznym mającym miejsce zamieszkania w EOG lub osobom prawnym mającym siedzibę na terenie w EOG.

ES: Transgraniczne świadczenie usług ochroniarskich. W przypadku prywatnych pracowników ochrony istnieje wymóg obywatelstwa.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

BE, FI, FR i PT: Transgraniczne świadczenie usług ochroniarskich przez zagranicznego usługodawcę nie jest dozwolone. Istnieje wymóg obywatelstwa w odniesieniu do pracowników wyspecjalizowanych w PT oraz dyrektorów zarządzających i osób zarządzających w FR.

Istniejące środki:

BE: Loi réglementant la sécurité privée et particulière, 2 Octobre 2017.

BG: Ustawa o prywatnych usługach ochroniarskich.

CZ: Ustawa o licencji handlowej.

DK: Uregulowania dotyczące bezpieczeństwa lotniczego.

FI: Laki yksityisistä turvallisuukspalveluista 282/2002 (ustawa o prywatnych usługach ochroniarskich).

LT: Ustawa nr IX-2327 z dnia 8 lipca 2004 r. o bezpieczeństwie osób i mienia.

LV: Ustawa o działalności agentów ochrony (art. 6, 7, 14).

PL: Ustawa z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dziennik Ustaw 2016 poz. 1432 z późn. zm.).

PT: Ustawa 34/2013 alterada p/ Lei 46/2019, 16 maio 2019; oraz Ordinance 273/2013 alterada p/ Portaria 106/2015, 13 abril 2015.

SI: Zakon o zasebnem varovanju (ustawa o prywatnych usługach ochroniarskich).

b) Usługi detektywistyczne (CPC 87301)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

UE, z wyjątkiem AT i SE: Świadczenie usług detektywistycznych.

Zastrzeżenie nr 10 – Usługi biznesowe – pozostałe usługi dla przedsiębiorstw

Sektor – podsektor:	Usługi biznesowe – pozostałe usługi dla przedsiębiorstw (usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych, usługi powielania, usługi związane z dystrybucją energii i usługi związane z produkcją)
Klasyfikacja gospodarcza:	CPC 86764, 86769, 87905, 87904, 884, 8868, 887
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Zasada największego uprzywilejowania Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd Wymogi dotyczące wyników Obecność lokalna
Rozdział:	Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

a) Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych (CPC 87905)

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

HR: Transgraniczne świadczenie usług tłumaczeń ustnych i tłumaczeń pisemnych dokumentów urzędowych.

b) usługi powielania (CPC 87904)

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

HU: Transgraniczne świadczenie usług powielania.

- c) Usługi związane z dystrybucją energii i usługi związane z produkcją (część CPC 884, 887 inne niż usługi doradztwa i konsultingu).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

HU: Usługi związane z dystrybucją energii i transgraniczne świadczenie usług związanych z wytwarzaniem, z wyjątkiem usług doradztwa i konsultingu odnoszących się do tych sektorów.

- d) Obsługa techniczna i naprawa statków, środków transportu kolejowego i statków powietrznych oraz ich części (część CPC 86764, CPC 86769, CPC 8868)

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

UE z wyjątkiem DE, EE i HU: Transgraniczne świadczenie usług konserwacji i naprawy środków transportu kolejowego.

UE, z wyjątkiem CZ, EE, HU, LU i SK: Transgraniczne świadczenie usług konserwacji i naprawy statków żeglugi śródlądowej.

UE z wyjątkiem EE, HU i LV: Transgraniczne świadczenie usług konserwacji i naprawy statków morskich.

UE, z wyjątkiem AT, EE, HU, LV i PL: Transgraniczne świadczenie usług konserwacji i naprawy statków powietrznych oraz ich części (część CPC 86764, CPC 86769, CPC 8868).

UE: Transgraniczne świadczenie usług w zakresie regulaminowych przeglądów i certyfikacji statków.

Istniejące środki:

UE: Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 391/2009¹.

- e) Pozostałe usługi biznesowe związane z branżą lotniczą

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – zasada największego uprzywilejowania; oraz transgranicznego handlu usługami – zasada największego uprzywilejowania:

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 391/2009 z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie wspólnych reguł i norm dotyczących organizacji dokonujących inspekcji i przeglądów na statkach (Dz.U. WE L 131 z 28.5.2009, s. 11).

UE: Przyznawanie zróżnicowanego traktowania państwom trzecim na podstawie obecnie obowiązujących lub przyszłych porozumień dwustronnych dotyczących następujących usług:

- (i) sprzedaży i marketingu usług transportu lotniczego;
- (ii) usług komputerowego systemu rezerwacji (KSR);
- (iii) konserwacji i naprawy statków powietrznych oraz ich części
- (iv) wynajmu lub dzierżawy statków powietrznych bez załogi.

Zastrzeżenie nr 11 – Telekomunikacja

Sektor: Usługi transmisji drogą satelitarną

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Rozdział: Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

BE: Usługi transmisji drogą satelitarną.

Zastrzeżenie nr 12 – Sektor budowlany

Sektor: Usługi budowlane

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 51

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Rozdział: Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

LT: Prawo do sporządzania dokumentacji projektowej związanej z pracami budowlanymi o wyjątkowym znaczeniu jest udzielane wyłącznie przedsiębiorstwom projektowym zarejestrowanym na Litwie lub zagranicznym przedsiębiorstwom projektowym, które zostały zatwierdzone przez instytucję upoważnioną przez rząd do prowadzenia takiej działalności. Prawo do prowadzenia działalności technicznej w głównych obszarach budowlanych może zostać przyznane osobie nieposiadającej litewskiego obywatelstwa, która została zatwierdzona przez instytucję upoważnioną przez rząd litewski.

Zastrzeżenie nr 13 – Usługi w zakresie dystrybucji

Sektor: Usługi w zakresie dystrybucji

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 621, 62117, 62251, 62228, 62251, 62271, 8929, część 62112, 62226, część 62272, 62276, część 631, 63108, część 6329

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Wymogi dotyczące wyników

Rozdział: Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

a) Dystrybucja produktów farmaceutycznych

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

BG: Transgraniczna dystrybucja hurtowa produktów farmaceutycznych (CPC 62251).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, wymogi dotyczące wyników, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

FI: Dystrybucja produktów farmaceutycznych (CPC 62117, 62251, 8929).

Istniejące środki:

BG: Ustawa o produktach leczniczych w leczeniu człowieka; ustawa o wyrobach medycznych.

FI: Lääkelaki (ustawa medyczna) (395/1987).

b) Dystrybucja napojów alkoholowych

FI: Dystrybucja napojów alkoholowych (część CPC 62112, 62226, 63107, 8929).

Istniejące środki:

FI: Alkoholilaki (ustawa o alkoholu) (1102/2017).

- c) Pozostałe usługi dystrybucji (część CPC 621, 62228, 62251, 62271, część 62272, 62276, 63108, część 6329).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

BG: Dystrybucja hurtowa produktów chemicznych, metali i kamieni szlachetnych, substancji i produktów leczniczych oraz przedmiotów do użytku medycznego; tytoniu i wyrobów tytoniowych oraz napojów alkoholowych.

BG zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do usług świadczonych przez pośredników w obrocie towarowym.

Istniejące środki:

BG: Ustawa o produktach leczniczych w leczeniu człowieka; ustawa o wyrobach medycznych; ustawa o działalności weterynaryjnej; ustawa o zakazie broni chemicznej i o kontroli nad toksycznymi substancjami chemicznymi i ich prekursorami; ustawa o tytoniu i wyrobach tytoniowych; ustawa o podatku akcyzowym i składach podatkowych; oraz ustawa o winach i napojach spirytusowych.

Zastrzeżenie nr 14 – Usługi w zakresie edukacji

Sektor: Usługi w zakresie edukacji

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 92

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Wymogi dotyczące wyników

Obecność lokalna

Rozdział: Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, wymogi dotyczące wyników, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

UE: Usługi w zakresie edukacji, które finansowane są ze środków publicznych lub otrzymują wsparcie państwa w jakiejkolwiek formie. w przypadku gdy dozwolone jest świadczenie finansowanych ze środków prywatnych usług w zakresie edukacji przez zagranicznego usługodawcę, udział prywatnych podmiotów gospodarczych w systemie edukacji może podlegać wymogowi posiadania koncesji udzielanej na zasadzie niedyskryminacji.

UE z wyjątkiem CZ, NL, SE i SK: Świadczenie usług w zakresie pozostałych form kształcenia finansowanych ze środków prywatnych, tj. innych niż te klasyfikowane jako usługi szkolnictwa podstawowego, średniego, wyższego oraz usług kształcenia dorosłych (CPC 929).

CY, FI, MT i RO: Świadczenie usług szkolnictwa podstawowego, średniego oraz usługi kształcenia dorosłych finansowanych ze środków prywatnych (CPC 921, 922, 924).

AT, BG, CY, FI, MT i RO: Świadczenie usług szkolnictwa wyższego finansowanych ze środków prywatnych (CPC 923).

CZ i SK: Większość członków zarządu przedsiębiorstwa świadczącego usługi w zakresie edukacji finansowane ze środków prywatnych musi być obywatelami tego kraju (CPC 921, 922, 923 dla SK z wyjątkiem 92310, 924).

SI: Szkoły podstawowe finansowane ze środków prywatnych mogą być zakładane wyłącznie przez słoweńskie osoby fizyczne lub prawne. Usługodawca musi ustanowić siedzibę statutową lub oddział. Większość członków zarządu przedsiębiorstwa świadczącego usługi szkolnictwa średniego lub wyższego finansowane ze środków prywatnych musi być obywatelami Słowenii (CPC 922, 923).

SE: Dostawcy usług w zakresie edukacji, którzy uzyskali zgodę organów publicznych na świadczenie takich usług. Niniejsze zastrzeżenie ma zastosowanie do dostawców usług w zakresie edukacji finansowanych ze środków prywatnych, przy pewnej formie wsparcia ze strony państwa, między innymi uznanych przez państwo dostawców usług w zakresie edukacji, dostawców usług w zakresie edukacji będących pod państwowym nadzorem lub do edukacji upoważniającej do otrzymania stypendium (CPC 92).

SK: W odniesieniu do dostawców wszystkich usług w zakresie szkolnictwa finansowanych ze środków prywatnych innych niż usługi w zakresie edukacji technicznej i zawodowej na poziomie pomaturalnym obowiązuje wymóg posiadania miejsca zamieszkania w EOG. (CPC 921, 922, 923 inne niż 92310, 924).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

BG, IT i SI: Ograniczenie transgranicznego świadczenia usług szkolnictwa podstawowego finansowanych ze środków prywatnych (CPC 921).

BG i IT: Ograniczenie transgranicznego świadczenia usług szkolnictwa średniego finansowanych ze środków prywatnych (CPC 922).

AT: Ograniczenie transgranicznego świadczenia finansowanych ze środków prywatnych usług kształcenia dorosłych za pośrednictwem przekazu radiowego lub telewizyjnego (CPC 924).

Istniejące środki:

BG: Ustawa o edukacji publicznej, art. 12; ustawa o szkolnictwie wyższym, pkt 4 przepisów uzupełniających oraz ustawa o kształceniu i szkoleniu zawodowym, art. 22.

FI: Perusopetuslaki (ustawa o edukacji podstawowej) (628/1998); Lukiolaki (ustawa ogólna o szkołach średnich II stopnia) (629/1998); Laki ammatillisesta koulutuksesta (ustawa o kształceniu i szkoleniu zawodowym) (630/1998); Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (ustawa o kształceniu zawodowym dorosłych) (631/1998); Ammattikorkeakoululaki (ustawa o politechnikach) (351/2003) oraz Yliopistolaki (ustawa o uczelniach wyższych) (558/2009).

IT: Dekret królewski nr 1592/1933 (ustawa o szkolnictwie średnim); ustawa nr 243/1991 (okazjonalnie wkłady ze środków publicznych na rzecz prywatnych uczelni wyższych); uchwała CNVSU nr 20/2003 (CNVSU – Comitato nazionale per la valutazione del sistema universitario); oraz dekret Prezydenta Republiki (D.P.R) 25/1998.

SK: Ustawa 245/2008 o szkolnictwie; ustawa 131/2002 o uniwersytetach; oraz ustawa 596/2003 o administracji państwowej w szkolnictwie i samorządowaniu szkół.

Zastrzeżenie nr 15 – Usługi w zakresie ochrony środowiska

Sektor – podsektor: Usługi w zakresie ochrony środowiska – gospodarowanie odpadami i glebą

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 9401, 9402, 9403, 94060

Rodzaj zastrzeżenia: Obecność lokalna

Rozdział: Transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

DE: Świadczenie usług gospodarowania odpadami innych niż usługi w zakresie doradztwa oraz usług dotyczących ochrony gleby i gospodarowania zanieczyszczoną glebą, innych niż usługi w zakresie doradztwa.

Zastrzeżenie nr 16 – Usługi w zakresie ochrony zdrowia i usługi społeczne

Sektor: Usługi w zakresie ochrony zdrowia i usługi społeczne

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 93, 931, inne niż 9312, część 93191, 9311, 93192, 93193, 93199

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Zasada największego uprzywilejowania

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Wymogi dotyczące wyników

Obecność lokalna

Rozdział: Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

- a) Usługi w zakresie ochrony zdrowia – usługi szpitalne, usługi pogotowia ratunkowego i usługi placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie (CPC 93, 931 z wyjątkiem 9312, część 93191, 9311, 93192, 93193, 93199)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, wymogi dotyczące wyników, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

UE: W odniesieniu do świadczenia wszelkich usług w zakresie zdrowia, które finansowane są ze środków publicznych lub otrzymują wsparcie państwa w jakiejkolwiek formie.

UE: Świadczenie wszelkich finansowanych ze środków prywatnych usług w zakresie ochrony zdrowia innych niż finansowane ze środków prywatnych usługi szpitalne, usługi pogotowia ratunkowego i usługi w zakresie ochrony zdrowia świadczone w placówkach zapewniających zakwaterowanie, innych niż usługi szpitalne.

Niniejsze zastrzeżenie nie odnosi się do świadczenia wszelkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, w tym usług świadczonych przez przedstawicieli zawodów regulowanych takich jak lekarze, stomatolodzy, położne, pielęgniarze/pielęgniarki, fizjoterapeuci, personel paramedyczny i psychologowie, które to usługi są objęte innymi zastrzeżeniami (CPC 931 inne niż 9312, część 93191).

AT, PL i SI: Świadczenie usług pogotowia ratunkowego finansowanych ze środków prywatnych (CPC 93192).

BE: Prowadzenie przedsiębiorstwa w zakresie finansowanych ze środków prywatnych usług pogotowia ratunkowego i usług w zakresie ochrony zdrowia świadczonych w placówkach zapewniających zakwaterowanie, innych niż usługi szpitalne (CPC 93192, 93193).

BG, CY, CZ, FI, MT i SK: Świadczenie finansowanych ze środków prywatnych usług szpitalnych, usług pogotowia ratunkowego i usług placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie, innych niż usługi szpitalne (CPC 9311, 93192, 93193).

FI: Świadczenie innych usług w zakresie ochrony zdrowia (CPC 93199).

Istniejące środki:

CZ: Ustawa nr 372/2011 Coll. o usługach opieki zdrowotnej i warunkach ich świadczenia.

FI: Laki yksityisestä terveydenhuollosta (ustawa o prywatnej opiece zdrowotnej) (152/1990).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, zasada największego uprzywilejowania, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników:

DE: Prowadzenie systemu zabezpieczenia społecznego w Niemczech, w ramach którego usługi mogą być świadczone przez różne przedsiębiorstwa lub podmioty i obejmują konkurencyjne elementy, które tym samym nie są „usługami świadczonymi wyłącznie w związku z wykonywaniem władzy publicznej”. Przyznawanie lepszego traktowania w kontekście dwustronnej umowy handlowej w odniesieniu do świadczenia usług w zakresie ochrony zdrowia i usług społecznych (CPC 93).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

DE: Własność finansowanych ze środków prywatnych szpitali prowadzonych przez niemieckie siły zbrojne.

Nacjonalizacja innych kluczowych szpitali finansowanych ze środków prywatnych (CPC 93110).

FR: Świadczenie usług w zakresie analiz i badań laboratoryjnych finansowanych ze środków prywatnych.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

FR: Świadczenie usług w zakresie analiz i badań laboratoryjnych finansowanych ze środków prywatnych (część CPC 9311).

Istniejące środki:

FR: Code de la Santé Publique.

- b) Usługi w zakresie ochrony zdrowia i usługi społeczne, w tym ubezpieczenia emerytalno-rentowe

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

UE, z wyjątkiem HU: Transgraniczne świadczenie usług w zakresie ochrony zdrowia, usług społecznych oraz działalność lub usługi będące częścią powszechnego programu emerytalnego lub ustawowego systemu zabezpieczenia społecznego. Niniejsze zastrzeżenie nie odnosi się do świadczenia wszelkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, w tym przez wysoko wykwalifikowanych pracowników takich jak lekarze, stomatolodzy, położne, pielęgniarze/pielęgniarki, fizjoterapeuci, personel paramedyczny i psychologowie, które to usługi są objęte innymi zastrzeżeniami (CPC 931 inne niż 9312, część 93191).

HU: Transgraniczne świadczenie wszystkich finansowanych ze środków publicznych usług szpitalnych, usług pogotowia ratunkowego i usług placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie, innych niż usługi szpitalne (CPC 9311, 93192, 93193).

- c) Usługi społeczne, w tym ubezpieczenia emerytalno-rentowe

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników:

UE: Świadczenie wszystkich usług społecznych, które finansowane są ze środków publicznych lub otrzymują wsparcie państwa w jakiejkolwiek formie oraz działalność lub usługi będące częścią powszechnego programu emerytalnego lub ustawowego systemu zabezpieczenia społecznego.

BE, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT i PT: Świadczenie usług społecznych finansowanych ze środków prywatnych innych niż usługi związane z domami rekonwalescencji i opieki społecznej oraz domami spokojnej starości.

CZ, FI, HU, MT, PL, RO, SK i SI: Świadczenie usług społecznych finansowanych ze środków prywatnych.

DE: System zabezpieczenia społecznego w Niemczech, którego usługi są świadczone przez różne przedsiębiorstwa lub podmioty i obejmują konkurencyjne elementy i dlatego mogą nie wchodzić w zakres definicji „usług świadczonych wyłącznie w związku z wykonywaniem władzy publicznej”.

Istniejące środki:

FI: Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (ustawa o prywatnych usługach społecznych) (922/2011).

IE: Health Act 2004 (s. 39) oraz Health Act 1970 (z późniejszymi zmianami – S.61A).

IT: Ustawa nr 833/1978 w sprawie instytucji publicznego systemu opieki zdrowotnej; dekret legislacyjny nr 502/1992 w sprawie organizacji i dyscypliny w dziedzinie zdrowia; oraz ustawa nr 328/2000 o reformie usług społecznych.

Zastrzeżenie nr 17 – Usługi związane z turystyką i podróżami

Sektor: Usługi przewodników turystycznych, usługi zdrowotne i usługi społeczne

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 7472

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Zasada największego uprzywilejowania

Rozdział: Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

FR: Wymóg obywatelstwa państwa członkowskiego w przypadku świadczenia usług przewodników turystycznych.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – zasada największego uprzywilejowania; oraz transgranicznego handlu usługami – zasada największego uprzywilejowania:

LT: W zakresie, w jakim Chile zezwala obywatelom LT na świadczenie usług przewodników turystycznych, LT zezwoli obywatelom Chile na świadczenie usług przewodników turystycznych na tych samych warunkach.

Zastrzeżenie nr 18 – Usługi związane z rekreacją, kulturą i sportem

Sektor: Usługi związane z rekreacją, kulturą i sportem

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 962, 963, 9619, 964

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Wymogi dotyczące wyników

Obecność lokalna

Rozdział: Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

a) Usługi bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostałe usługi w zakresie kultury (CPC 963)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, wymogi dotyczące wyników, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

UE, z wyjątkiem AT oraz, w odniesieniu do liberalizacji inwestycji, LT: Świadczenie usług bibliotek, archiwów i muzeów oraz pozostałych usług w zakresie kultury.

AT i LT: Do prowadzenia przedsiębiorstwa może być wymagana licencja lub zezwolenie.

b) Usługi rozrywkowe, teatr, koncerty na żywo i cyrk (CPC 9619, 964 inne niż 96492)

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

UE, z wyjątkiem AT i SE: Transgraniczne świadczenie usług rozrywkowych obejmujących m.in. teatr, koncerty na żywo, cyrk i dyskoteki.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, wymogi dotyczące wyników, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI i SK: Świadczenie usług rozrywkowych obejmujących m.in. teatr, koncerty na żywo, cyrk i dyskoteki.

BG: Świadczenie następujących usług rozrywkowych: cyrk, parki rozrywki i podobne atrakcje, sale balowe, dyskoteki i nauka tańca oraz inne usługi rozrywkowe.

EE: Świadczenie innych usług rozrywkowych z wyjątkiem usług kinowych.

LT i LV: Świadczenie wszystkich usług rozrywkowych innych niż prowadzenie kina.

CY, CZ, LV, PL, RO i SK: Transgraniczne świadczenie usług sportowych i innych usług rekreacyjnych.

c) Usługi agencji informacyjnych i prasowych (CPC 962)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, zasada największego uprzywilejowania:

FR: udział zagraniczny w istniejących przedsiębiorstwach wydawniczych publikujących w języku francuskim nie może przekraczać 20 % kapitału lub praw głosu w spółce.

Prowadzenie chilijskich agencji prasowych podlega warunkom określonym w uregulowaniach krajowych. Prowadzenie agencji prasowych przez inwestorów zagranicznych podlega zasadzie wzajemności.

Istniejące środki:

FR: Ordonnance n° 45-2646 du 2 novembre 1945 portant réglementation provisoire des agences de presse i Loi n° 86-897 du 1 août 1986 portant réforme du régime juridique de la presse.

d) Usługi gier hazardowych i zakładów (CPC 96492)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, wymogi dotyczące wyników, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

UE: Prowadzenie działalności hazardowej, która obejmuje obstawianie stawek mających wartość pieniężną w grach losowych, w szczególności loterie, losy ze „zdrapkami”, usługi hazardowe oferowane w kasynach, salonach gier lub lokalach posiadających zezwolenie na prowadzenie działalności, zakłady sportowe, usługi w salonach bingo i usługi w zakresie gier hazardowych świadczone przez organizacje charytatywne lub organizacje niekomercyjne i na korzyść tych organizacji.

Zastrzeżenie nr 19 – Usługi transportowe i usługi pomocnicze w branży transportowej

Sektor: Usługi transportowe

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Zasada największego uprzywilejowania

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Wymogi dotyczące wyników

Obecność lokalna

Rozdział: Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

a) Transport morski – wszelka inna działalność handlowa prowadzona ze statku

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

UE: Obywatelstwo załogi na statku morskim lub śródlądowym.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, zasada największego uprzywilejowania, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

UE, z wyjątkiem LV i MT: Tylko osoby fizyczne i prawne UE mogą zarejestrować statek i obsługiwać flotę pod banderą narodową państwa siedziby (ma to zastosowanie do wszelkiej handlowej działalności morskiej prowadzonej ze statku morskiego, w tym rybołówstwa, akwakultury i usług związanych z rybołówstwem; międzynarodowy transport osobowy i towarowy (CPC 721); oraz usługi pomocnicze w branży transportu morskiego).

UE: W przypadku usług dowozowych oraz w przypadku niedochodowego przemieszczania własnych lub dzierzawionych kontenerów przez unijne przedsiębiorstwa żeglugowe, w odniesieniu do części tych usług nieobjętej wyłączeniem krajowego kabotażu morskiego.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

SK: Aby móc złożyć wniosek o licencję na świadczenie usług, inwestor zagraniczny musi posiadać główne miejsce prowadzenia działalności w SK (CPC 722).

b) Usługi pomocnicze w branży transportu morskiego

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

UE: Świadczenie usług pilotażowych i usług cumowniczych. Dla większej pewności należy zaznaczyć, że niezależnie od kryteriów, które mogą mieć zastosowanie do rejestracji statków w państwie członkowskim, Unia Europejska zastrzega sobie prawo do stosowania wymogu, aby wyłącznie statki zarejestrowane w krajowych rejestrach państw członkowskich mogły świadczyć usługi pilotażowe i usługi cumownicze (CPC 7452).

UE, z wyjątkiem LT i LV: Wyłącznie statki pływające pod banderą państwa członkowskiego mogą świadczyć usługi związane z pchaniem i holowaniem (CPC 7214).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

LT: Usługi pilotażowe i usługi cumownicze, usługi związane z pchaniem i holowaniem mogą świadczyć wyłącznie osoby prawne z LT lub osoby prawne z państwa członkowskiego z oddziałami w LT, które posiadają świadectwo wydane przez Litewski Urząd Bezpieczeństwa Morskiego (CPC 7214, 7452).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

BE: Usługi w zakresie obsługi ładunku mogą być świadczone wyłącznie przez akredytowanych pracowników uprawnionych do pracy w obszarach portowych wyznaczonych dekretem królewskim (CPC 741).

Istniejące środki:

BE: Loi du 8 juin 1972 organisant le travail portuaire; Arrêté royal du 12 janvier 1973 instituant une Commission paritaire des ports et fixant sa dénomination et sa compétence; Arrêté royal du 4 septembre 1985 portant agrément d'une organisation d'employeur (Anvers); Arrêté royal du 29 janvier 1986 portant agrément d'une organisation d'employeur (Gand); Arrêté royal du 10 juillet 1986 portant agrément d'une organisation d'employeur (Zeebrugge); Arrêté royal du 1er mars 1989 portant agrément d'une organisation d'employeur (Ostende) oraz Arrêté royal du 5 juillet 2004 relatif à la reconnaissance des ouvriers portuaires dans les zones portuaires tombant dans le champ d'application de la loi du 8 juin 1972 organisant le travail portuaire, tel que modifié.

- c) Transport śródlądowymi drogami wodnymi i usługi pomocnicze w branży transportu śródlądowymi drogami wodnymi

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, zasada największego uprzywilejowania, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna, zasada największego uprzywilejowania:

UE: Osobowy i towarowy transport śródlądowymi drogami wodnymi (CPC 722) oraz usługi pomocnicze w branży transportu śródlądowymi drogami wodnymi.

d) Usługi transportu kolejowego i usługi pomocnicze w branży transportu kolejowego

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, zasada największego uprzywilejowania; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, zasada największego uprzywilejowania, obecność lokalna:

UE: Osobowy transport kolejowy (CPC 7111).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – zasada największego uprzywilejowania; oraz transgranicznego handlu usługami – zasada największego uprzywilejowania, obecność lokalna:

UE: Towarowy transport kolejowy (CPC 7112). Podlega warunkom wzajemności.

LT: Państwo posiada monopol na usługi konserwacji i naprawy środków transportu kolejowego (CPC 86764, 86769, część 8868).

Istniejące środki:

UE: Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/34/UE¹.

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/34/UE z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie utworzenia jednolitego europejskiego obszaru kolejowego (Dz.U. UE L 343 z 14.12.2012, s. 32).

- e) Transport drogowy (przewóz osób, transport towarowy, usługi w zakresie międzynarodowego transportu ciężarowego) i usługi pomocnicze w branży transportu drogowego

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

UE:

- (i) stosowanie wymogu prowadzenia przedsiębiorstwa i ograniczanie transgranicznego świadczenia usług transportu drogowego (CPC 712); oraz
- (ii) ograniczanie świadczenia usług kabotażu w państwie członkowskim przez zagranicznych inwestorów mających siedzibę w innym państwie członkowskim (CPC 712).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna

BG: W przypadku przewozu osób i transportu towarowego prawa wyłączne lub zezwolenia mogą zostać przyznane jedynie obywatelom państwa członkowskiego i osobom prawnym z Unii Europejskiej, których siedziba główna znajduje się na terenie Unii Europejskiej. Wymagana jest rejestracja przedsiębiorstwa (CPC 712).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

FI: Do świadczenia usług transportu drogowego wymagane jest zezwolenie, ale nie obejmuje ono pojazdów zarejestrowanych za granicą (CPC 712).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

FR: Świadczenie usług przewozów autobusowych między miastami (CPC 712).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

BG: Stosowanie wymogu prowadzenia przedsiębiorstwa w odniesieniu do usług wspierających w branży transportu drogowego (CPC 744).

Istniejące środki:

UE: Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1071/2009¹; rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1072/2009²; oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1073/2009³.

FI: Laki kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä (ustawa o komercyjnym transporcie drogowym) 693/2006; Laki liikenteen palveluista (ustawa o usługach transportowych) 320/2017; oraz Ajoneuvolaki (ustawa o pojazdach) 1090/2002.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1071/2009 z dnia 21 października 2009 r. ustanawiające wspólne zasady dotyczące warunków wykonywania zawodu przewoźnika drogowego i uchylające dyrektywę Rady 96/26/WE (Dz.U. WE L 300 z 14.11.2009, s. 51).

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1072/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wspólnych zasad dostępu do rynku międzynarodowych przewozów drogowych (Dz.U. WE L 300 z 14.11.2009, s. 72).

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1073/2009 z dnia 21 października 2009 r. w sprawie wspólnych zasad dostępu do międzynarodowego rynku usług autokarowych i autobusowych i zmieniające rozporządzenie (WE) nr 561/2006 (Dz.U. WE L 300 z 14.11.2009, s. 88).

f) Transport kosmiczny i wynajem statków kosmicznych

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, wymogi dotyczące wyników, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

UE: świadczenie usług transportu w przestrzeni kosmicznej i usług wynajmu statków kosmicznych (CPC 733, część 734).

g) Wyłączenia z zasady największego uprzywilejowania

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – zasada największego uprzywilejowania; oraz transgranicznego handlu usługami – zasada największego uprzywilejowania:

– Transport (kabotażowy) inny niż transport morski

FI: Przyznawanie państwom zróżnicowanego traktowania na podstawie istniejących lub przyszłych porozumień dwustronnych zwalniających statki zarejestrowane pod obcą banderą określonego innego państwa lub zwalniających pojazdy zarejestrowane za granicą z ogólnego zakazu świadczenia usług transportu kabotażowego (w tym w zakresie transportu kombinowanego, drogowego i kolejowego) w FI na zasadzie wzajemności (część CPC 711, część 712, część 722).

- Usługi wspierające w branży transportu morskiego

BG: W zakresie, w jakim Chile zezwala usługodawcom z BG na świadczenie usług w zakresie obsługi ładunku oraz usług w zakresie przechowywania i magazynowania w portach morskich i rzecznych, w tym usług dotyczących kontenerów i towarów w kontenerach, BG zezwoli usługodawcom z Chile na świadczenie usług przeładunku towarów oraz usług w zakresie przechowywania i magazynowania w portach morskich i rzecznych, w tym usług dotyczących kontenerów i towarów w kontenerach, na tych samych warunkach (część CPC 741, część CPC 742).

- Wynajem lub dzierżawa statków

DE: Czarterowanie zagranicznych statków przez konsumentów zamieszkałych w DE może podlegać warunkowi wzajemności (CPC 7213, 7223, 83103).

– Transport drogowy i kolejowy

UE: Przyznawanie państwom trzecim zróżnicowanego traktowania na podstawie istniejących lub przyszłych porozumień dwustronnych w sprawie międzynarodowego transportu drogowego towarów (w tym transportu kombinowanego – drogowego lub kolejowego) i przewozu osób, zawartych między UE lub państwami członkowskimi a państwem trzecim (CPC 7111, 7112, 7121, 7122, 7123). W ramach takiego traktowania można:

- (i) zastrzegać lub ograniczać świadczenie odnośnych usług transportowych pomiędzy umawiającymi się stronami lub na terytorium umawiających się stron do pojazdów zarejestrowanych w każdym państwie będącym umawiającą się stroną¹; lub
- (ii) przewidywać zwolnienia podatkowe dla takich pojazdów.

– Transport drogowy

BG: Środki wprowadzane na podstawie istniejących lub przyszłych porozumień, zastrzegające lub ograniczające świadczenie tego rodzaju usług transportowych oraz określające zasady i warunki takiej działalności, w tym pozwoleń na przejazd lub preferencyjnych podatków drogowych, na terytorium Bułgarii lub przez granice Bułgarii (CPC 7121, 7122, 7123).

¹ W odniesieniu do Austrii część wyłączenia z zasady największego uprzywilejowania dotycząca praw przewozowych obejmuje wszystkie państwa, z którymi zawarto porozumienia dwustronne w sprawie transportu drogowego lub inne porozumienia dotyczące transportu drogowego lub z którymi takie porozumienia mogą zostać zawarte w przyszłości.

CZ: Środki wprowadzane na podstawie istniejących lub przyszłych porozumień, zastrzegające lub ograniczające świadczenie usług transportowych oraz określające warunki prowadzenia działalności przewozowej, w tym pozwoleń na przejazd lub preferencyjnych podatków drogowych, w odniesieniu do transportu do CZ, wewnątrz terytorium kraju oraz z CZ na terytorium umawiających się stron (CPC 7121, 7122, 7123).

ES: Zezwolenie na ustanowienie obecności handlowej w ES może nie zostać wydane usługodawcom pochodzącym z państw, które nie przyznają faktycznego dostępu do rynku usługodawcom z ES (CPC 7123). Ley 16/1987, de 30 de julio, de Ordenación de los Transportes Terrestres.

HR: Środki stosowane na podstawie istniejących lub przyszłych porozumień w sprawie międzynarodowego transportu drogowego, zastrzegające lub ograniczające świadczenie usług transportowych oraz określające warunki działalności, w tym pozwoleń na przejazd lub preferencyjnych podatków drogowych, w odniesieniu do usług transportu do Chorwacji, na jej terytorium oraz z Chorwacji na terytorium umawiających się stron (CPC 7121, 7122, 7123).

LT: Środki wprowadzane na podstawie porozumień dwustronnych, określające przepisy dotyczące usług transportowych i warunków prowadzenia działalności, w tym tranzytu dwustronnego i innych pozwoleń na transport na LT, przez jej terytorium oraz z Litwy na terytorium umawiających się stron, a także podatków drogowych i innych opłat (CPC 7121, 7122, 7123).

SK: Środki wprowadzane na podstawie istniejących lub przyszłych porozumień, zastrzegające lub ograniczające świadczenie usług transportowych oraz określające warunki prowadzenia działalności przewozowej, w tym pozwoleń na przejazd lub preferencyjnych podatków drogowych, w odniesieniu do transportu do Słowacji, wewnątrz terytorium kraju oraz ze Słowacji na terytorium umawiających się stron (CPC 7121, 7122, 7123).

– Transport kolejowy

BG, CZ i SK: Środki wprowadzane na podstawie istniejących lub przyszłych porozumień regulujących prawa przewozowe i warunki prowadzenia działalności oraz świadczenie usług transportowych na terytorium Bułgarii, Czech i Słowacji oraz pomiędzy tymi państwami (CPC 7111, 7112).

– Transport lotniczy – usługi pomocnicze w branży transportu lotniczego

UE: Przyznawanie zróżnicowanego traktowania państwom trzecim na podstawie obecnie obowiązujących lub przyszłych porozumień dwustronnych dotyczących usług obsługi naziemnej.

– Transport drogowy i kolejowy

EE: Przyznawanie państwom zróżnicowanego traktowania na podstawie istniejących lub przyszłych porozumień dwustronnych w sprawie międzynarodowego transportu drogowego (w tym transportu kombinowanego – drogowego lub kolejowego), polegającego na zastrzeganiu lub ograniczaniu świadczenia usług transportowych do Estonii, w ramach jej terytorium oraz z Estonii na terytorium umawiających się stron do pojazdów zarejestrowanych w każdym z państw będących stroną umowy i przewidywaniu zwolnienia z podatku w przypadku takich pojazdów (część CPC 711, część 712, część 721).

- Wszystkie usługi w zakresie przewozu osób i transportu towarowego inne niż usługi transportu morskiego i lotniczego

PL: W zakresie, w jakim Chile zezwala na świadczenie usług transportowych do Chile i przez jego terytorium przez dostawców usług przewozu osób i transportu towarowego z Polski, Polska zezwoli na świadczenie usług transportowych do Polski i przez swoje terytorium przez dostawców usług przewozu osób i transportu towarowego z Chile na tych samych warunkach.

Zastrzeżenie nr 20 – Rolnictwo, rybołówstwo i woda

Sektor:	Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo; rybołówstwo, akwakultura, usługi związane z rybołówstwem; pobór, uzdatnianie i dystrybucja wody
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC Rev 3.1 011, 012, 013, 014, 015, CPC 8811, 8812, 8813 inna niż usługi w zakresie doradztwa i konsultingu; 0501, 0502, CPC 882
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Zasada największego uprzywilejowania Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd Wymogi dotyczące wyników Obecność lokalna
Rozdział:	Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

a) Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

HR: Działalność rolnicza i łowiecka.

HU: Działalność rolnicza (ISIC Rev 3.1 011, 012, 013, 014, 015, CPC 8811, 8812, 8813 inna niż usługi w zakresie doradztwa i konsultingu).

Istniejące środki:

HR: Ustawa o gruntach rolnych (Dziennik Ustaw 20/18, 115/18, 98/19).

- b) Rybołówstwo, akwakultura i usługi związane z rybołówstwem (ISIC Rev. 3.1 0501, 0502, CPC 882)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników, zasada największego uprzywilejowania; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, zasada największego uprzywilejowania, obecność lokalna:

UE:

1. W szczególności w ramach wspólnej polityki rybołówstwa oraz umów połowowych z państwem trzecim, eksploatacja i dostęp do zasobów biologicznych i łowisk znajdujących się na wodach morskich podlegających suwerenności lub jurysdykcji państw członkowskich, lub uprawnienia do prowadzenia połowów na podstawie licencji połowowej państwa członkowskiego, w tym:
 - a) regulowanie wyładunku połowów dokonywanych przez statki pływające pod banderą Chile lub państwa trzeciego w odniesieniu do przyznanych im kwot lub – wyłącznie w odniesieniu do statków pływających pod banderą państwa członkowskiego – wymóg, aby część całkowitych połowów była wyładowywana w portach Unii;
 - b) określanie minimalnej wielkości przedsiębiorstwa, aby zachować statki stosowane w rybołówstwie tradycyjnym i przybrzeżnym;

- c) przyznawanie zróżnicowanego traktowania na podstawie istniejących lub przyszłych umów dwustronnych dotyczących rybołówstwa oraz
 - d) wymóg, aby załogę statku pływającego pod banderą państwa członkowskiego stanowili obywatele państw członkowskich.
2. Uprawnienie statku rybackiego do pływania pod banderą państwa członkowskiego tylko wówczas, gdy:
- a) w całości stanowi własność:
 - (i) przedsiębiorstw zarejestrowanych w Unii Europejskiej lub
 - (ii) obywateli państw członkowskich;
 - b) jego bieżące operacje są kierowane i kontrolowane z terytorium Unii oraz
 - c) każdy czarterujący, zarządzający lub armator statku jest spółką zarejestrowaną w Unii Europejskiej lub obywatelem państwa członkowskiego.
3. Licencja połowowa uprawniająca do połowów komercyjnych na wodach terytorialnych państwa członkowskiego może zostać udzielona wyłącznie statkom pływającym pod banderą państwa członkowskiego.

4. Zakładanie obiektów akwakultury morskiej i śródlądowej.
5. Pkt 1 lit. a), b), c) (inne niż w odniesieniu do zasady największego uprzywilejowania) i d); pkt 2 lit. a) ppkt (i), lit. (b) i (c) oraz pkt 3 stosuje się wyłącznie do środków, które mają zastosowanie do statków lub przedsiębiorstw bez względu na obywatelstwo ich beneficjentów rzeczywistych.

Obywatelstwo załogi statku rybackiego pływającego pod banderą państwa członkowskiego.

Zakładanie obiektów akwakultury morskiej i śródlądowej.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, zasada największego uprzywilejowania; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

BG: Przejmowanie zasobów mórz i rzek przez statki na wewnętrznych wodach morskich i na morzu terytorialnym BG dokonywane jest przez statki pływające pod banderą bułgarską. Zagraniczny statek nie może prowadzić połowów przemysłowych w wyłącznej strefie ekonomicznej, chyba że na podstawie porozumienia między BG i państwem bandery. Przekraczając wyłączną strefę ekonomiczną, zagraniczne statki połowowe nie mogą mieć swoich narzędzi połowowych w trybie operacyjnym.

c) Pobór, uzdatnianie i dystrybucja wody

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

UE: Działalność obejmująca między innymi usługi w zakresie poboru, uzdatniania i dystrybucji wody do gospodarstw domowych, odbiorców przemysłowych, komercyjnych lub innych, w tym dostarczanie wody pitnej, oraz gospodarkę wodną.

Zastrzeżenie nr 21 – Działalność wydobywcza i działalność związana z energią

Sektor:	Górnictwo i wydobywanie – surowce energetyczne; górnictwo i wydobywanie – rudy metali i pozostałe górnictwo; działalność związana z energią – samodzielna produkcja, przesył i dystrybucja energii elektrycznej, gazu, pary wodnej i gorącej wody; transport paliwa rurociągami; przechowywanie i magazynowanie paliw transportowanych rurociągami oraz usługi związane z dystrybucją energii
Klasyfikacja gospodarcza:	ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 12, 120, 1200, 13, 14, 232, 233, 2330, 40, 401, 4010, 402, 4020, część 4030, CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, część 88, 887.
Rodzaj zastrzeżenia:	Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd Wymogi dotyczące wyników Obecność lokalna
Rozdział:	Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

- a) Działalność wydobywcza i działalność związana z energią – ogólne (ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 13, 14, 232, 40, 401, 402, część 403, 41; CPC 613, 62271, 63297, 7131, 742, 7422, 887 (inne niż usługi doradztwa i konsultingu))

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

UE: Jeżeli państwo członkowskie zezwala podmiotom zagranicznym na prawo własności do systemu przesyłu gazu lub energii elektrycznej, lub systemu transportu rurociągowego ropy i gazu, w odniesieniu do przedsiębiorstw z Chile kontrolowanych przez osoby fizyczne lub prawne z państwa trzeciego, które odpowiada za ponad 5 % przywozu ropy, gazu ziemnego lub energii elektrycznej do Unii Europejskiej, w celu zagwarantowania bezpieczeństwa dostaw energii w całej Unii Europejskiej lub w poszczególnych państwach członkowskich. Powyższe zastrzeżenie nie ma zastosowania do usług w zakresie doradztwa i konsultingu świadczonych w ramach usług związanych z dystrybucją energii.

Powyższe zastrzeżenie nie ma zastosowania do HR, HU i LT (w przypadku LT tylko CPC 7131) w odniesieniu do transportu rurociągowego paliw, ani do LV w odniesieniu do usług związanych z dystrybucją energii, ani do SI w odniesieniu do usług związanych z dystrybucją gazu (ISIC Rev. 3.1 401, 402, CPC 7131, 887 inne niż usługi w zakresie doradztwa i konsultingu).

CY: Wytwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej w zakresie, w jakim inwestor jest kontrolowany przez osobę fizyczną lub prawną z państwa trzeciego, które odpowiada za ponad 5 % przywozu ropy lub gazu ziemnego do UE, a także wytwarzanie gazu, samodzielna dystrybucja paliw gazowych w systemie sieciowym, produkcja, przesył i dystrybucja energii elektrycznej, transport paliwa rurociągami, usługi związane z dystrybucją energii elektrycznej i gazu ziemnego inne niż usługi doradztwa i konsultingu, usługi sprzedaży hurtowej energii elektrycznej, usługi w zakresie sprzedaży detalicznej paliwa silnikowego, energii elektrycznej i gazu nie w butlach. Wymóg obywatelstwa i statusu rezydenta w odniesieniu do usług związanych z energią elektryczną. (ISIC Rev 3.1 232, 4010, 4020, CPC 613, 62271, 63297, 7131, i 887 inna niż usługi doradztwa i konsultingu).

FI: Sieci i systemy przesyłu i dystrybucji energii, pary i gorącej wody.

FI: Ograniczenia ilościowe w postaci monopoli lub praw wyłącznych dotyczących przywozu gazu ziemnego oraz produkcji i dystrybucji pary i gorącej wody. Obecnie istnieją naturalne monopole i prawa wyłączne (ISIC Rev. 3.1 40, CPC 7131, 887 inne niż usługi w zakresie doradztwa i konsultingu).

FR: Systemy przesyłu energii elektrycznej i gazu oraz transportu rurociągowego ropy i gazu (CPC 7131).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

BE: Usługi dystrybucji energii i usługi związane z dystrybucją energii (CPC 887 inne niż usługi w zakresie konsultingu).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

BE: Usługi przesyłu energii, w odniesieniu do rodzajów podmiotów prawnych i traktowania podmiotów publicznych lub prywatnych, którym BE nadała prawa wyłączne. Wymagana jest siedziba w Unii Europejskiej (ISIC Rev. 3.1 4010, CPC 71310).

BG: Usługi związane z dystrybucją energii (część CPC 88).

PT: Produkcja, przesył i dystrybucja energii elektrycznej, wytwarzanie gazu, transport paliwa rurociągami, sprzedaż hurtowa energii elektrycznej, usługi w zakresie sprzedaży detalicznej energii elektrycznej i gazu nie w butlach, a także usługi związane z dystrybucją energii elektrycznej i gazu ziemnego. Koncesje w sektorach energii elektrycznej i gazu są przyznawane wyłącznie ograniczonej liczbie przedsiębiorstw, które mają siedzibę główną i faktyczny zarząd w PT (ISIC Rev. 3.1 232, 4010, 4020, CPC 7131, 7422, 887 inne niż usługi doradztwa i konsultingu).

SK: W przypadku usług wytwarzania, przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej, wytwarzania gazu i dystrybucji paliw gazowych, wytwarzania i dystrybucji pary wodnej i gorącej wody, transportu paliwa rurociągami, sprzedaży hurtowej i detalicznej energii elektrycznej, pary wodnej i gorącej wody oraz usług związanych z dystrybucją energii, w tym usług w dziedzinie zapewniania sprawności energetycznej, oszczędności energii i audytu energetycznego, wymagane jest zezwolenie. W odniesieniu do wszystkich tych rodzajów działalności zezwolenie może zostać udzielone wyłącznie osobie fizycznej posiadającej miejsce stałego zamieszkania w EOG lub osobie prawnej EOG.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

BE: Z wyjątkiem górnictwa rud metali i pozostałych usług górnictwa i kopalnictwa przedsiębiorstwa zagraniczne kontrolowane przez osoby fizyczne lub prawne z państwa trzeciego, które odpowiada za ponad 5 % przywozu ropy lub gazu ziemnego do Unii Europejskiej, mogą mieć zakaz uzyskania kontroli nad daną działalnością. Wymagana rejestracja (nie jest dozwolona forma oddziału) (ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 13, 14, 232, część 4010, część 4020, część 4030).

Istniejące środki:

UE: Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944¹ oraz dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE².

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz zmieniająca dyrektywę 2012/27/UE (Dz.U. UE L 158 z 14.6.2019, s. 125).

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylająca dyrektywę 2003/55/WE (Dz.U. UE L 211 z 14.8.2009, s. 94).

BG: Ustawa energetyczna.

CY: Ustawa regulująca rynek energii elektrycznej z 2003 r., w wersji zmienionej lub zastąpionej; ustawy regulujące rynek gazu z 2004 r., w wersji zmienionej lub zastąpionej; ustawa o ropie naftowej (rurociągach), rozdział 273; ustawa o ropie naftowej L.64(I)/1975, w wersji zmienionej lub zastąpionej; ustawy o specyfikacjach technicznych ropy naftowej i paliwa z 2003 r., w wersji zmienionej lub zastąpionej.

FI: Sähkömarkkinalaki (ustawa o rynku energii elektrycznej) (386/1995); oraz Maakaasumarkkinalaki (ustawa o rynku gazu ziemnego) (587/2017).

FR: Code de l'énergie.

PT: Dekret z mocą ustawy nr 230/2012 i dekret z mocą ustawy nr 231/2012 z dnia 26 października 2012 r. w sprawie gazu ziemnego; dekret z mocą ustawy nr 215-A/2012 i dekret z mocą ustawy nr 215-B/2012 z dnia 8 października 2012 r. w sprawie energii elektrycznej; oraz dekret z mocą ustawy nr 31/2006 z dnia 15 lutego 2006 r. w sprawie ropy naftowej i produktów ropopochodnych.

SK: Ustawa nr 51/1988 o górnictwie, materiałach wybuchowych i państwowej administracji górniczej; ustawa nr 569/2007 o działalności geologicznej; ustawa nr 251/2012 o energii elektrycznej; oraz ustawa nr 657/2004 o energii termalnej.

- b) Energia elektryczna (ISIC Rev. 3.1 40, 401; CPC 62271, 887 (inne niż usługi doradztwa i konsultingu))

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

FI: Import energii elektrycznej. W odniesieniu do transgranicznej sprzedaży hurtowej i detalicznej energii elektrycznej.

FR: Wyłącznie przedsiębiorstwa, w których 100 % kapitału należy do państwa francuskiego, do innej organizacji sektora publicznego lub do Electricité de France (EDF), mogą posiadać na własność i eksploatować systemy przesyłu lub dystrybucji energii elektrycznej.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

BG: Wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła.

LT: Usługi hurtowe i detaliczne oraz handel energią elektryczną pochodzącą z niebezpiecznych źródeł jądrowych.

PT: Działalność związana z przesyłem i dystrybucją energii elektrycznej jest prowadzona na podstawie wyłącznych koncesji na usługi publiczne.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, zasada największego uprzywilejowania; oraz transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

BE: Indywidualne zezwolenie na produkcję energii elektrycznej o mocy 25 MW lub większej wymaga prowadzenia przedsiębiorstwa w Unii Europejskiej lub w innym kraju, który posiada system podobny do systemu wprowadzonego w życie dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE¹ i w którym przedsiębiorstwo ma rzeczywiste i trwałe powiązanie z gospodarką.

Produkcja energii elektrycznej na obszarach morskich BE podlega wymogowi uzyskania koncesji i obowiązku prowadzenia spółki joint venture z osobą prawną Unii Europejskiej lub z osobą prawną kraju posiadającego system podobny do systemu wprowadzonego w życie dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE², w szczególności w odniesieniu do warunków dotyczących zezwoleń i wyboru.

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylająca dyrektywę 2003/54/WE (Dz.U. UE L 211 z 14.8.2009, s. 55).

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylająca dyrektywę 2003/54/WE (Dz.U. UE L 211 z 14.8.2009, s. 55).

Ponadto osoba prawna powinna mieć główną siedzibę administracyjną lub siedzibę główną na terenie państwa członkowskiego lub kraju spełniającego powyższe kryteria, w którym ma rzeczywiste i trwałe powiązanie z gospodarką.

Budowa linii elektrycznych, które łączą produkcję na obszarach morskich z siecią przesyłową Elia wymaga zezwolenia, a przedsiębiorstwo musi spełnić wyżej określone warunki, z wyjątkiem wymogu dotyczącego spółki joint venture.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

BE: Zezwolenie jest konieczne w przypadku dostaw energii elektrycznej przez pośrednika, którego klienci mają siedzibę w Belgii i są połączeni z krajowym systemem sieci lub z linią bezpośrednią, której napięcie znamionowe przekracza 70 000 woltów. Takie zezwolenie może zostać udzielone wyłącznie osobie fizycznej lub prawnej z EOG.

Istniejące środki:

BE: Arrêté Royal du 11 octobre 2000 fixant les critères et la procédure d'octroi des autorisations individuelles préalables à la construction de lignes directes; Arrêté Royal du 20 décembre 2000 relatif aux conditions et à la procédure d'octroi des concessions domaniales pour la construction et l'exploitation d'installations de production d'électricité à partir de l'eau, des courants ou des vents, dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit international de la mer; oraz Arrêté Royal du 12 mars 2002 relatif aux modalités de pose de câbles d'énergie électrique qui pénètrent dans la mer territoriale ou dans le territoire national ou qui sont installés ou utilisés dans le cadre de l'exploration du plateau continental, de l'exploitation des ressources minérales et autres ressources non vivantes ou de l'exploitation d'îles artificielles, d'installations ou d'ouvrages relevant de la juridiction belge; Arrêté royal relatif aux autorisations de fourniture d'électricité par des intermédiaires et aux règles de conduite applicables à ceux-ci; oraz Arrêté royal du 12 juin 2001 relatif aux conditions générales de fourniture de gaz naturel et aux conditions d'octroi des autorisations de fourniture de gaz naturel.

FI: Sähkömarkkinalaki (ustawa o rynku energii elektrycznej) 588/2013.

Maakaasumarkkinalaki (ustawa o rynku gazu ziemnego) (587/2017).

LT: Ustawa o niezbędnych środkach ochrony przed niebezpiecznymi zagrożeniami jądrowymi z państw trzecich z dnia 20 kwietnia 2017 r. nr XIII-306 (ostatnia poprawka z dnia 19 grudnia 2019 r. nr XIII-2705).

PT: Dekret z mocą ustawy 215-A/2012 oraz dekret z mocą ustawy nr 215-B/2012 z dnia 8 października 2012 r. w sprawie energii elektrycznej.

- c) Paliwa, gaz, surowa ropa naftowa lub produkty ropopochodne (ISIC Rev. 3.1 232, 40, 402; CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, część 88, 887 (inne niż usługi doradztwa i konsultingu))

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

FI: Zapobieganie sprawowaniu kontroli nad terminalem skroplonego gazu ziemnego (LNG) lub posiadaniu go na własność (w tym części terminalu stosowanych do przechowywania lub ponownego zgazowania LNG) przez zagraniczne osoby fizyczne lub prawne z powodów bezpieczeństwa energetycznego.

FR: Z powodów krajowego bezpieczeństwa energetycznego wyłącznie przedsiębiorstwa, w których 100 % kapitału należy do państwa francuskiego, do innej organizacji sektora publicznego lub do ENGIE, mogą posiadać i eksploatować systemy przesyłu lub dystrybucji gazu.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

BE: Usługi przechowywania luzem gazów, w odniesieniu do rodzajów podmiotów prawnych i traktowania podmiotów publicznych lub prywatnych, którym BE nadała prawa wyłączne. Do świadczenia usług przechowywania luzem gazów wymagane jest prowadzenie przedsiębiorstwa w Unii Europejskiej (część CPC 742).

BG: Transport rurociągowy, przechowywanie i magazynowanie ropy naftowej i gazu ziemnego, w tym przesył tranzytem (CPC 71310, część 742).

PT: Transgraniczne świadczenie usług w zakresie przechowywania i składowania paliw transportowanych rurociągami (gazu ziemnego). Ponadto koncesje na przesył, dystrybucję i składowanie podziemne gazu ziemnego oraz odbiór, przechowywanie i prowadzenie terminala regazyfikacyjnego LNG są przyznawane na podstawie umów koncesyjnych w wyniku publicznych zaproszeń do składania ofert (CPC 7131, 7422).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

BE: Transport rurociągami gazu ziemnego i innych paliw podlega wymogowi uzyskania zezwolenia. Zezwolenie może zostać przyznane wyłącznie osobom fizycznym lub prawnym mającym siedzibę w państwie członkowskim (zgodnie z art. 3 AR z dnia 14 maja 2002 r.).

W przypadku gdy o zezwolenie wnosi przedsiębiorstwo:

- (i) przedsiębiorstwo to musi być ustanowione zgodnie z prawem belgijskim lub prawem innego państwa członkowskiego lub prawem państwa trzeciego, które zobowiązało się do utrzymania ram regulacyjnych podobnych do wspólnych wymogów określonych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE¹; oraz

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylająca dyrektywę 2003/55/WE (Dz.U. UE L 211 z 14.8.2009, s. 94).

- (ii) siedziba administracyjna przedsiębiorstwa, jego główne miejsce prowadzenia działalności lub siedziba główna musi znajdować się w państwie członkowskim lub państwie trzecim, które zobowiązało się do utrzymania ram regulacyjnych podobnych do wspólnych wymogów określonych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE, pod warunkiem że działalność tego przedsiębiorstwa lub siedziby głównej ma rzeczywiste i trwałe powiązanie z gospodarką danego państwa (CPC 7131).

BE: Ogólnie rzecz biorąc, dostawa gazu ziemnego na rzecz klientów (tj. spółek dystrybucyjnych i odbiorców, których ogólny łączny poziom zużycia gazu pochodzącego ze wszystkich punktów dostaw wynosi co najmniej milion metrów sześciennych w skali roku) prowadzących przedsiębiorstwo w BE podlega wymogowi uzyskania indywidualnego zezwolenia od ministra, z wyjątkiem sytuacji, w której dostawcą jest spółka dystrybucyjna korzystająca z własnej sieci dystrybucji. Takie zezwolenie może zostać udzielone wyłącznie osobie fizycznej lub prawnej z Unii Europejskiej.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

CY: Transgraniczne świadczenie usług w zakresie przechowywania i składowania paliw transportowanych rurociągami oraz sprzedaż detaliczna oleju opałowego i gazu w butlach inna niż sprzedaż wysyłkowa (CPC 613, 62271, 63297, 7131, 742).

Istniejące środki:

BE: Arrêté Royal du 14 mai 2002 relatif à l'autorisation de transport de produits gazeux et autres par canalisations oraz Loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations (article 8.2).

BG: ustawa energetyczna.

CY: ustawy regulujące rynek gazu z 2003 r., ustawa nr 122(I)/2003 z późniejszymi zmianami; ustawy regulujące rynek gazu z 2004 r., ustawa nr 183(I)/2004 z późniejszymi zmianami; ustawa o ropie naftowej (rurociągach), rozdział 273; ustawa o ropie naftowej, rozdział 272, z późniejszymi zmianami; oraz ustawy o specyfikacjach technicznych ropy naftowej i paliwa z 2003 r., ustawa nr 148(I)/2003 z późniejszymi zmianami.

FI: Maakaasumarkkinalaki (ustawa o rynku gazu ziemnego) (587/2017).

FR: Code de l'énergie.

HU: Ustawa nr XVI z 1991 r. o koncesjach.

LT: Ustawa nr VIII-1973 z dnia 10 października 2000 r. o gazie ziemnym w Republice Litewskiej.

PT: Dekret z mocą ustawy nr 230/2012 i dekret z mocą ustawy nr 231/2012 z dnia 26 października 2012 r. w sprawie gazu ziemnego; dekret z mocą ustawy nr 215-A/2012 i dekret z mocą ustawy nr 215-B/2012 z dnia 8 października 2012 r. w sprawie energii elektrycznej; oraz dekret z mocą ustawy nr 31/2006 z dnia 15 lutego 2006 r. w sprawie ropy naftowej i produktów ropopochodnych.

d) Energia jądrowa (ISIC Rev. 3.1 12, 23, 120, 1200, 233, 2330, 40, część 4010, CPC 887)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

DE: Produkcja, przetwarzanie lub transport materiałów jądrowych i wytwarzanie lub dystrybucja energii jądrowej.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe:

AT i FI: Produkcja, przetwarzanie, dystrybucja lub transport materiałów jądrowych i wytwarzanie lub dystrybucja energii jądrowej.

BE: Produkcja, przetwarzanie lub transport materiałów jądrowych i wytwarzanie lub dystrybucja energii jądrowej.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników:

HU i SE: Przetwarzanie paliw jądrowych i wytwarzanie energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii jądrowej.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

BG: W odniesieniu do przetwarzania materiałów rozszczepialnych i paliworodnych lub materiałów, z których takie materiały pochodzą, a także handlu nimi, konserwacji i naprawy sprzętu i systemów w zakładach wytwarzających energię jądrową, transportu tych materiałów oraz odpadów z ich przetwarzania, wykorzystywania promieniowania jonizującego, a także wszelkich innych usług związanych z wykorzystywaniem energii jądrowej do celów pokojowych (w tym usług inżynierskich i konsultingowych oraz usług związanych z oprogramowaniem itp.).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

FR: Wytwarzanie, produkcja, przetwarzanie, generowanie, dystrybucja lub transport materiału jądrowego muszą odbywać się zgodnie z zobowiązaniami wynikającymi z umowy Euratom.

Istniejące środki:

AT: Bundesverfassungsgesetz für ein atomfreies Österreich (ustawa zasadnicza na rzecz Austrii wolnej od elektrowni jądrowych), BGBl. I Nr. 149/1999.

BG: Ustawa o bezpiecznym wykorzystaniu energii jądrowej.

FI: Ydinenergi laki (ustawa o energii jądrowej) (990/1987).

HU: Ustawa CXVI z 1996 r. o energii jądrowej; oraz dekret rządowy nr 72/2000 w sprawie energii jądrowej.

SE: Szwedzki kodeks ochrony środowiska naturalnego (1998:808); oraz ustawa o działalności w zakresie technologii jądrowej (1984:3).

Zastrzeżenie nr 22 – Pozostałe usługi, gdzie indziej nieklasyfikowane

Sektor: Pozostałe usługi, gdzie indziej niesklasyfikowane

Klasyfikacja gospodarcza: CPC 9703, część 612, część 621, część 625, część 85990

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Wymogi dotyczące wyników

Obecność lokalna

Rozdział: Liberalizacja inwestycji i transgraniczny handel usługami

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

- a) usługi pogrzebowe, usługi w zakresie kremacji zwłok i usługi przedsiębiorstw pogrzebowych (CPC 9703)

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

FI: Usługi kremacji oraz prowadzenia lub utrzymania cmentarzy i miejsc pochówku mogą być świadczone wyłącznie przez państwo, gminy, parafie, wspólnoty wyznaniowe lub fundacje lub stowarzyszenia niekomercyjne.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

DE: Cmentarz mogą prowadzić wyłącznie osoby prawne prawa publicznego. Zakładanie i prowadzenie cmentarzy oraz świadczenie usług pogrzebowych.

PT: Do świadczenia usług pogrzebowych i usług przedsiębiorstw pogrzebowych wymagana jest obecność handlowa. Pełnienie funkcji kierownika technicznego w podmiotach świadczących usługi pogrzebowe i w zakładach pogrzebowych wymaga obywatelstwa EOG.

SE: Monopol Kościoła Szwecji lub władz lokalnych na usługi kremacji i usługi pogrzebowe.

CY, SI: Usługi pogrzebowe, usługi w zakresie kremacji zwłok i usługi przedsiębiorstw pogrzebowych.

Istniejące środki:

FI: Hautaustoimilaki (ustawa o usługach pogrzebowych) (457/2003).

PT: Dekret z mocą ustawy 10/2015 z dnia 16 stycznia, alterado p/ Lei 15/2018, 27 março.

SE: Begravningslag (1990:1144) (ustawa o pogrzebach); oraz Begravningsförrordningen (1990:1147) (rozporządzenie w sprawie pogrzebów).

b) Nowe rodzaje usług

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd, wymogi dotyczące wyników; oraz transgranicznego handlu usługami – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

UE: Świadczenie nowych usług, niesklasyfikowanych w CPC.

WYKAZ CHILE

Sektor: Wszystkie

Podsektor:

Oдноśne zobowiązania: Traktowanie narodowe (Inwestycje)
Zasada największego uprzywilejowania (Inwestycje)

Opis: Inwestycje

Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do własności lub kontroli gruntów znajdujących się w odległości pięciu kilometrów od linii brzegowej, które są wykorzystywane do działalności rolniczej. Taki środek może obejmować wymóg, aby większość każdej klasy udziałów należących do osoby prawnej zarejestrowanej w Chile, która chce posiadać lub kontrolować takie grunty, znajdowała się w posiadaniu osób będących obywatelami Chile lub osób zamieszkujących na stałe w Chile przez co najmniej 183 dni w roku.

Istniejące środki:	Dekret z mocą ustawy 1.939, Dziennik Ustaw, 10 listopada 1977 r., Zasady nabywania aktywów będących własnością państwa, zarządzania nimi i zbywania takich aktywów, tytuł I (Decreto Ley 1.939, Diario Oficial, noviembre 10, 1977, Normas sobre adquisición, administración y disposición de bienes del Estado, Título I)
Sektor:	Wszystkie
Podsektor:	
Oдноśne zobowiązania:	Traktowanie narodowe (Inwestycje) Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (Inwestycje)
Opis:	Inwestycje Przy przenoszeniu lub zbywaniu wszelkich udziałów kapitałowych lub aktywów należących do istniejących przedsiębiorstw państwowych lub podmiotów rządowych Chile zastrzega sobie prawo do wprowadzenia zakazu lub nałożenia ograniczeń dotyczących własności wymienionych udziałów lub aktywów, jak również prawa inwestorów zagranicznych lub ich inwestycji do kontrolowania wszelkich spółek powstałych w ten sposób lub dokonywanych przez nie inwestycji. W odniesieniu do takiego przeniesienia lub zbycia Chile może przyjąć lub utrzymać dowolny środek dotyczący obywatelstwa kadry kierowniczej wyższego szczebla oraz członków zarządu.

„Przedsiębiorstwo państwowe”¹ oznacza przedsiębiorstwo będące własnością lub kontrolowane przez Chile w drodze udziałów własnościowych posiadanych przez Chile oraz obejmuje każde przedsiębiorstwo założone po wejściu w życie niniejszej Umowy wyłącznie do celów sprzedaży lub zbycia udziałów kapitałowych bądź aktywów w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub podmiocie rządowym.

Sektor: Wszystkie

Podsektor:

Oдноśne zobowiązania: Zasada największego uprzywilejowania (Inwestycje i CBTS)

Opis: Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka, który przyznaje państwom zróżnicowane traktowanie na podstawie jakichkolwiek dwustronnych lub wielostronnych umów międzynarodowych, obowiązujących lub podpisanych przed dniem wejścia w życie niniejszej Umowy.

¹ Wykaz istniejących przedsiębiorstw państwowych w Chile można znaleźć na stronie internetowej: <http://www.dipres.gob.cl>

Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka przyznającego państwu zróżnicowane traktowanie na podstawie jakichkolwiek umów międzynarodowych, obowiązujących lub podpisanych po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy, dotyczących:

- a) sektora lotnictwa;
- b) rybołówstwa; lub
- c) spraw morskich, w tym ratownictwa morskiego.

Istniejące środki:

Sektor: Komunikacja

Podsektor: Przekaz satelitarny cyfrowych usług telekomunikacyjnych

Oдноśne zobowiązania: Obecność lokalna (CBTS)

Opis: Transgraniczny handel usługami

Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka związanego z transgranicznym handlem jednokierunkowym przekazem satelitarnym cyfrowych usług telekomunikacyjnych.

Istniejące środki:	Ustawa 18.168, Dziennik Ustaw, 2 października 1982 r., ogólne prawo telekomunikacyjne, tytuły I, II, III, V i VI (Ley 18.168, Diario Oficial, octubre 2, 1982, Ley General de Telecomunicaciones, Títulos I, II, III, V y VI)
Sektor:	Komunikacja
Podsektor:	Przekaz satelitarny cyfrowych usług telekomunikacyjnych
Oдноśne zobowiązania:	Traktowanie narodowe (Inwestycje) Zasada największego uprzywilejowania (Inwestycje) Wymogi dotyczące wyników (Inwestycje) Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (Inwestycje)
Opis:	Inwestycje Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka dotyczącego inwestorów drugiej Strony lub ich inwestycji związanych z jednokierunkowym przekazem satelitarnym cyfrowych usług telekomunikacyjnych.

Istniejące środki:	Ustawa 18.168, Dziennik Ustaw, 2 października 1982 r., ogólne prawo telekomunikacyjne, tytuły I, II, III, V i VI (Ley 18.168, Diario Oficial, octubre 2, 1982, Ley General de Telecomunicaciones, Títulos I, II, III, V y VI)
Sektor:	Kwestie dotyczące mniejszości
Podsektor:	
Odnośne zobowiązania:	Traktowanie narodowe (Inwestycje i CBTS) Zasada największego uprzywilejowania (Inwestycje i CBTS) Wymogi dotyczące wyników (Inwestycje) Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (Inwestycje) Obecność lokalna (CBTS)
Opis:	Inwestycje i transgraniczny handel usługami Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka przyznającego prawa lub przywileje mniejszościom znajdującym się w niekorzystnej sytuacji społecznej lub ekonomicznej.

Istniejące środki:

Sektor: Kwestie dotyczące ludności rdzennej

Podsektor:

Oдноśne zobowiązania: Traktowanie narodowe (Inwestycje i CBTS)

Zasada największego uprzywilejowania (Inwestycje i CBTS)

Wymogi dotyczące wyników (Inwestycje)

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (Inwestycje)

Obecność lokalna (CBTS)

Opis: Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka przyznającego prawa lub przywileje ludności rdzennej.

Istniejące środki:

Sektor: Edukacja

Podsektor:

Oдноśne zobowiązania: Traktowanie narodowe (Inwestycje i CBTS)

Zasada największego uprzywilejowania (Inwestycje i CBTS)

Wymogi dotyczące wyników (Inwestycje)

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (Inwestycje)

Obecność lokalna (CBTS)

Opis: Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do:

- a) inwestorów lub inwestycji inwestora drugiej Strony w obszarze edukacji; oraz
- b) osób fizycznych świadczących usługi edukacyjne w Chile.

Lit. b) obejmuje nauczycieli i pracowników pomocniczych świadczących usługi edukacyjne w żłobkach, przedszkolach, szkołach specjalnych, podstawowych, średnich lub wyższych, zawodowych, technicznych lub na uniwersytetach oraz wszystkie inne osoby świadczące usługi związane z edukacją, w tym sponsorów wszelkiego rodzaju instytucji edukacyjnych, szkół, liceów, szkół wyższych, ośrodków szkoleniowych, instytutów zawodowych i technicznych lub uniwersytetów.

Zastrzeżenie to nie ma zastosowania do inwestorów drugiej Strony inwestujących w prywatne instytucje edukacyjne na poziomie przedszkolnym, podstawowym lub średnim, które nie otrzymują środków publicznych, ani do inwestycji inwestora drugiej Strony w takie instytucje, ani do świadczenia usług związanych ze szkoleniami w zakresie drugiego języka, szkoleniami korporacyjnymi, biznesowymi i przemysłowymi oraz podnoszeniem kwalifikacji, które obejmują usługi konsultingowe związane ze wsparciem technicznym, doradztwem, programami nauczania i opracowywaniem programów w dziedzinie edukacji.

Istniejące środki:

Sektor: Finanse publiczne

Podsektor:

Oдноśne zobowiązania: Traktowanie narodowe (Inwestycje)

Opis: Inwestycje

Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka dotyczącego nabywania, sprzedaży lub zbywania przez obywateli drugiej Strony obligacji, bonów skarbowych lub dowolnego innego rodzaju dłużnych papierów wartościowych wyemitowanych przez bank centralny Chile (Banco Central de Chile) lub rząd Chile. Niniejszy wpis nie ma na celu wywierania wpływu na prawa instytucji finansowych (banków) drugiej Strony mających siedzibę w Chile do nabywania, sprzedaży lub zbywania takich papierów wartościowych, gdy jest to wymagane do celów kapitału regulacyjnego.

Istniejące środki:

Sektor: Rybołówstwo

Podsektor: Działalność związana z połowami

Oдноśne zobowiązania: Traktowanie narodowe (Inwestycje i CBTS)

Zasada największego uprzywilejowania (Inwestycje i CBTS)

Opis:

Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Chile zastrzega sobie prawo do kontrolowania działalności w zakresie rybołówstwa zagranicznego, w tym wylądunku połowów, pierwszego wylądunku ryb przetworzonych na morzu oraz dostępu do portów Chile (przywileje portów).

Chile zastrzega sobie prawo do kontrolowania wykorzystania plaż, terenów sąsiadujących z plażami (*terrenos de playas*), słupów wodnych (*porciones de agua*) i działek dna morskiego (*fondos marinos*) w celu wydawania koncesji morskich. Dla większej pewności należy zaznaczyć, że „koncesje morskie” nie obejmują akwakultury.

Istniejące środki:

Dekret z mocą ustawy 2.222, Dziennik Ustaw, 31 maja 1978 r., prawo żeglugi, tytuły I, II, III, IV i V (Decreto Ley 2.222, Diario Oficial, mayo 31, 1978, Ley de Navegación Títulos I, II, III, IV y V)

D.F.L. 340, Dziennik Ustaw, 6 kwietnia 1960 r., o koncesjach morskich (D.F.L. 340, Diario Oficial, abril 6, 1960, sobre Concesiones Marítimas)

najwyższy dekret 660, Dziennik Ustaw, 28 listopada 1988 r., ustawa o koncesjach morskich (Decreto Supremo 660, Diario Oficial, noviembre 28, 1988, Reglamento de Concesiones Marítimas)

najwyższy dekret 123 Ministerstwa Gospodarki, Rozwoju i Odbudowy, Wiceministerstwa ds. Rybołówstwa, Dziennik Ustaw, 23 sierpnia 2004 r., w sprawie korzystania z portów (Decreto Supremo 123 del Ministerio de Economía, Fomento y Reconstrucción, Subsecretaría de Pesca, Diario Oficial, agosto 23, 2004, Sobre Uso de Puertos)

Sektor: Przemysł artystyczny i przemysł kultury

Podsektor:

Oдноśne zobowiązania: Zasada największego uprzywilejowania (Inwestycje i CBTS)

Opis: Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka, który przyznaje państwom zróżnicowane traktowanie na podstawie jakiegokolwiek istniejącego lub przyszłego międzynarodowego porozumienia dwustronnego lub wielostronnego, w odniesieniu do przemysłu artystycznego i kulturalnego, takiego jak umowy o współpracy audiowizualnej.

Dla większej pewności należy zaznaczyć, że wspierane przez rząd programy subsydiów na promocję działalności kulturalnej nie podlegają ograniczeniom ani zobowiązaniom wynikającym z niniejszej Umowy.

Do celów niniejszego wpisu „przemysł artystyczny i kulturalny” obejmuje:

- a) książki, czasopisma, publikacje periodyczne lub gazety w formie drukowanej lub elektronicznej, z wyłączeniem drukowania i składu któregośkolwiek z powyższych;
- b) filmy lub nagrania filmowe;
- c) nagrania muzyczne w formacie audio lub wideo;
- d) drukowane partytury muzyczne lub partytury odczytywane maszynowo;
- e) sztuki wizualne, fotografię artystyczną i nowe media;
- f) sztuki widowiskowe, w tym sztuki teatralne, taneczne i cyrkowe; oraz
- g) usługi medialne lub multimedia.

Istniejące środki:

Sektor: Usługi rozrywkowe i związane z działalnością nadawczą

Podsektor:

Oдноśne zobowiązania: Traktowanie narodowe (Inwestycje i CBTS)

Zasada największego uprzywilejowania (Inwestycje i CBTS)

Wymogi dotyczące wyników (Inwestycje)

Opis: Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do:

- a) organizacji i realizacji w Chile koncertów i występów muzycznych; lub

- b) audycji radiowych skierowanych do ogółu społeczeństwa, jak również wszelkich działań związanych z radiem, telewizją i telewizją kablową, usługami z zakresu programowania satelitarnego i sieciami nadawczymi.

Niezależnie od powyższego, Chile zapewnia osobom i inwestorom drugiej Strony oraz ich inwestycjom traktowanie nie mniej korzystne niż to, które Strona ta zapewnia osobom i inwestorom z Chile oraz ich inwestycjom.

Istniejące środki:

Sektor: Usługi społeczne

Podsektor:

Oдноśne zobowiązania: Traktowanie narodowe (Inwestycje i CBTS)

Zasada największego uprzywilejowania (Inwestycje i CBTS)

Wymogi dotyczące wyników (Inwestycje)

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd (Inwestycje)

Obecność lokalna (CBTS)

Opis: Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług publicznych w zakresie egzekwowania prawa i więziennictwa oraz następujących usług w stopniu, w jakim stanowią one usługi społeczne ustanowione lub utrzymywane do celów interesu publicznego, dotyczących: bezpieczeństwa finansowego lub ubezpieczenia dochodów, zabezpieczenia lub ubezpieczenia społecznego, opieki socjalnej, edukacji, publicznych szkoleń, opieki zdrowotnej i opieki nad dziećmi.

Istniejące środki:

Sektor: Usługi w zakresie ochrony środowiska

Podsektor:

Oдноśne zobowiązania: Traktowanie narodowe (CBTS)

Zasada największego uprzywilejowania (CBTS)

Obecność lokalna (CBTS)

Opis: Transgraniczny handel usługami

Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka nakładającego wymóg, aby produkcja i dystrybucja wody pitnej, zbieranie i odprowadzanie ścieków oraz usługi sanitarne, takie jak działanie systemów kanalizacyjnych, usuwanie odpadów i uzdatnianie wody, realizowane były wyłącznie przez osoby prawne zarejestrowane na mocy prawa Chile lub utworzone zgodnie z wymogami ustanowionymi przez prawo Chile.

Niniejszy wpis nie ma zastosowania do usług w zakresie konsultingu świadczonych przez takie osoby prawne.

Istniejące środki:

Sektor: Usługi budowlane:

Podsektor:

Oдноśne zobowiązania: Traktowanie narodowe (CBTS)

Obecność lokalna (CBTS)

Opis:	Transgraniczny handel usługami
	Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług budowlanych przez zagraniczne osoby prawne lub podmioty prawne.
	Takie środki mogą obejmować wymogi dotyczące m.in. miejsca zamieszkania, rejestracji lub innej formy lokalnej obecności.
Istniejące środki:	
Sektor:	Transport
Podsektor:	Międzynarodowy transport drogowy
Odnosne zobowiązania:	Traktowanie narodowe (Inwestycje i CBTS)
	Zasada największego uprzywilejowania (Inwestycje i CBTS)
	Obecność lokalna (CBTS)

Opis:

Inwestycje i transgraniczny handel usługami

Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do międzynarodowego transportu drogowego towarów lub pasażerów w strefach przygranicznych.

Chile zastrzega sobie ponadto prawo do przyjęcia lub utrzymania następujących ograniczeń w zakresie świadczenia usług międzynarodowego transportu lądowego z Chile:

- a) usługodawca musi być osobą fizyczną lub prawną pochodzącą z Chile;
- b) usługodawca musi mieć rzeczywiste i faktyczne miejsce stałego zamieszkania lub siedzibę w Chile; oraz
- c) w przypadku osób prawnych usługodawca musi być prawnie ukonstytuowany w Chile, ponad 50 procent jego kapitału musi być w posiadaniu obywateli chilijskich i faktyczna kontrola nad tym podmiotem musi należeć do obywateli Chile.

Istniejące środki:

Sektor: Usługi transportowe

Podsektor: Usługi transportu drogowego

Oдноśne zobowiązania: Traktowanie narodowe (CBTS)

Opis: Transgraniczny handel usługami

Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka upoważniającego wyłącznie osoby fizyczne lub prawne pochodzące z Chile na świadczenie usług transportu lądowego osób lub towarów na terytorium Chile (kabotaż). W tym celu przedsiębiorstwa muszą korzystać z pojazdów zarejestrowanych w Chile.

ZOBOWIĄZANIA ZWIĄZANE Z DOSTĘPEM DO RYNKU

Uwagi

1. W wykazach Stron w dodatkach 10-C-1 i 10-C-2 określono zobowiązania w zakresie dostępu do rynku, które dana Strona podejmuje na podstawie art. 10.5 lub 11.7, oraz zastrzeżenia podjęte przez tę Stronę w odniesieniu do istniejących lub bardziej restrykcyjnych, lub nowych środków, które nie spełniają zobowiązań wynikających z tych postanowień, zgodnie z art. 10.11 lub 11.8.
2. Do celów niniejszego załącznika „ISIC” oznacza Międzynarodową Standardową Klasyfikację Rodzajów Działalności określoną w dokumentach statystycznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 4, ISIC REV 3.1, 2002.
3. Działalność gospodarcza w sektorach lub podsektorach objętych rozdziałem 10 i 11 oraz niewpisana do wykazów nie jest objęta zobowiązaniami związanymi z dostępem do rynku, o których mowa w pkt 1.
4. Wykaz Strony nie narusza praw i zobowiązań Stron na mocy GATS.

5. Każdy wpis w wykazach określa następujące elementy:

- a) „sektor” odnosi się do ogólnego sektora, w którym dokonano wpisu;
- b) „podsektor” odnosi się do konkretnego sektora lub działalności, w odniesieniu do których podejmowane są zobowiązania zgodnie z, w stosownych przypadkach, CPC lub ISIC; oraz
- c) „ograniczenia dostępu do rynku” określają mające zastosowanie ograniczenia, w tym możliwość utrzymania istniejących środków, jeżeli tak określono, lub przyjęcia nowych lub bardziej restrykcyjnych środków, jeżeli dostęp do rynku nie jest objęty zobowiązaniami, które to środki nie są zgodne z obowiązkami ustalonymi w art. 10.5 lub 11.7.

6. Zastrzeżenie utrzymane na poziomie Unii Europejskiej stosuje się do środków Unii Europejskiej i państwa członkowskiego na szczeblu krajowym, jak również do środków instytucji rządowych lub samorządowych w państwie członkowskim, chyba że dane zastrzeżenie wyklucza państwo członkowskie. Zobowiązanie lub zastrzeżenie dokonane przez państwo członkowskie stosuje się do środków na centralnym, regionalnym lub lokalnym szczeblu administracji w tym państwie członkowskim. Do celów zastrzeżeń Belgii organy rządowe na szczeblu centralnym obejmują rząd federalny oraz rządy regionów i wspólnot, gdyż każdy z nich posiada równoważne kompetencje ustawodawcze. Do celów zastrzeżeń Unii Europejskiej i jej państw członkowskich regionalny szczebel administracji w Finlandii oznacza Wyspy Alandzkie. Zastrzeżenie dokonane na szczeblu Chile stosuje się do środków na centralnym lub lokalnym szczeblu administracji.

7. Wykazy Stron zawierają jedynie ograniczenia dostępu do rynku, które są niedyskryminujące. Środki i wymogi dyskryminacyjne określono w załącznikach 10-A i 10-B.

8. Dla większej pewności należy zaznaczyć, że niedyskryminujący środek nie stanowi ograniczenia dostępu do rynku w rozumieniu art. 10.5 lub 11.7 w przypadku każdego środka:

- a) wymagającego oddzielenia własności infrastruktury od własności towarów dostarczanych lub usług świadczonych w ramach tej infrastruktury, aby zapewnić uczciwą konkurencję, np. w dziedzinie energii, transportu i telekomunikacji;
- b) ograniczającego koncentrację własności w celu zapewnienia uczciwej konkurencji;
- c) mającego na celu zapewnienie zachowania i ochrony zasobów naturalnych i środowiska, w tym ograniczenie dostępności, liczby i zakresu udzielanych koncesji, oraz ogłoszenie moratorium lub wprowadzenie zakazu;
- d) ograniczającego liczbę udzielanych zezwoleń z powodu ograniczeń technicznych lub fizycznych np. dotyczących widma i częstotliwości na potrzeby telekomunikacji; lub
- e) wymagającego, aby określony odsetek udziałowców, właścicieli, partnerów lub dyrektorów przedsiębiorstwa posiadał określone kwalifikacje zawodowe lub wykonywał określony zawód, np. zawód prawnika lub księgowego.

9. Poniższy wykaz zastrzeżeń nie obejmuje środków odnoszących się do wymogów i procedur dotyczących kwalifikacji, norm technicznych oraz wymogów i procedur w zakresie licencjonowania, jeżeli nie stanowią one ograniczenia w rozumieniu art. 10.5 lub 11.7. Środki te mogą obejmować w szczególności konieczność uzyskania licencji, spełnienia obowiązku świadczenia usługi powszechnej, posiadania uznanych kwalifikacji w sektorach regulowanych, zdania określonych egzaminów, w tym egzaminów językowych, spełnienia wymogu przynależności do konkretnego zawodu, takiego jak wymóg członkostwa w organizacji zawodowej, posiadania lokalnego przedstawiciela na potrzeby świadczenia usługi lub utrzymywania lokalnego adresu, lub spełnienia wszelkich innych niedyskryminujących wymogów, zgodnie z którymi pewne rodzaje działalności nie mogą być prowadzone w strefach lub obszarach chronionych. Chociaż środki takie nie są wymienione w niniejszym załączniku, nadal mają zastosowanie.

10. Traktowanie przyznawane osobom prawnym założonym przez inwestorów Strony zgodnie z prawem drugiej Strony (w tym, w przypadku Unii Europejskiej, prawem państwa członkowskiego) i mającym swoją siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności na terytorium tej drugiej Strony pozostaje bez uszczerbku dla wszelkich warunków lub obowiązków zgodnych z rozdziałem 10, które mogły zostać nałożone na takie osoby prawne w chwili zakładania działalności na terytorium tej drugiej Strony i które nadal mają zastosowanie.

11. Wykazy Stron mają zastosowanie wyłącznie do terytoriów Stron zgodnie z art. 33.8 i mają znaczenie wyłącznie w ramach stosunków handlowych między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi a Chile. Nie mają one wpływu na prawa i obowiązki państw członkowskich wynikające z prawa Unii Europejskiej.

12. W wykazie Unii Europejskiej stosuje się następujące skróty:

UE Unia Europejska, w tym jej wszystkie państwa członkowskie

AT Austria

BE Belgia

BG Bułgaria

CY Cypr

CZ Czechy

DE Niemcy

DK Dania

EE Estonia

EL Grecja

ES Hiszpania

FI Finlandia

FR Francja

HR Chorwacja

HU Węgry

IE Irlandia

IT Włochy

LT Litwa

LU Luksemburg

LV Łotwa

MT Malta

NL Niderlandy

PL Polska

PT Portugalia

RO Rumunia

SE Szwecja

SI Słowenia

SK Słowacja

EOG Europejski Obszar Gospodarczy

WYKAZ UNII EUROPEJSKIEJ

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
III-EU-1 Wszystkie sektory	
a) Obecność handlowa	
	W odniesieniu do inwestycji: UE: usługi uważane za usługi użyteczności publicznej na poziomie krajowym lub lokalnym mogą być przedmiotem monopoli publicznych lub praw wyłącznych przyznanych prywatnym podmiotom gospodarczym. Usługi użyteczności publicznej istnieją w sektorach takich jak powiązane usługi konsultingu naukowego i technicznego, usługi badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych, usługi w zakresie badań i analiz technicznych, usługi w zakresie ochrony środowiska, usługi w zakresie ochrony zdrowia, usługi transportowe i usługi pomocnicze dla wszystkich środków transportu. Prawa wyłączne do świadczenia takich usług są często udzielane prywatnym podmiotom gospodarczym, na przykład podmiotom gospodarczym mającym koncesje od władz publicznych, podlegającym szczególnym zobowiązaniom co do świadczenia usług. Mając na uwadze, że usługi użyteczności publicznej często istnieją również poniżej szczebla centralnego, szczegółowe i wyczerpujące wykazy dla poszczególnych sektorów nie są uzasadnione z praktycznego punktu widzenia. Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do usług telekomunikacyjnych, komputerowych i usług z nimi związanych. HU: Przedsiębiorstwo powinno przyjmować formę spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki akcyjnej lub przedstawicielstwa. Rozpoczęcie działalności w formie oddziału nie jest dozwolone, z wyjątkiem usług finansowych. IT: Bez zobowiązań w odniesieniu do nabycia udziałów kapitałowych w przedsiębiorstwach działających w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa narodowego. Nabycia aktywów strategicznych w dziedzinie usług transportowych, telekomunikacji i energetyki mogą być uwarunkowane uzyskaniem zezwolenia od Urzędu Prezesa Rady Ministrów. LT: Bez zobowiązań w odniesieniu do przedsiębiorstw, sektorów, stref, aktywów i obiektów o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa narodowego.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
b) Nabywanie nieruchomości	W odniesieniu do inwestycji: UE, z wyjątkiem HU: Bez ograniczeń. HU: Bez zobowiązań w odniesieniu do nabywania nieruchomości będących własnością skarbu państwa.
c) Broń, amunicja i materiały wojenne	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do produkcji lub dystrybucji broni, amunicji i materiałów wojennych lub handlu nimi. Materiały wojenne ograniczone są do wszelkiego rodzaju produktów przeznaczonych i wytwarzanych wyłącznie na potrzeby wojska w związku z prowadzeniem działań wojennych lub obronnych.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
III-EU-2 – Zawody regulowane (wszystkie zawody z wyjątkiem związanych z opieką zdrowotną)	
a) Usługi prawnicze (część CPC 861), w tym usługi rzecznika patentowego. Dla większej pewności należy zaznaczyć, że zgodnie z uwagami wprowadzającymi, w szczególności z uwagą wprowadzającą nr 9, wymogi rejestracji w organizacji zawodowej prawników mogą obejmować wymóg uzyskania dyplomu ukończenia studiów wyższych w dziedzinie prawa państwa przyjmującego lub dyplomu równoważnego, wymóg odbycia szkolenia pod nadzorem uprawnionego do wykonywania zawodu prawnika lub wymóg posiadania biura lub adresu pocztowego w jurysdykcji danej organizacji zawodowej prawników, aby móc ubiegać się o członkostwo w niej.	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem SE: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług w zakresie doradztwa prawnego oraz zezwoleń, dokumentacji i świadectw prawnych, świadczonych przez przedstawicieli zawodów prawniczych pełniących funkcje publiczne, takich jak notariusze, komornicy sądowi (huissiers de justice) lub inni urzędnicy państwowi (officiers publics et ministériels), a także w odniesieniu do usług świadczonych przez komorników sądowych wyznaczonych decyzją administracyjną (część CPC 861, część 87902). SE: Bez ograniczeń. UE: W każdym państwie członkowskim zastosowanie mają szczególne niedyskryminujące wymogi dotyczące formy prawnej (poniżej przedstawiono kilka przykładów do celów przejrzystości). BE: Stosuje się ograniczenia kwotowe w odniesieniu do prawników mogących występować przed sądem kasacyjnym (Cour de cassation) w sprawach cywilnych. FR: Występowanie w roli przedstawiciela prawnego przed sądem kasacyjnym (Cour de cassation) i Radą Stanu (Conseil d'Etat) podlega kwotom. W przypadku prawników w pełni przyjętych do palestry spółka musi przyjąć jedną z następujących form prawnych dozwolonych w prawie francuskim w sposób niedyskryminujący: SCP (société civile professionnelle), SEL (société d'exercice libéral), SEP (société en participation), SARL (société à responsabilité limitée), SAS (société par actions simplifiée), SA (société anonyme), SPE (société pluriprofessionnelle d'exercice) i association – pod pewnymi warunkami.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
Niektóre państwa członkowskie mogą nakładać, na osoby fizyczne zajmujące określone stanowiska w kancelarii prawniczej, firmie lub przedsiębiorstwie, lub na udziałowców, wymóg bycia uprawnionym do wykonywania zawodu prawnika prawa państwa przyjmującego.	Własność udziałów lub akcji i praw głosu w kancelarii prawnej świadczącej usługi w zakresie prawa francuskiego lub prawa Unii Europejskiej może podlegać ograniczeniom ilościowym w odniesieniu do działalności zawodowej partnerów. SI: Obecność handlowa dla adwokatów mianowanych przez słoweńską Radę Adwokacką jest ograniczona do jednoosobowej działalności gospodarczej, kancelarii prawnych z ograniczoną odpowiedzialnością (spółka) lub kancelarii prawnych z nieograniczoną odpowiedzialnością (spółka). Działalność kancelarii prawnych jest ograniczona do działalności prawniczej. Wspólnikami w kancelarii prawnej mogą być wyłącznie adwokaci.
b) Rzecznicy patentowi, pełnomocnicy ds. własności przemysłowej i pełnomocnicy ds. własności intelektualnej (część CPC 879, 861, 8613)	W odniesieniu do inwestycji: UE, z wyjątkiem FR: Bez ograniczeń. FR: Świadczenie usług wyłącznie w ramach SCP (société civile professionnelle), SEL (société d'exercice libéral) lub jakiegokolwiek innej formy prawnej, pod pewnymi warunkami.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
c) Usługi w zakresie księgowości oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych (CPC 8621 inne niż usługi audytorskie, 86213, 86219, 86220)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami; UE, z wyjątkiem FR i HU: Bez ograniczeń.
	W odniesieniu do inwestycji: FR: Świadczenie usług poprzez jakąkolwiek formę spółki z wyjątkiem SNC (Société en nom collectif) i SCS (Société en commandite simple). Szczególne warunki mają zastosowanie do SEL (sociétés d'exercice libéral), AGC (Association de gestion et comptabilité) i SPE (Société pluri-professionnelle d'exercice). (CPC 86213, 86219, 86220).
	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: HU: Bez zobowiązań w odniesieniu do działalności transgranicznej w zakresie księgowości, audytu oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
d) Usługi audytorskie (CPC – 86211, 86212, inne niż usługi w zakresie księgowości)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem DE, EE, BG, FR, HU, PL i PT: Bez ograniczeń. EE: Zastosowanie mają niedyskryminujące wymogi dotyczące formy prawnej. W odniesieniu do inwestycji: BG: Zastosowanie mają niedyskryminujące wymogi dotyczące formy prawnej. FR: Świadczenie usług w ramach jakiejkolwiek formy spółki, z wyjątkiem tych, w których wspólnicy uznawani są za przedsiębiorstwa handlowe (commerçants), takich jak SNC (Société en nom collectif) i SCS (Société en commandite simple). PL: Zastosowanie mają wymogi dotyczące formy prawnej.
	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: DE: Firmy audytorskie (Wirtschaftsprüfungsgesellschaften) mogą przyjmować tylko formy prawne dopuszczalne w EOG. Spółki jawne i spółki komandytowe można uznać za Wirtschaftsprüfungsgesellschaften, jeżeli wpisano je do rejestru handlowego jako spółki handlowe ze względu na ich działalność powierniczą. HU i PT: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług audytorskich.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
e) Usługi doradztwa podatkowego (CPC 863, z wyjątkiem usług doradztwa prawnego i usług w zakresie reprezentacji prawnej w sprawach podatkowych, które uważa się za usługi prawnicze)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem DE, FR i PL: Bez ograniczeń. DE, PL: Zastosowanie mają wymogi dotyczące formy prawnej.
	W odniesieniu do inwestycji: FR: Świadczenie usług poprzez jakąkolwiek formę spółki z wyjątkiem SNC (Société en nom collectif) i SCS (Société en commandite simple). Szczególne warunki mają zastosowanie do SEL (sociétés d'exercice libéral), AGC (Association de gestion et comptabilité) i SPE (Société pluri-professionnelle d'exercice).
f) Usługi architektoniczne, usługi planowania urbanistycznego, usługi inżynierskie i zintegrowane usługi inżynierskie (CPC 8671, 8672, 8673, 8674)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem FR i HR: Bez ograniczeń. W odniesieniu do inwestycji: FR: Architekt może otworzyć działalność w FR tylko w celu świadczenia usług architektonicznych w jednej z następujących form prawnych (w sposób niedyskryminujący): SA i SARL (société anonyme, société à responsabilité limitée), EURL (Entreprise unipersonnelle à responsabilité limitée), SCP (société en commandite par actions), SCOP (Société coopérative et participative), SELARL (société d'exercice libéral à responsabilité limitée), SELAFA (société d'exercice libéral à forme anonyme), SELAS (société d'exercice libéral) lub SAS (Société par actions simplifiée), lub indywidualnie lub jako wspólnik w firmie architektonicznej (CPC 8671).
	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: HR: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług urbanistycznych.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
III-EU-3 – Zawody regulowane – zawody związane z opieką zdrowotną i sprzedażą detaliczną produktów farmaceutycznych	
a) Usługi medyczne i stomatologiczne; oraz usługi świadczone przez personel położniczy, pielęgniarzy, fizjoterapeutów, psychologów i personel paramedyczny (CPC 85201, 9312, 9319)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem AT, BE, BG, CZ, DE, FI i MT: Bez ograniczeń. CZ i MT: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia wszystkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, finansowanych ze środków prywatnych lub publicznych, w tym przez przedstawicieli zawodów takich jak lekarze, stomatolodzy, położne, pielęgniarze lub pielęgniarzy, fizjoterapeuci, personel paramedyczny, psychologowie, a także innych powiązanych usług (CPC 9312, część 9319). FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia wszelkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, finansowanych ze środków prywatnych lub publicznych, w tym usług medycznych i stomatologicznych, usług świadczonych przez położne, fizjoterapeutów, personel paramedyczny i psychologów, z wyłączeniem usług świadczonych przez pielęgniarzy i pielęgniarzy (CPC 9312, 9319). BG: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia wszelkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, finansowanych ze środków prywatnych lub publicznych, w tym usług medycznych i stomatologicznych, usług świadczonych przez położne, pielęgniarzy lub pielęgniarzy, fizjoterapeutów, personel paramedyczny i psychologów (CPC 9312, część 9319).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
	W odniesieniu do inwestycji: AT: Zastosowanie mogą mieć szczególne niedyskryminujące wymogi dotyczące formy prawnej (CPC 9312, część 9319). Współpraca lekarzy na potrzeby publicznej opieki ambulatoryjnej, tzw. grupowa praktyka lekarska, może się odbywać wyłącznie w formie prawnej Offene Gesellschaft/OG lub Gesellschaft mit beschränkter Haftung/GmbH. Jako partnerzy w tego rodzaju praktykach mogą występować wyłącznie lekarze. Muszą oni posiadać uprawnienia do prowadzenia niezależnej praktyki lekarskiej, być zarejestrowani w austriackiej Izbie Lekarskiej i aktywnie wykonywać zawód lekarza w ramach danej grupowej praktyki lekarskiej. Żadne inne osoby fizyczne ani prawne nie mogą być partnerami w grupowej praktyce lekarskiej i nie mogą brać udziału w jej przychodach ani zyskach (część CPC 9312). DE: Rejestracja zawodowa może zostać objęta ograniczeniami geograficznymi, obowiązującymi zarówno obywateli, jak i cudzoziemców. Możliwe jest nałożenie niedyskryminujących ograniczeń dotyczących formy prawnej wymaganej do świadczenia przedmiotowych usług (§ 95 SGB V). W przypadku lekarzy (w tym psychologów i psychoterapeutów) rejestracja ta może podlegać ograniczeniom ilościowym opartym na regionalnym podziale lekarzy. Rejestracja jest konieczna tylko dla lekarzy uczestniczących w publicznym systemie ubezpieczeń zdrowotnych.
	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: BE: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia wszelkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, finansowanych ze środków prywatnych lub publicznych, w tym usług medycznych i stomatologicznych, usług świadczonych przez położne oraz pielęgniarzy i pielęgniarki, fizjoterapeutów, psychologów i personel paramedyczny (część CPC 85201, 9312, część 93191).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
b) Usługi weterynaryjne (CPC 932)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem BE, BG, DE, DK, ES, FR, IE, HU, LV, NL i SK: Bez ograniczeń. DE: usługi telemedycyny mogą być świadczone tylko w ramach leczenia pierwszego kontaktu obejmującego wcześniejszą osobistą konsultację z weterynarzem. DE, DK, ES, LV, NL i SK: Świadczenie usług weterynaryjnych ograniczone jest do osób fizycznych. IE: Świadczenie usług weterynaryjnych ograniczone jest do osób fizycznych i spółek osobowych i jawnych. HU: Zezwolenie uwarunkowane jest przeprowadzeniem testu potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: sytuacja na rynku pracy w sektorze.
	W odniesieniu do inwestycji: FR: Formy prawne dostępne dla przedsiębiorstwa świadczącego usługi weterynaryjne są ograniczone do SEP (société en participation), SCP (société civile professionnelle) and SEL (société d'exercice liberal).
	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: BE, BG i LV: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług weterynaryjnych.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
c) Sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych, medycznych i ortopedycznych i inne usługi świadczone przez farmaceutów (CPC 63211)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem BG, LT: Sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych i szczególnych towarów medycznych ogółowi społeczeństwa może odbywać się wyłącznie w aptekach. Sprzedaż wysyłkowa produktów farmaceutycznych jest zabroniona, z wyjątkiem leków dostępnych bez recepty. EE: Sprzedaż detaliczna produktów farmaceutycznych i szczególnych towarów medycznych ogółowi społeczeństwa może odbywać się wyłącznie w aptekach. Sprzedaż wysyłkowa produktów leczniczych oraz wysyłanie pocztą lub przesyłką kurierską produktów leczniczych zamówionych przez internet są zabronione. Zezwolenie na założenie działalności uwarunkowane jest testem potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: gęstość zaludnienia na danym obszarze. EL: Tylko osoby fizyczne będące licencjonowanymi farmaceutami oraz spółki założone przez osoby będące licencjonowanymi farmaceutami mogą świadczyć usługi sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych i szczególnych produktów medycznych ogółowi społeczeństwa. ES: Tylko osoby fizyczne będące licencjonowanymi farmaceutami mogą świadczyć usługi sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych i szczególnych produktów medycznych ogółowi społeczeństwa. Żaden farmaceuta nie może otrzymać więcej niż jednej licencji. Sprzedaż wysyłkowa produktów farmaceutycznych jest zabroniona. FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych oraz towarów medycznych i ortopedycznych.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
	IE: Sprzedaż wysyłkowa produktów farmaceutycznych jest zabroniona, z wyjątkiem leków dostępnych bez recepty. IT: Wykonywać zawód mogą wyłącznie osoby fizyczne wpisane do rejestru oraz osoby prawne w formie spółek osobowych, pod warunkiem że wszyscy wspólnicy w spółce są farmaceutami wpisanymi do rejestru. Zezwolenie na założenie działalności uwarunkowane jest testem potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: liczba mieszkańców i gęstość zaludnienia na danym obszarze. LU: Tylko osoby fizyczne mogą świadczyć usługi sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych i szczególnych produktów medycznych ogółowi społeczeństwa. NL: Bez zobowiązań w odniesieniu do sprzedaży wysyłkowej leków. PL: Wykonywać zawód mogą wyłącznie osoby fizyczne wpisane do rejestru oraz osoby prawne w formie spółek osobowych, pod warunkiem że wszyscy wspólnicy w spółce są farmaceutami wpisanymi do rejestru. SE: Bez zobowiązań w odniesieniu do sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych i dostarczania produktów farmaceutycznych ogółowi społeczeństwa.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
	W odniesieniu do inwestycji: UE, z wyjątkiem EL, IE, LU, LT i NL: Możliwość ograniczenia liczby dostawców uprawnionych do świadczenia konkretnej usługi w określonej strefie lokalnej lub określonym obszarze lokalnym z zachowaniem zasady niedyskryminacji. W związku z powyższym zastosowanie może mieć test potrzeb ekonomicznych uwzględniający takie czynniki jak: liczba istniejących zakładów i wpływ na nie, infrastruktura transportowa, gęstość zaludnienia lub rozproszenie geograficzne. BG: Kierownikami aptek muszą być wykwalifikowani farmaceuci; farmaceuta może kierować tylko jedną apteką, w której sam pracuje. Liczba aptek, które może posiadać jedna osoba w BG, jest ograniczona (nie więcej niż cztery (4)). DE: Jedynie osoby fizyczne (farmaceuci) mogą prowadzić aptekę. Całkowita liczba aptek na osobę jest ograniczona do jednej apteki oraz najwyżej trzech oddziałów. DK: Tylko osoby fizyczne, które uzyskały licencję farmaceuty od duńskiego Urzędu ds. Zdrowia i Leków, mogą świadczyć usługi sprzedaży detalicznej produktów farmaceutycznych i szczególnych produktów medycznych ogółowi społeczeństwa. FR: Na otwarcie apteki wymagane jest pozwolenie, a obecność handlowa obejmująca sprzedaż detaliczną produktów leczniczych ogółowi społeczeństwa na odległość za pośrednictwem usług społeczeństwa informacyjnego musi przyjąć jedną z następujących form prawnych dozwolonych na podstawie prawa krajowego w sposób niedyskryminujący: jedynie société d'exercice libéral (SEL) anonyme, par actions simplifiée, à responsabilité limitée unipersonnelle lub pluripersonnelle, en commandite par actions, société en noms collectifs (SNC) lub société à responsabilité limitée (SARL) unipersonnelle lub pluripersonnelle.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
	ES, HR, HU i PT: Zezwolenie na założenie działalności uwarunkowane jest testem potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: liczba mieszkańców i gęstość zaludnienia na danym obszarze. MT: Wydawanie zezwoleń na prowadzenie apteki podlega określonym ograniczeniom. Jedna osoba nie może posiadać więcej niż jednego zezwolenia wydanego na jej nazwisko w żadnej miejscowości (rozporządzenie 5(1) w ramach rozporządzeń dotyczących zezwolenia na prowadzenie apteki „Pharmacy Licence Regulations” (LN279/07)), z wyjątkiem przypadku, gdy w odniesieniu do danej miejscowości nie złożono innych wniosków (rozporządzenie 5(2) w ramach rozporządzeń dotyczących zezwolenia na prowadzenie apteki „Pharmacy Licence Regulations” (LN279/07)). PT: W spółkach handlowych, w których kapitał jest reprezentowany przez udziały, udziały te powinny być imienne. Jedna osoba nie może jednocześnie, bezpośrednio ani pośrednio, posiadać ani prowadzić więcej niż czterech aptek ani zarządzać więcej niż czterema aptekami. SI: Sieć aptek w Słowenii składa się z publicznych punktów aptecznych będących własnością gmin oraz prywatnych aptek posiadających koncesję (których większościowym udziałowcem musi być zawodowy farmaceuta). Sprzedaż wysyłkowa produktów farmaceutycznych na receptę jest zabroniona. Sprzedaż wysyłkowa leków bez recepty wymaga specjalnego zezwolenia państwa.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
III-EU-4 – Usługi biznesowe – usługi badawczo-rozwojowe (CPC 851, 852, 853)	
	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem RO: Bez ograniczeń. W odniesieniu wyłącznie do transgranicznego handlu usługami: RO: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług badawczo-rozwojowych.
III-EU-5 – Usługi biznesowe – usługi w zakresie nieruchomości (CPC 821, 822)	
	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem CZ i HU: Bez ograniczeń. W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: CZ i HU: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług w zakresie nieruchomości.
III-EU-6 – Usługi biznesowe – usługi wynajmu lub leasingu	
a) Usługi wynajmu lub dzierżawy bez obsługi (CPC 831)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez zobowiązań w przypadku wynajmu lub leasingu statku powietrznego bez załogi. Statki powietrzne używane przez przewoźników lotniczych Unii Europejskiej podlegają stosownym wymogom w zakresie rejestracji. Umowa leasingu bez załogi, której stroną jest przewoźnik lotniczy z Unii Europejskiej, podlega wymogom określonym w unijnych lub krajowych przepisach dotyczących bezpieczeństwa lotniczego, na przykład obowiązkowi uzyskania uprzedniej zgody i innym warunkom mającym zastosowanie do używania statków powietrznych zarejestrowanych w państwach trzecich (CPC 83104).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
b) Usługi wynajmu lub dzierżawy bez obsługi dotyczące artykułów użytku osobistego i domowego (CPC 832)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem BE i FR: Bez ograniczeń. W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: BE i FR: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług dzierżawy lub wynajmu bez obsługi dotyczących artykułów użytku osobistego i domowego.
III-EU-7 – Usługi biznesowe	
a) Usługi komputerowe i usługi z nimi związane (CPC 84) ¹	Bez ograniczeń.
b) Usługi badania rynku i opinii publicznej (CPC 864)	Bez ograniczeń.
c) Usługi konsultingowe w zakresie zarządzania (CPC 865) i usługi związane z konsultingiem w zakresie zarządzania (CPC 866).	Bez ograniczeń.

¹ UE zgadza się z „Porozumieniem w sprawie zakresu usług informatycznych – CPC 84”.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
d) Powiązane usługi konsultingu naukowego i technicznego (CPC 8675)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem FR: Bez ograniczeń. W odniesieniu do inwestycji: FR: Świadczenie usług kartograficznych: wyłącznie przez SEL (anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions), SCP (Société civile professionnelle), SA oraz SARL (sociétés anonymes, à responsabilité limitée).
e) Usługi w zakresie badań i analiz technicznych (CPC 8676)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem FR i PT: Bez ograniczeń. W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: FR: Zawód biologa jest zastrzeżony dla osób fizycznych. PT: Zawody biologa, analityka chemicznego i agronoma mogą wykonywać wyłącznie osoby fizyczne.
f) Usługi reklamowe (CPC 871)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
g) Usługi rekrutacji i pozyskiwania personelu (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem HU i SE: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług pozyskiwania pracowników świadczących pomoc domową, innych pracowników handlowych lub przemysłowych, personelu pielęgniarskiego i innego. HU i SE: Bez ograniczeń (CPC 87204, 87205, 87206, 87209). W UE w odniesieniu do usług wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze (CPC 87201): Bez ograniczeń, z wyjątkiem BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI i SK, gdzie: Bez zobowiązań. UE w odniesieniu do prowadzenia działalności w dziedzinie usług rekrutacji i pozyskiwania pomocniczego personelu biurowego i innych pracowników (CPC 87202): Bez ograniczeń, z wyjątkiem AT, BG, CY, CZ, EE, FI, LT, LV MT, PL, PT, RO, SI i SK, gdzie: Bez zobowiązań. UE w odniesieniu do usług pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego (CPC 87203): Bez ograniczeń, z wyjątkiem AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI i SK, gdzie: Bez zobowiązań. DE: ograniczanie liczby dostawców usług rekrutacji i pozyskiwania personelu. ES: Ograniczanie liczby dostawców usług wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze oraz usług rekrutacji i pozyskiwania personelu (CPC 87201, 87202). FR: Usługi te mogą podlegać monopolowi państwa (CPC 87202). IT: Ograniczanie liczby dostawców usług pozyskiwania personelu biurowego (CPC 87203).
	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: UE z wyjątkiem BE, HU i SE: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług rekrutacji i pozyskiwania pomocniczego personelu biurowego i innych pracowników (CPC 87202). BE: Bez ograniczeń. IE: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze (CPC 87201). FR, IE, IT i NL: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług pozyskiwania personelu biurowego (CPC 87203).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
h) Usługi ochroniarskie (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem BG, CY, CZ, DK, EE, ES, FI, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SI i SK: Bez ograniczeń. BG, CY, CZ, EE, ES, LT, LV, MT, PL, RO, SI i SK: Bez zobowiązań. DK, HR i HU: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług w następujących podsektorach: usługi strażników (87305) w HR i HU, usługi konsultingu w dziedzinie bezpieczeństwa (87302) w HR, usługi dozoru lotnisk (część 87305) w DK oraz usługi samochodów opancerzonych (87304) w HU.
	W odniesieniu do inwestycji: FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do licencji na świadczenie usług ochroniarskich.
(i) Usługi detektywistyczne (CPC 87301)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem AT i SE: Bez zobowiązań. AT i SE: Bez ograniczeń.
j) Usługi sprzątania budynków (CPC 874)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez ograniczeń.
k) Usługi fotograficzne (CPC 875)	Bez ograniczeń.
l) Usługi związane z pakowaniem (CPC 876)	Bez ograniczeń.
m) Usługi w zakresie oceny zdolności kredytowej i usługi agencji inkasa (CPC 87901, 87902)	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: UE z wyjątkiem ES, LV i SE: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług agencji inkasa i usług w zakresie oceny zdolności kredytowej. ES, LV i SE: Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
n) Usługi telefonicznych automatów zgłoszeniowych (CPC 87903)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez ograniczeń.
o) usługi powielania (CPC 87904)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem HU: Bez ograniczeń. W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: HU: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług powielania.
p) Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych (CPC 87905)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem HU i PL: Bez ograniczeń. HU: Oficjalne tłumaczenia, urzędowe poświadczenia tłumaczeń oraz uwierzytelnione kopie oficjalnych dokumentów sporządzonych w językach obcych mogą być wydawane wyłącznie przez węgierskie Krajowe Biuro Tłumaczeń i Uwierzytelniania (OFFI). PL: Tłumaczem przysięgłym może być wyłącznie osoba fizyczna.
q) Usługi sporządzania list adresowych i obsługa poczty (CPC 87906)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez ograniczeń.
r) Specjalne usługi projektowe (CPC 87907)	Bez ograniczeń.
s) Pozostałe usługi biznesowe gdzie indziej niesklasyfikowane (CPC 87909)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem SE: Bez ograniczeń. SE: Plan gospodarczy spółki budowlanej musi zostać poświadczony przez dwie osoby. Osoby te muszą być publicznie zatwierdzone przez odpowiednie organy w EOG. SE: Lombardy muszą mieć formę spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub oddziału.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
t) Usługi biznesowe związane z transportem lotniczym: – sprzedaż i marketing – usługi komputerowego systemu rezerwacji (KSR)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez ograniczeń
u) Usługi naprawy metalowych wyrobów gotowych, maszyn i urządzeń (CPC 886 z wyjątkiem 8868)	Bez ograniczeń
	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem HU: Bez ograniczeń. HU: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług związanych z dystrybucją energii i transgranicznym świadczeniem usług związanych z wytwarzaniem, z wyjątkiem usług doradztwa i konsultingu odnoszących się do tych sektorów.
(v) Obsługa techniczna i naprawa statków, środków transportu kolejowego i statków powietrznych oraz ich części (część CPC 86764, CPC 86769, CPC 8868)	Bez ograniczeń

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
(x) Pozostałe usługi biznesowe i usługi cechowania (część CPC 893)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE z wyjątkiem CZ, LT i NL: Bez ograniczeń. LT: Bez zobowiązań. NL: Cechowanie wyrobów z metali szlachetnych jest obecnie objęte monopolem państwowym dwóch podmiotów niderlandzkich.
y) Opakowania (część CPC 88493, ISIC 37)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: CZ: Przedsiębiorstwo zajmujące się opakowaniami świadczące usługi związane ze zwrotem i odzyskiem opakowań; musi być spółką akcyjną (część CPC 88493, ISIC 37).
III-EU-7 – Usługi biznesowe	
a) Usługi komputerowe i usługi z nimi związane (CPC 84) ¹	Bez ograniczeń.
b) Usługi badania rynku i opinii publicznej (CPC 864)	Bez ograniczeń.

¹ UE zgadza się z „Porozumieniem w sprawie zakresu usług informatycznych – CPC 84”.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
c) Usługi konsultingowe w zakresie zarządzania (CPC 865) i usługi związane z konsultingiem w zakresie zarządzania (CPC 866).	Bez ograniczeń.
d) Powiązane usługi konsultingu naukowego i technicznego (CPC 8675)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem FR: Bez ograniczeń. W odniesieniu do inwestycji: FR: Świadczenie usług kartograficznych: wyłącznie przez SEL (anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions), SCP (Société civile professionnelle), SA oraz SARL (sociétés anonymes, à responsabilité limitée).
e) Usługi w zakresie badań i analiz technicznych (CPC 8676)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem FR i PT: Bez ograniczeń. W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: FR: Zawód biologa jest zastrzeżony dla osób fizycznych. PT: Zawody biologa, analityka chemicznego i agronoma mogą wykonywać wyłącznie osoby fizyczne.
f) Usługi reklamowe (CPC 871)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
g) Usługi rekrutacji i pozyskiwania personelu (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem HU i SE: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług pozyskiwania pracowników świadczących pomoc domową, innych pracowników handlowych lub przemysłowych, personelu pielęgniarskiego i innego. HU i SE: Bez ograniczeń (CPC 87204, 87205, 87206, 87209). W UE w odniesieniu do usług wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze (CPC 87201): Bez ograniczeń, z wyjątkiem BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI i SK, gdzie: Bez zobowiązań. UE w odniesieniu do prowadzenia działalności w dziedzinie usług rekrutacji i pozyskiwania pomocniczego personelu biurowego i innych pracowników (CPC 87202): Bez ograniczeń, z wyjątkiem AT, BG, CY, CZ, EE, FI, LT, LV MT, PL, PT, RO, SI i SK, gdzie: Bez zobowiązań. UE w odniesieniu do usług pozyskiwania biurowego personelu pomocniczego (CPC 87203): Bez ograniczeń, z wyjątkiem AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI i SK, gdzie: Bez zobowiązań. DE: Ograniczanie liczby dostawców usług rekrutacji i pozyskiwania personelu. ES: Ograniczanie liczby dostawców usług wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze oraz usług rekrutacji i pozyskiwania personelu (CPC 87201, 87202). FR: Usługi te mogą podlegać monopolowi państwa (CPC 87202). IT: Ograniczanie liczby dostawców usług pozyskiwania personelu biurowego (CPC 87203).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: UE z wyjątkiem BE, HU i SE: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług rekrutacji i pozyskiwania pomocniczego personelu biurowego i innych pracowników (CPC 87202). BE: Bez ograniczeń. IE: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług wyszukiwania osób na stanowiska kierownicze (CPC 87201). FR, IE, IT i NL: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług pozyskiwania personelu biurowego (CPC 87203).
h) Usługi ochroniarskie (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem BG, CY, CZ, DK, EE, ES, FI, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SI i SK: Bez ograniczeń. BG, CY, CZ, EE, ES, LT, LV, MT, PL, RO, SI i SK: Bez zobowiązań. DK, HR i HU: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług w następujących podsektorach: usługi strażników (87305) w HR i HU, usługi konsultingu w dziedzinie bezpieczeństwa (87302) w HR, usługi dozoru lotnisk (część 87305) w DK oraz usługi samochodów opancerzonych (87304) w HU.
	W odniesieniu do inwestycji: FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do licencji na świadczenie usług ochroniarskich.
(i) Usługi detektywistyczne (CPC 87301)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem AT i SE: Bez zobowiązań. AT i SE: Bez ograniczeń.
j) Usługi sprzątania budynków (CPC 874)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
k) Usługi fotograficzne (CPC 875)	Bez ograniczeń.
l) Usługi związane z pakowaniem (CPC 876)	Bez ograniczeń.
m) Usługi w zakresie oceny zdolności kredytowej i usługi agencji inkasa (CPC 87901, 87902)	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: UE z wyjątkiem ES, LV i SE: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług agencji inkasa i usług w zakresie oceny zdolności kredytowej. ES, LV i SE: Bez ograniczeń.
n) Usługi telefonicznych automatów zgłoszeniowych (CPC 87903)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez ograniczeń.
o) usługi powielania (CPC 87904)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem HU: Bez ograniczeń. W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: HU: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług powielania.
p) Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych (CPC 87905)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem HU i PL: Bez ograniczeń. HU: Oficjalne tłumaczenia, urzędowe poświadczenia tłumaczeń oraz uwierzytelnione kopie oficjalnych dokumentów sporządzonych w językach obcych mogą być wydawane wyłącznie przez węgierskie Krajowe Biuro Tłumaczeń i Uwierzytelniania (OFFI). PL: Tłumaczem przysięgłym może być wyłącznie osoba fizyczna.
q) Usługi sporządzania list adresowych i obsługa poczty (CPC 87906)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
r) Specjalne usługi projektowe (CPC 87907)	Bez ograniczeń.
s) Pozostałe usługi biznesowe gdzie indziej niesklasyfikowane (CPC 87909)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem SE: Bez ograniczeń. SE: Plan gospodarczy spółki budowlanej musi zostać poświadczony przez dwie osoby. Osoby te muszą być publicznie zatwierdzone przez odpowiednie organy w EOG. SE: Lombardy muszą mieć formę spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub oddziału.
t) Usługi biznesowe związane z transportem lotniczym: – sprzedaż i marketing – usługi komputerowego systemu rezerwacji (KSR)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez ograniczeń
u) Usługi naprawy metalowych wyrobów gotowych, maszyn i urządzeń (CPC 886 z wyjątkiem 8868)	Bez ograniczeń

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem HU: Bez ograniczeń. HU: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług związanych z dystrybucją energii i transgranicznym świadczeniem usług związanych z wytwarzaniem, z wyjątkiem usług doradztwa i konsultingu odnoszących się do tych sektorów.
(v) Obsługa techniczna i naprawa statków, środków transportu kolejowego i statków powietrznych oraz ich części (część CPC 86764, CPC 86769, CPC 8868)	Bez ograniczeń
(x) Pozostałe usługi biznesowe i usługi cechowania (część CPC 893)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE z wyjątkiem CZ, LT i NL: Bez ograniczeń. LT: Bez zobowiązań. NL: Cechowanie wyrobów z metali szlachetnych jest obecnie objęte monopolem państwowym dwóch podmiotów niderlandzkich.
y) Opakowania (część CPC 88493, ISIC 37)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: CZ: Przedsiębiorstwo zajmujące się opakowaniami świadczące usługi związane ze zwrotem i odzyskiem opakowań; musi być spółką akcyjną (część CPC 88493, ISIC 37).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
III-EU-8 – Usługi komunikacyjne	
a) Usługi pocztowe i kurierskie (część CPC 71235, część CPC 73210, część 751)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Organizacja umieszczania skrzynek pocztowych na publicznych drogach, emitowania znaczków pocztowych i świadczenia usługi przesyłek poleconych stosowanych w procedurach sądowych lub administracyjnych może zostać ograniczona zgodnie z ustawodawstwem krajowym. Systemy licencjonowania mogą być ustanawiane dla usług, dla których istnieje ogólny obowiązek świadczenia usługi powszechnej. Licencje te mogą być przedmiotem szczególnego obowiązku świadczenia usługi powszechnej lub wkładu finansowego na fundusz kompensacyjny.
b) Telekomunikacja (CPC 752, 753, 754)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem BE: Bez ograniczeń. BE: Bez zobowiązań dla usług transmisji drogą satelitarną.
III-EU-9 – Budownictwo (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
III-EU-10 – Usługi dystrybucji	
a) Usługi dystrybucji (CPC 3546, 631, 632 z wyjątkiem 63211, 63297, 62276, część 621)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem PT: Bez ograniczeń. W odniesieniu do inwestycji: PT: Istnieje specjalny system zezwoleń dotyczących zakładania niektórych placówek handlu detalicznego i centrów handlowych. Dotyczy on centrów handlowych, których całkowita powierzchnia pod dzierżawę jest równa lub większa niż 8 000 m², oraz placówek detalicznych o powierzchni handlowej równej lub większej niż 2 000 m², jeśli placówki takie znajdują się poza centrami handlowymi. Główne kryteria: wkład do różnorodności ofert handlowych; ocena usług oferowanych konsumentom; jakość zatrudnienia oraz społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw; integracja w środowisku miejskim; wkład w rozwijanie efektywności (CPC 631, 632 z wyjątkiem 63211, 63297).
b) Dystrybucja produktów farmaceutycznych (CPC 62117, 62251, 8929).	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem FI: Bez ograniczeń. FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do dystrybucji produktów farmaceutycznych.
c) Dystrybucja napojów alkoholowych (część CPC 62112, 62226, 63107, 8929).	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem FI i SE: Bez ograniczeń. FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do dystrybucji napojów alkoholowych. SE: Nałożony monopol na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych, wina i piwa (z wyjątkiem piwa bezalkoholowego). Obecnie Systembolaget AB ma taki państwowy monopol na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych, wina i piwa (z wyjątkiem piwa bezalkoholowego). Napoje alkoholowe są to napoje o objętościowej zawartości alkoholu powyżej 2,25 %. W przypadku piwa limit objętościowej zawartości alkoholu wynosi 3,5 % (część CPC 631).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
d) Dystrybucja tytoniu (część CPC 6222, 62228, część 6310, 63108)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem AT, ES, FR i IT: Bez ograniczeń. AT: O zezwolenie na prowadzenie działalności jako sprzedawca wyrobów tytoniowych mogą ubiegać się wyłącznie osoby fizyczne (CPC 63108). ES: Działalność jako sprzedawca wyrobów tytoniowych mogą prowadzić wyłącznie osoby fizyczne. Żaden sprzedawca wyrobów tytoniowych nie może otrzymać więcej niż jedną licencję (CPC 63108). Monopol państwa na sprzedaż detaliczną wyrobów tytoniowych. FR: Monopol państwa na sprzedaż hurtową i detaliczną wyrobów tytoniowych (część CPC 6222, część 6310). IT: Do dystrybucji i sprzedaży wyrobów tytoniowych konieczna jest licencja. Licencji udziela się w drodze procedury publicznej. Wydawanie licencji uwarunkowane jest testem potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: zaludnienie i gęstość rozmieszczenia istniejących punktów sprzedaży (część CPC 6222, część CPC 6310).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
III-EU-11 – Usługi w zakresie ochrony środowiska a) Usługi związane ze ściekami (CPC 9401) b) Gospodarka odpadami stałymi/niebezpiecznymi, wyłączając transgraniczny transport odpadów niebezpiecznych (i) Usługi usuwania odpadów (CPC 9402) (ii) Usługi sanitarne i podobne (CPC 9403) c) Ochrona powietrza i klimatu (CPC 9404) d) Usługi rekultywacji i oczyszczania gleby i wody (i) Uzdatnianie, rekultywacja zanieczyszczonej lub skażonej gleby i wody (część CPC 9406)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem DE: Bez ograniczeń. W odniesieniu wyłącznie do transgranicznego handlu usługami: DE: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług gospodarowania odpadami innych niż usługi w zakresie doradztwa oraz usług dotyczących ochrony gleby i gospodarowania zanieczyszczoną glebą, innych niż usługi w zakresie doradztwa (CPC 9401, 9402, 9403, 94060)

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
e) Usługi w zakresie ochrony przed hałasem i wibracjami (CPC 9405) f) Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu g) Usługi w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu (część CPC 9406) h) Pozostałe usługi w zakresie ochrony środowiska naturalnego i usługi pomocnicze (CPC 9409)	

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
III-EU-12 – Usługi w zakresie edukacji (CPC 92) (jedynie usługi finansowane ze środków prywatnych)	
	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług w zakresie edukacji, które finansowane są ze środków publicznych lub otrzymują wsparcie państwa w jakiegokolwiek formie. W przypadku gdy dozwolone jest świadczenie finansowanych ze środków prywatnych usług w zakresie edukacji przez zagranicznego usługodawcę, udział prywatnych podmiotów gospodarczych w systemie edukacji może podlegać wymogowi posiadania koncesji udzielanej na zasadzie niedyskryminacji. UE, z wyjątkiem CZ, NL, SE i SK: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług w zakresie pozostałych form kształcenia finansowanych ze środków prywatnych, tj. innych niż te sklasyfikowane jako usługi szkolnictwa podstawowego, średniego, wyższego lub usługi kształcenia dorosłych (CPC 929). CY, FI, MT i RO: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług szkolnictwa podstawowego, średniego oraz usług kształcenia dorosłych finansowanych ze środków prywatnych (CPC 921, 922, 924). AT, BG, CY, FI, MT i RO: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług szkolnictwa wyższego finansowanych ze środków prywatnych (CPC 923). SE: Bez zobowiązań w odniesieniu do dostawców usług w zakresie edukacji, którzy uzyskali zgodę organów publicznych na świadczenie takich usług. Niniejsze zastrzeżenie ma zastosowanie do dostawców usług w zakresie edukacji finansowanych ze środków prywatnych, przy pewnej formie wsparcia ze strony państwa, między innymi uznanych przez państwo dostawców usług w zakresie edukacji, dostawców usług w zakresie edukacji będących pod państwowym nadzorem lub do edukacji upoważniającej do otrzymania stypendium (CPC 92). SK: W odniesieniu do dostawców wszystkich usług w zakresie szkolnictwa finansowanych ze środków prywatnych innych niż usługi w zakresie edukacji technicznej i zawodowej na poziomie pomaturalnym: Zastosowanie może mieć test potrzeb ekonomicznych, a samorząd terytorialny może ograniczać liczbę zakładanych placówek szkolnych (CPC 921, 922, 923 inne niż 92310, 924).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
	W odniesieniu do inwestycji: UE, z wyjątkiem ES i IT: Do otwarcia szkoły wyższej finansowanej ze środków prywatnych, która wydaje uznawane dyplomy lub przyznaje uznane stopnie naukowe, wymagany jest test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: zaludnienie i gęstość rozmieszczenia istniejących placówek. ES: Procedura obejmuje uzyskanie opinii Parlamentu. IT: Działalność taka prowadzona jest w oparciu o trzyletni program i wyłącznie włoskie osoby prawne mogą być uprawnione do wydawania dyplomów uznawanych przez państwo (CPC 923).
III-EU-13 – Usługi w zakresie ochrony zdrowia i usługi społeczne (jedynie usługi finansowane ze środków prywatnych)	
a) Usługi w zakresie ochrony zdrowia – usługi szpitalne, usługi pogotowia ratunkowego i usługi placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie (CPC 93, 931 z wyjątkiem 9312, część 93191, 9311, 93192, 93193, 93199)	W odniesieniu do inwestycji: UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia wszelkich usług w zakresie zdrowia, które finansowane są ze środków publicznych lub otrzymują wsparcie państwa w jakiejkolwiek formie. Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia wszelkich finansowanych ze środków prywatnych usług w zakresie ochrony zdrowia innych niż finansowane ze środków prywatnych usługi szpitalne, usługi pogotowia ratunkowego i usługi w zakresie ochrony zdrowia świadczone w placówkach zapewniających zakwaterowanie, innych niż usługi szpitalne. Udział prywatnych podmiotów gospodarczych w finansowanej ze środków prywatnych sieci świadczeń zdrowotnych może podlegać wymogowi posiadania koncesji na zasadzie niedyskryminacji. Zastosowanie może mieć test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: liczba istniejących zakładów i wpływ na nie, infrastruktura transportowa, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne i tworzenie nowych miejsc pracy. Niniejsze zastrzeżenie nie odnosi się do świadczenia wszelkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, w tym usług świadczonych przez przedstawicieli zawodów regulowanych takich jak lekarze, stomatolodzy, położne, pielęgniarze/pielęgniarki, fizjoterapeuci, personel paramedyczny i psychologowie, które to usługi są objęte innymi zastrzeżeniami (CPC 931 inne niż 9312, część 93191).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
	AT, PL i SI: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług pogotowia ratunkowego finansowanych ze środków prywatnych (CPC 93192). BE: Bez zobowiązań w odniesieniu do prowadzenia przedsiębiorstwa w zakresie finansowanych ze środków prywatnych usług pogotowia ratunkowego i usług placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie oraz świadczenia takich usług, innych niż usługi szpitalne (CPC 93192, 93193). BG, CY, CZ, FI, MT i SK: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia finansowanych ze środków prywatnych usług szpitalnych, usług pogotowia ratunkowego i usług placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie, innych niż usługi szpitalne (CPC 9311, 93192, 93193). DE: Bez zobowiązań w odniesieniu do prowadzenia systemu zabezpieczenia społecznego w Niemczech, w ramach którego usługi mogą być świadczone przez różne przedsiębiorstwa lub podmioty i obejmują konkurencyjne elementy, które tym samym nie są usługami świadczonymi wyłącznie w związku z wykonywaniem władzy publicznej (CPC 93). DE: Bez zobowiązań w odniesieniu do własności finansowanych ze środków prywatnych szpitali prowadzonych przez niemieckie siły zbrojne. FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia innych usług w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego (CPC 93199). FR: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług w zakresie analiz i badań laboratoryjnych finansowanych ze środków prywatnych.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
	DE: (dotyczy także regionalnego szczebla administracji): Służby ratownicze i usługi specjalistycznego transportu chorych są organizowane i regulowane przez kraje związkowe. Większość krajów związkowych deleguje kompetencje w dziedzinie ratownictwa do gmin. Gminy mogą przyznać pierwszeństwo podmiotom niekomercyjnym. Odnosi się to w równym stopniu do usługodawców krajowych i zagranicznych (CPC 931, 933). Usługi ratunkowe wymagają planowania, zezwoleń i akredytacji. W odniesieniu do telemedycyny liczba usługodawców w dziedzinie ICT (technologii informacyjno-komunikacyjnych) może być ograniczona w celu zapewnienia interoperacyjności, zgodności i niezbędnych norm bezpieczeństwa. Ograniczenie to stosuje się w sposób niedyskryminujący. SI: monopol państwowy na następujące usługi: zaopatrzenie w krew, preparaty z krwi, pobieranie i przechowywanie organów ludzkich do przeszczepu, usługi socjomedyczne, higieniczne, epidemiologiczne i ekozdrowotne, usługi patoanatomiczne oraz techniki wspomaganego rozrodu (CPC 931). FR: W przypadku usług szpitalnych, usług pogotowia ratunkowego, usług placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie innych niż usługi szpitalne oraz usługi społeczne: przedsiębiorstwa mogą przyjmować jakąkolwiek formę prawną z wyjątkiem form zastrzeżonych dla wolnych zawodów.
b) Usługi w zakresie ochrony zdrowia i usługi społeczne, w tym ubezpieczenia emerytalno-rentowe	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem HU: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług w zakresie ochrony zdrowia, usług społecznych oraz działalność lub usługi będące częścią powszechnego programu emerytalnego lub ustawowego systemu zabezpieczenia społecznego. Niniejsze zastrzeżenie nie odnosi się do świadczenia wszelkich usług w ramach zawodów regulowanych związanych z opieką zdrowotną, w tym przez wysoko wykwalifikowanych pracowników takich jak lekarze, stomatolodzy, położne, pielęgniarze/pielęgniarki, fizjoterapeuci, personel paramedyczny i psychologowie, które to usługi są objęte innymi zastrzeżeniami (CPC 931 inne niż 9312, część 93191). HU: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia spoza terytorium kraju wszelkich finansowanych ze środków publicznych usług szpitalnych, usług pogotowia ratunkowego i usług placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie, innych niż usługi szpitalne (CPC 9311, 93192, 93193).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
c) Usługi społeczne, w tym ubezpieczenia emerytalno-rentowe	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia wszystkich usług społecznych, które finansowane są ze środków publicznych lub otrzymują wsparcie państwa w jakiegokolwiek formie oraz działalność lub usługi będące częścią powszechnego programu emerytalnego lub ustawowego systemu zabezpieczenia społecznego. Udział prywatnych podmiotów gospodarczych w finansowanej ze środków prywatnych sieci usług społecznych może podlegać wymogowi posiadania koncesji na zasadzie niedyskryminacji. Zastosowanie może mieć test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: liczba istniejących zakładów i wpływ na nie, infrastruktura transportowa, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne i tworzenie nowych miejsc pracy. CZ, FI, HU, MT, PL, RO, SK i SI: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług społecznych finansowanych ze środków prywatnych. BE, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT i PT: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług społecznych finansowanych ze środków prywatnych innych niż usługi związane z domami rekonwalescencji i opieki społecznej oraz domami spokojnej starości. DE: Bez zobowiązań w odniesieniu do systemu zabezpieczenia społecznego w Niemczech, którego usługi są świadczone przez różne przedsiębiorstwa lub podmioty i obejmują konkurencyjne elementy i dlatego mogą nie wchodzić w zakres definicji usług świadczonych wyłącznie w związku z wykonywaniem władzy publicznej.
	W odniesieniu wyłącznie do inwestycji: HR: Zakładanie niektórych placówek opieki społecznej finansowanych ze źródeł prywatnych może być uwarunkowane testem potrzeb ekonomicznych na danym obszarze geograficznym (CPC 9311, 93192, 93193, 933).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
III-EU-14 Usługi związane z turystyką i podróżami a) Hotele, restauracje i catering (CPC 641, 642, 643), wyłączając catering w środkach transportu lotniczego, który zaliczono do usług obsługi naziemnej b) Usługi biur podróży i organizatorów turystyki (włącznie z pilotami wycieczek) (CPC 7471) c) Usługi przewodników turystycznych (CPC 7472)	W odniesieniu do inwestycji: UE, z wyjątkiem BG: Bez ograniczeń. BG: Wymagana jest rejestracja (nie jest dozwolona forma oddziału) (CPC 7471, 7472).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
III-EU-15 – Usługi w zakresie rekreacji, kultury i sportu (inne niż usługi audiowizualne)	
a) Usługi bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostałe usługi w zakresie kultury (CPC 963)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem AT oraz, w odniesieniu do inwestycji, LT: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług świadczonych przez biblioteki, archiwa i muzea oraz innych usług w zakresie kultury. AT i LT: do prowadzenia przedsiębiorstwa może być wymagana licencja lub zezwolenie.
b) Usługi rozrywkowe, teatr, koncerty na żywo i cyrk (CPC 9619, 964 inne niż 96492)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI i SK: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług rozrywkowych, w tym teatru, koncertów na żywo, cyrku i dyskotek. BG: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia następujących usług rozrywkowych: cyrk, parki rozrywki i podobne atrakcje, sale balowe, dyskoteki i nauka tańca oraz inne usługi rozrywkowe. EE: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia innych usług rozrywkowych z wyjątkiem usług kinowych. LT i LV: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia wszystkich usług rozrywkowych innych niż prowadzenie kina.
	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem AT i SE: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia transgranicznych usług rozrywkowych, w tym teatru, koncertów na żywo, cyrku i dyskotek. AT i SE: Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
c) Usługi agencji informacyjnych (CPC 962)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem HU: Bez ograniczeń. HU: Bez zobowiązań.
d) Usługi związane ze sportem i pozostałe usługi w zakresie rekreacji (CPC 964)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez ograniczeń.
e) Usługi gier hazardowych i zakładów (CPC 96492)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do prowadzenia działalności hazardowej, która obejmuje obstawianie stawek mających wartość pieniężną w grach losowych, w szczególności loterie, losy ze „zdrapkami”, usługi hazardowe oferowane w kasynach, salonach gier lub lokalach posiadających zezwolenie na prowadzenie działalności, zakłady sportowe, usługi w salonach bingo i usługi w zakresie gier hazardowych świadczone przez organizacje charytatywne lub organizacje niekomercyjne i na korzyść tych organizacji.
III-EU-16 – Usługi transportowe i usługi pomocnicze w branży transportowej	
a) Transport morski (i) Międzynarodowy transport pasażerski (CPC 7211 z wyłączeniem krajowego transportu kabotażowego) (ii) Międzynarodowy transport towarowy (CPC 7212 z wyłączeniem krajowego transportu kabotażowego)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem LV i MT: Bez zobowiązań w odniesieniu do rejestracji statku i obsługi floty pod banderą narodową państwa siedziby (wszelka handlowa działalność morska prowadzona ze statku morskiego, w tym rybołówstwo, akwakultura i usługi związane z rybołówstwem; międzynarodowy transport osobowy i towarowy (CPC 721) oraz usługi pomocnicze w branży transportu morskiego). UE: Bez zobowiązań w przypadku usług dowozowych oraz w przypadku niedochodowego przemieszczania własnych lub dzierżawionych kontenerów przez unijne przedsiębiorstwa żeglugowe, w odniesieniu do części tych usług nieobjętej wyłączeniem krajowego kabotażu morskiego. MT: Istnieją prawa wyłączne dla połączenia morskiego Malty z Europą kontynentalną przez Włochy (CPC 7213, 7214, część 742, 745, część 749). LV: Bez ograniczeń

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
b) Usługi pomocnicze w branży transportu morskiego i wodnego transportu śródlądowego	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług pilotażowych i usług cumowniczych (CPC 7452). UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług pomocniczych w branży transportu śródlądowymi drogami wodnymi. UE: W odniesieniu do usług portowych podmiot zarządzający portem lub właściwy organ może ograniczyć liczbę dostawców usług portowych dla danej usługi portowej. UE, z wyjątkiem LT i LV: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług związanych z pchaniem i holowaniem (CPC 7214). LT i LV: Bez ograniczeń. BG: Liczba usługodawców w danym porcie może być ograniczona w zależności od przepustowości portu, określanej przez komisję ekspercką powoływaną przez ministra transportu, technologii informacyjnych i łączności (ISIC 0501, 0502, CPC 5133, 5223, 721, 722, 74520, 74540, 74590, 882). BG: W przypadku usług wspierających dla transportu publicznego świadczonych w bułgarskich portach o znaczeniu krajowym prawo do świadczenia czynności wspierających przyznawane jest na podstawie umowy koncesyjnej. W portach o znaczeniu regionalnym prawo to jest przyznane na podstawie umowy z właścicielem portu (CPC 74520, 74540 i 74590). W odniesieniu do inwestycji: UE, z wyjątkiem EL i IT: Bez ograniczeń. EL: Na obszarach portowych obowiązuje monopol państwa na usługi w zakresie obsługi ładunku (CPC 741). IT: W odniesieniu do usług w zakresie obsługi ładunku przewożonego drogą morską stosuje się test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: liczba istniejących przedsiębiorstw i wpływ na nie, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne i kryterium tworzenia nowych miejsc pracy (CPC 741).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
c) Usługi transportu kolejowego i usługi pomocnicze w branży transportu kolejowego	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do osobowego i towarowego transportu kolejowego (CPC 711). LT: Prawa wyłączne do świadczenia usług tranzytu przyznaje się przedsiębiorstwom kolejowym będącym własnością państwa lub których 100 % udziałów jest własnością państwa (CPC 711). W UE, z wyjątkiem LT i SE, w odniesieniu do usług pomocniczych w branży transportu kolejowego: Bez ograniczeń. LT: Państwo posiada monopol na usługi konserwacji i naprawy środków transportu kolejowego (CPC 86764, 86769, część 8868). SE: Usługi konserwacji i naprawy środków transportu kolejowego podlegają testowi potrzeb ekonomicznych, gdy inwestor zamierza utworzyć własną infrastrukturę związaną z obsługą terminalu. Główne kryteria: ograniczenia związane z przestrzenią i wydajnością (CPC 86764, 86769, część 8868).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
d) Transport drogowy (przewóz osób, transport towarowy, usługi w zakresie międzynarodowego transportu ciężarowego) i usługi pomocnicze w branży transportu drogowego	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do transportu drogowego (usługi transportu pasażerskiego, towarowego, międzynarodowego transportu ciężarowego). W odniesieniu do inwestycji: UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług kabotażu w państwie członkowskim przez zagranicznych inwestorów mających siedzibę w innym państwie członkowskim (CPC 712). UE: W odniesieniu do usług taksówkarskich w Unii Europejskiej zastosowanie może mieć test potrzeb ekonomicznych, na podstawie którego ustala się ograniczenie liczby usługodawców. Główne kryterium: lokalny popyt zgodnie z obowiązującymi przepisami (CPC 71221). BE: Maksymalna liczba licencji może być prawnie regulowana (CPC 71221). AT, BG i DE: W przypadku przewozu osób i transportu towarowego wyłączne prawa lub zezwolenia mogą zostać przyznane jedynie osobom fizycznym z Unii Europejskiej i osobom prawnym z Unii Europejskiej, których siedziba główna znajduje się w Unii Europejskiej. (CPC 712). CZ: Wymagana jest rejestracja w CZ (nie jest dozwolona forma oddziału). ES: W przypadku przewozu osób do usług świadczonych w ramach klasyfikacji gospodarczej CPC 7122 ma zastosowanie test potrzeb ekonomicznych. Główne kryterium: lokalny popyt. Do usług w zakresie przewozów autobusowych między miastami ma zastosowanie test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: liczba istniejących przedsiębiorstw i wpływ na nie, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne, wpływ na warunki ruchu drogowego i tworzenie nowych miejsc pracy. FR: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług przewozów autobusowych między miastami (CPC 712). IE: Test potrzeb ekonomicznych w odniesieniu do przewozów autobusowych między miastami. Główne kryteria: liczba istniejących przedsiębiorstw i wpływ na nie, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne, wpływ na warunki ruchu drogowego i kryterium tworzenia nowych miejsc pracy (CPC 7121, 7122). IT: Do usług w zakresie przewozu limuzynami ma zastosowanie test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: liczba istniejących przedsiębiorstw i wpływ na nie, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne, wpływ na warunki ruchu drogowego i tworzenie nowych miejsc pracy.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
	Do usług w zakresie przewozów autobusowych między miastami ma zastosowanie test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: liczba istniejących przedsiębiorstw i wpływ na nie, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne, wpływ na warunki ruchu drogowego i tworzenie nowych miejsc pracy. Do świadczenia usług transportu towarowego ma zastosowanie test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: lokalny popyt (CPC 712). MT: Usługi publicznego transportu autobusowego: cała sieć podlega wymogowi uzyskania koncesji, która obejmuje porozumienie dotyczące obowiązku użyteczności publicznej w sprawie świadczenia usług na rzecz określonych grup społecznych (np. studentów i osób starszych) (CPC 712). MT: W przypadku taksówek obowiązują ograniczenia ilościowe dotyczące liczby licencji. W odniesieniu do Karozzini (powozy konne) obowiązują ograniczenia ilościowe dotyczące liczby licencji (CPC 712). PT: W przypadku przewozu osób do świadczenia usług w zakresie przewozu limuzynami ma zastosowanie test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: liczba istniejących przedsiębiorstw i wpływ na nie, gęstość zaludnienia, rozproszenie geograficzne, wpływ na warunki ruchu drogowego i kryterium tworzenia nowych miejsc pracy (CPC 71222). SE: Usługi konserwacji i naprawy środków transportu drogowego podlegają testowi potrzeb ekonomicznych, gdy inwestor zamierza utworzyć własną infrastrukturę związaną z obsługą terminalu. Główne kryteria: ograniczenia związane z przestrzenią i wydajnością (CPC 6112, 6122, 86764, 86769, część 8867). SE: Do prowadzenia działalności jako przewoźnik w zakresie transportu drogowego wymagana jest szwedzka licencja. Do kryteriów otrzymania licencji taksówkarskiej należy wyznaczenie przez spółkę osoby fizycznej działającej jako kierownik ds. transportu (de facto wymóg w zakresie miejsca zamieszkania – zob. szwedzkie zastrzeżenie dotyczące rodzajów przedsiębiorstw) (CPC 712). SK: W przypadku transportu towarowego zastosowanie ma test potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: lokalny popyt (CPC 712).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
	W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem BG, w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług wspierających w branży transportu drogowego (CPC 744): Bez ograniczeń. BG: Bez zobowiązań.
e) Usługi pomocnicze w branży transportu lotniczego (CPC 7461, 7469, 83104)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Poziom otwarcia usług obsługi naziemnej jest uzależniony od rozmiarów portu lotniczego. Liczba dostawców w poszczególnych portach lotniczych może być ograniczona. W przypadku dużych portów lotniczych nie może wynosić mniej niż dwóch usługodawców. W odniesieniu do inwestycji: PL: W przypadku usług przechowywania towarów mrożonych lub schłodzonych możliwość świadczenia pewnych kategorii usług zależy od wielkości portu lotniczego. Liczba usługodawców w poszczególnych portach lotniczych może zostać ograniczona z uwagi na brak miejsca, a z innych przyczyn – do minimum dwóch usługodawców (część CPC 742)
f) Transport kosmiczny i wynajem statków kosmicznych	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług transportu w przestrzeni kosmicznej i wynajmu statków kosmicznych (CPC 733, część 734).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
III-EU17 – Rolnictwo, rybołówstwo, woda, wytwarzanie	
a) Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i usługi związane z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem (ISIC 01, 02, CPC 881)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem HR, HU, PT i SE: Bez ograniczeń. HR: Bez zobowiązań w odniesieniu do działalności rolniczej i łowieckiej. HU: Bez zobowiązań w odniesieniu do działalności rolniczej (ISIC 011, 012, 013, 014, 015, CPC 8811, 8812, 8813 innej niż usługi w zakresie doradztwa i konsultingu). PT: Zawody biologa, analityka chemicznego i agronoma mogą wykonywać wyłącznie osoby fizyczne (CPC 881). SE: Bez zobowiązań w odniesieniu do hodowli reniferów (ISIC 014).
b) Rybołówstwo, akwakultura i usługi związane z rybołówstwem (ISIC 05, CPC 882)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do rybołówstwa, akwakultury, usług związanych z rybołówstwem. UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do zakładania obiektów akwakultury morskiej i śródlądowej. FR: Bez zobowiązań w odniesieniu do korzystania z morskich terenów należących do państwa francuskiego w celu hodowli ryb, skorupiaków, mięczaków lub alg. BG: Bez zobowiązań w odniesieniu do przejmowania zasobów mórz i rzek przez statki na wewnętrznych wodach morskich i na morzu terytorialnym BG.
c) Pobór, uzdatnianie i dystrybucja wody (ISIC 41)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do działalności obejmującej między innymi usługi w zakresie poboru, uzdatniania i dystrybucji wody do gospodarstw domowych, odbiorców przemysłowych, komercyjnych lub innych, w tym dostarczanie wody pitnej, oraz gospodarkę wodną.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
d) Wytwarzanie (ISIC 16, 17, 18, 19, 20, 21)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE: Bez ograniczeń.
e) Działalność wydawnicza, drukowanie i reprodukcja zapisanych nośników informacji (ISIC 22, CPC 88442)	Bez ograniczeń.
f) Wytwarzanie (ISIC 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37)	Bez ograniczeń.
III-EU-18 – Działalność wydobywcza i działalność związana z energią	
a) Górnictwo i wydobywanie (ISIC 10, 11, 12: górnictwo i wydobywanie; ISIC 13, 14: górnictwo rud metali i pozostałe górnictwo; CPC 5115, 7131, 8675, 883)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE z wyjątkiem BE, FI, IT i NL: Bez ograniczeń. IT: (dotyczy także regionalnego szczebla administracji w odniesieniu do poszukiwania): Kopalnie należące do państwa podlegają szczególnym przepisom w sprawie poszukiwania i wydobycia złóż. Przed podjęciem wszelkiej działalności poszukiwawczej należy uzyskać koncesję na poszukiwanie złóż kopalin („permesso di ricerca”, art. 4 dekretu królewskiego 1447/1927). Koncesja ma ograniczony czas obowiązywania i dokładnie określa zakres gruntów objętych poszukiwaniem. Można wydać więcej niż jedną koncesję na poszukiwanie złóż kopalin na tym samym obszarze różnym osobom lub spółkom (koncesje tego typu nie zawsze zakładają wyłączność). Do wydobycia minerałów wymagane jest zezwolenie („concessione”, art. 14) organów regionalnych (ISIC 10, 11, 12, 13, 14, CPC 8675, 883).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
	W odniesieniu do inwestycji: BE: Poszukiwanie i wydobywanie zasobów mineralnych i innych zasobów nieożywionych na wodach terytorialnych oraz szelfie kontynentalnym wymaga koncesji. Koncesjonariusz musi mieć adres świadczenia usług w BE (ISIC 14). FI: W przypadku wydobywania materiałów jądrowych zezwolenie może podlegać testowi potrzeb ekonomicznych. Główne kryteria: ogólne korzyści ekonomiczne i społeczne (ISIC Rev. 3.1 120). NL: Poszukiwanie i wydobywanie węglowodorów w NL zawsze jest prowadzone wspólnie przez spółkę prywatną i spółkę państwową (z ograniczoną odpowiedzialnością) wyznaczoną przez Ministra Gospodarki. Zgodnie z art. 81 i 82 ustawy o górnictwie wszystkie udziały w tej wyznaczonej spółce muszą być bezpośrednio lub pośrednio własnością państwa niderlandzkiego (ISIC Rev. 3.1 10, 3.1 11, 3.1 12, 3.1 13, 3.1 14).
b) Usługi energetyczne – ogólne (ISIC) 40, CPC 613, 7131, 7139, 742, 7422, 887 (inne niż usługi doradztwa i konsultingu)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE z wyjątkiem BE, BG, FR i LT: Bez ograniczeń. FR: Bez zobowiązań w odniesieniu do systemów przesyłu energii elektrycznej i gazu oraz transportu rurociągowego ropy i gazu (CPC 7131). BE: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług dystrybucji energii i usług związanych z dystrybucją energii (CPC 887 inne niż usługi w zakresie konsultingu). BE: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług przesyłu energii, w odniesieniu do rodzajów podmiotów prawnych i traktowania podmiotów publicznych lub prywatnych, którym BE nadała prawa wyłączne (ISIC 4010, CPC 71310). BG: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług związanych z dystrybucją energii (część CPC 88). W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: LT: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług związanych z transportem rurociągowym paliw i usług pomocniczych związanych z transportem rurociągowym towarów innych niż paliwo.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
c) Energia elektryczna (ISIC 40, 4010; CPC 62279, 887 (inne niż usługi doradztwa i konsultingu))	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem AT, BG, CZ, FI, FR, LT, MT, NL i SK: Bez ograniczeń. AT, BG: Bez zobowiązań w odniesieniu do produkcji energii elektrycznej, usług w zakresie dystrybucji energii oraz usług związanych z dystrybucją energii (ISIC 4010, CPC 887 innych niż usługi w zakresie doradztwa i konsultingu). CZ: W odniesieniu do przesyłu energii elektrycznej i gazu oraz licencji dla operatorów rynku obowiązują prawa wyłączne (ISIC 40, CPC 7131, 63297, 742, 887). FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do przywozu energii elektrycznej. Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznej sprzedaży hurtowej i detalicznej energii elektrycznej. Bez zobowiązań w odniesieniu do sieci i systemów przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej (ISIC 4010, CPC 62279, 887, inne niż usługi w zakresie doradztwa i konsultingu). FR: Bez zobowiązań w odniesieniu do produkcji energii elektrycznej (ISIC 4010). FR: Bez zobowiązań w odniesieniu do przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej (ISIC 4010, CPC 887). LT: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług hurtowych i detalicznych oraz handlu energią elektryczną pochodzącą z niebezpiecznych źródeł jądrowych. SK: W przypadku usług wytwarzania, przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej, sprzedaży hurtowej i detalicznej energii elektrycznej, oraz powiązanych usług w dziedzinie zapewniania efektywności energetycznej, oszczędności energii i audytu energetycznego. Zastosowanie ma test potrzeb ekonomicznych, a wniosek może zostać odrzucony tylko w razie nasycenia rynku (ISIC 4010, CPC 62279, 887).
	W odniesieniu do inwestycji: MT: EneMalta plc ma monopol na dostawę energii elektrycznej (ISIC 4010; CPC 887). NL: Bez zobowiązań w odniesieniu do własności sieci elektrycznej, która należy w całości do niderlandzkiego rządu (systemy przesyłowe) i innych organów publicznych (systemy dystrybucyjne) (ISIC 4010, CPC 887).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
d) Paliwa, gaz, ropa naftowa lub produkty ropopochodne (ISIC 232, 4020; CPC 62271, 63297, 713, 742, 887 (inne niż usługi doradztwa i konsultingu))	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem AT, BG, CZ, DK, FI, FR, HU, NL i SK: Bez ograniczeń. AT: Bez zobowiązań w odniesieniu do transportu gazu i towarów innych niż gaz (CPC 713). BG: Bez zobowiązań w odniesieniu do transportu rurociągowego, przechowywania i magazynowania ropy naftowej i gazu ziemnego, w tym przesyłu tranzytem (ISIC 4020, CPC 7131, część CPC 742). CZ: Bez zobowiązań w odniesieniu do wytwarzania, przesyłu, dystrybucji, magazynowania gazu i obrotu gazem (ISIC 2320, 4020, CPC 7131, 63297, 742, 887). DK: Przed rozpoczęciem prac właściciel lub użytkownik zamierzający wybudować rurociąg do transportu surowej lub rafinowanej ropy naftowej i produktów naftowych oraz gazu ziemnego musi uzyskać pozwolenie władz lokalnych. Liczba wydawanych pozwoleń może być ograniczona (CPC 7131). FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do sieci i systemów przesyłowych i dystrybucyjnych gazu. Ograniczenia ilościowe w postaci monopoli lub praw wyłącznych dotyczących przywozu gazu ziemnego (ISIC 4020, CPC 887, inne niż usługi w zakresie doradztwa i konsultingu).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
	FR: Z powodów krajowego bezpieczeństwa energetycznego wyłącznie przedsiębiorstwa, w których 100 % kapitału należy do państwa francuskiego, do innej organizacji sektora publicznego lub do ENGIE, mogą posiadać na własność systemy przesyłu lub dystrybucji gazu (ISIC 4020, CPC 887). HU: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia usług w zakresie transportu rurociągami. Podlega wymogowi prowadzenia przedsiębiorstwa. Usługi można świadczyć na podstawie umowy koncesyjnej wydawanej przez władze państwowe lub lokalne. Świadczenie tych usług reguluje ustawa o koncesjach (CPC 7131). NL: Bez zobowiązań w odniesieniu do własności sieci elektrycznej oraz sieci gazociągów, które należą w całości do niderlandzkiego rządu (systemy przesyłowe) i innych organów publicznych (systemy dystrybucyjne) (ISIC 040, CPC 71310). SK: Wymagane jest zezwolenie na produkcję gazu i dystrybucję paliw gazowych oraz transport paliw rurociągami. Zastosowanie ma test potrzeb ekonomicznych, a wniosek może zostać odrzucony tylko w razie nasycenia rynku. (ISIC 4020, CPC 6227162271, 63297, 7131, 742 i 887)

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
e) Energia jądrowa (ISIC 12, 2330, część 4010, CPC 887)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem AT, BE, BG, DE, FI, FR, HU i SE: Bez ograniczeń. AT i FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do produkcji, przetwarzania, dystrybucji lub transportu materiałów jądrowych i wytwarzania lub dystrybucji energii jądrowej. DE: Bez zobowiązań w odniesieniu do produkcji, przetwarzania lub transportu materiałów jądrowych i wytwarzania lub dystrybucji energii jądrowej. BE: Bez zobowiązań w odniesieniu do produkcji, przetwarzania lub transportu materiałów jądrowych i wytwarzania lub dystrybucji energii jądrowej.
	W odniesieniu do inwestycji: BG: Bez zobowiązań w odniesieniu do przetwarzania materiałów rozszczepialnych i paliworodnych lub materiałów, z których takie materiały pochodzą, a także handlu nimi, konserwacji i naprawy sprzętu i systemów w zakładach wytwarzających energię jądrową, transportu tych materiałów oraz odpadów z ich przetwarzania, wykorzystywania promieniowania jonizującego, a także wszelkich innych usług związanych z wykorzystywaniem energii jądrowej do celów pokojowych (w tym usług inżynierskich i konsultingowych oraz usług związanych z oprogramowaniem itp.). FR: Bez zobowiązań w odniesieniu do wytwarzania, produkcji, przetwarzania, generowania, dystrybucji lub transportu materiału jądrowego, które muszą odbywać się zgodnie z zobowiązaniami wynikającymi z umowy Euratom. HU i SE: Bez zobowiązań w odniesieniu do przetwarzania paliw jądrowych i wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii jądrowej. (ISIC 2330, część 4010).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
f) Zaopatrywanie w parę wodną i ciepłą wodę (ISIC 4030, CPC 62271, 887)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE z wyjątkiem BG, FI i SK: Bez ograniczeń. BG: Bez zobowiązań w odniesieniu do produkcji i dystrybucji energii cieplnej (ISIC 4030, CPC 887). SK: Wymagane jest zezwolenie na produkcję i dystrybucję pary i gorącej wody, sprzedaż hurtową i detaliczną pary wodnej i gorącej wody oraz na powiązane usługi związane z dystrybucją energii. Zastosowanie ma test potrzeb ekonomicznych, a wniosek może zostać odrzucony tylko w razie nasycenia rynku.
	W odniesieniu do inwestycji: FI: Ograniczenia ilościowe w formie monopolu lub wyłącznych praw istnieją w odniesieniu do produkcji i dystrybucji pary wodnej i gorącej wody (ISIC 40, CPC 7131). FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do sieci i systemów przesyłu i dystrybucji pary i gorącej wody (ISIC 4030, CPC 7131, inne niż usługi w zakresie doradztwa i konsultingu).
III-EU-19 – Pozostałe usługi, gdzie indziej niesklasyfikowane	
a) Usługi pogrzebowe, usługi w zakresie kremacji zwłok i usługi przedsiębiorstw pogrzebowych (CPC 9703)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: UE, z wyjątkiem CY, DE, FI, PT, SE i SI: Bez ograniczeń. CY, DE, FI, PT, SE i SI: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług pogrzebowych, usług w zakresie kremacji zwłok i usług przedsiębiorstw pogrzebowych.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
b) Pozostałe usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej (część CPC 612, część 621, część 625, część 85990)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: W UE, z wyjątkiem CZ, LT i FI, w odniesieniu do pozostałych usług związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej (część CPC 612, część 621, część 625, część 85990): Bez ograniczeń. W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami: CZ: Bez zobowiązań w odniesieniu do usług aukcyjnych (część CPC 612, część 621, część 625, część 85990). LT: Bez zobowiązań w odniesieniu do przedsiębiorstwa upoważnionego przez rząd do posiadania prawa wyłącznego do świadczenia następujących usług: przesyłanie danych za pośrednictwem bezpiecznych sieci przesyłu danych państwowych. FI: Bez zobowiązań w odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług w zakresie identyfikacji elektronicznej.
c) Nowe rodzaje usług	UE: Bez zobowiązań w odniesieniu do świadczenia nowych usług, nieklasyfikowanych w CPC.

WYKAZ CHILE

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
Nr 1 – Wszystkie sektory	
a) Przedsiębiorstwo państwowe	Przy przenoszeniu lub zbywaniu wszelkich udziałów kapitałowych lub aktywów należących do istniejących przedsiębiorstw państwowych lub podmiotów rządowych Chile zastrzega sobie prawo do wprowadzenia zakazu lub nałożenia ograniczeń dotyczących własności takich udziałów lub aktywów, jak również prawa inwestorów lub ich inwestycji do kontrolowania wszelkich spółek powstałych w ten sposób lub dokonywanych przez nie inwestycji. „Przedsiębiorstwo państwowe” oznacza przedsiębiorstwo będące własnością lub kontrolowane przez Chile w drodze udziałów własnościowych posiadanych przez Chile oraz obejmuje każde przedsiębiorstwo założone po wejściu w życie niniejszej Umowy wyłącznie do celów sprzedaży lub zbycia udziałów kapitałowych w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub podmiocie rządowym bądź jego aktywów.
b) Usługi użyteczności publicznej	Usługi użyteczności publicznej istnieją w sektorach takich jak powiązane usługi konsultingu naukowego i technicznego, usługi badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych, usługi w zakresie badań i analiz technicznych, usługi wodne i usługi uzdatniania wody, usługi kanalizacyjne, usługi w zakresie ochrony środowiska, usługi w zakresie ochrony zdrowia, usługi transportowe i usługi pomocnicze dla wszystkich środków transportu. Prawa wyłączne do świadczenia takich usług są często udzielane prywatnym podmiotom gospodarczym, na przykład podmiotom gospodarczym mającym koncesje od władz publicznych, podlegającym szczególnym zobowiązaniom co do świadczenia usług. Niniejsze zastrzeżenie nie ma zastosowania do usług telekomunikacyjnych, komputerowych i usług z nimi związanych.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
c) Nabywanie nieruchomości	W Chile bez zobowiązań w odniesieniu do nabywania „gruntów państwowych”, gruntów w „obszarze przygranicznym” i wszelkich gruntów znajdujących się w odległości pięciu kilometrów od linii brzegowej, które są wykorzystywane do celów działalności rolniczej, jak wskazano w załącznikach 10-A i 10-B. Każda osoba fizyczna pochodząca z Chile lub osoba zamieszkująca na stałe w Chile lub osoba prawna zarejestrowana w Chile będzie mogła nabywać lub kontrolować grunty wykorzystywane do celów działalności rolniczej. Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do własności i kontroli takich gruntów.
d) Obecność handlowa	Niniejszy wykaz nie ma zastosowania do przedstawicielstw.
e) Ludność rdzenna	Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka dotyczącego ludności rdzennej.
f) Mniejszości znajdujące się w niekorzystnej sytuacji	Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka przyznającego prawa lub przywileje mniejszościom znajdującym się w niekorzystnej sytuacji społecznej lub ekonomicznej.
Nr 2 – Wytwarzanie	
Wytwarzanie z wyłączeniem usług (ISIC Rev. 3.1 15, 17, 18, 19, 20, 21, 26, 27, 28, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, z wyjątkiem 16, 22, 24, 25, 29, 37)	Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
Wytwarzanie (ISIC Rev. 3.1 dział 16: produkcja wyrobów tytoniowych)	Bez zobowiązań.
Wytwarzanie (ISIC Rev. 3.1 dział 22: działalność wydawnicza, drukowanie i reprodukcja zapisanych nośników informacji)	Bez ograniczeń, z wyjątkiem: 222 Drukowanie i działalność usługowa związana z poligrafią: Bez zobowiązań w odniesieniu do drukowania i działalności usługowej związanej z poligrafią.
Wytwarzanie (ISIC Rev. 3.1 dział 24: produkcja chemikaliów i produktów chemicznych)	Określone rodzaje osób prawnych mogą ubiegać się o zezwolenie na prowadzenie następujących rodzajów działalności gospodarczej: 241 Produkcja podstawowych chemikaliów; oraz 242 Produkcja pozostałych wyrobów chemicznych.
Wytwarzanie (ISIC Rev. 3.1 dział 25: produkcja wyrobów gumowych i wyrobów z tworzyw sztucznych)	Określone rodzaje osób prawnych mogą ubiegać się o zezwolenie na prowadzenie następujących rodzajów działalności gospodarczej: 251 Produkcja wyrobów gumowych; oraz 252 Produkcja wyrobów z tworzyw sztucznych.
Wytwarzanie (ISIC Rev. 3.1 dział 29: produkcja maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowana)	Bez ograniczeń, z wyjątkiem: 2927 Produkcja broni i amunicji: Bez zobowiązań.
Wytwarzanie (ISIC Rev. 3.1 dział 31: produkcja maszyn i urządzeń elektrycznych, gdzie indziej niesklasyfikowana)	Określone rodzaje osób prawnych mogą ubiegać się o zezwolenie na prowadzenie następujących rodzajów działalności gospodarczej: 311 Produkcja silników elektrycznych, prądnic i transformatorów; oraz 314 Produkcja akumulatorów, ogniw galwanicznych i baterii galwanicznych.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
Wytwarzanie (ISIC Rev. 3.1 dział 37: recykling)	Określone rodzaje osób prawnych mogą ubiegać się o zezwolenie na prowadzenie następujących rodzajów działalności gospodarczej: 371 Recykling metalowych odpadów i złomu; oraz 372 Recykling niemetalowych odpadów i złomu.
Nr 3 – Górnictwo i wydobywanie	
Górnictwo i wydobywanie, z wyjątkiem usług (ISIC Rev. 3.1 10, 11, 12, 13, 14)	Bez zobowiązań w odniesieniu do: dział 11 Wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego; działalność usługowa związana z wydobyciem ropy i gazu; oraz dział 12 Kopalnictwo rud uranu i toru. Poszukiwanie, wydobycie i przetwarzanie (beneficio) litu, płynnych lub gazowych węglowodorów, złóż jakiegokolwiek rodzaju występujących w wodach morskich podlegających przepisom krajowym oraz złóż jakiegokolwiek rodzaju położonych w całości lub części na obszarach uznanych za ważne dla bezpieczeństwa narodowego, mających skutki dla przemysłu wydobywczego, których klasyfikacji można dokonać wyłącznie na podstawie prawa, może podlegać koncesjom administracyjnym lub umowom o świadczenie usług specjalnych, z zastrzeżeniem wymogów i warunków, jakie w każdym przypadku należy określić najwyższym dekretem. Ponadto wyłącznie chilijska komisja ds. energii jądrowej (Comisión Chilena de Energía Nuclear) lub strony upoważnione przez tę komisję mogą wykonywać lub zawierać akty prawne dotyczące wydobytych naturalnych materiałów atomowych i litu, a także ich koncentratów, pochodnych i związków.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
Nr 4 – Rolnictwo	
Rolnictwo i łowiectwo, z wyłączeniem usług (ISIC Rev. 3.1 A 01)	Bez ograniczeń.
Leśnictwo, z wyłączeniem usług (ISIC Rev. 3.1 A 02)	Bez ograniczeń. Dla większej pewności należy zaznaczyć, że wymagany jest plan zarządzania zatwierdzony przez Komisję ds. Leśnictwa (Corporación Nacional Forestal).
Nr 5 – Energetyka	
Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej, z wyłączeniem usług (ISIC Rev. 3,1 E 40, 401, 4010)	a) Bez ograniczeń, z wyjątkiem produkcji, przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej dla krajowego systemu energii elektrycznej (<i>Sistema Eléctrico Nacional</i>). Stosuje się następujące ograniczenia: Wyłącznie podmioty prawa publicznego szczególnego rodzaju, otwarte lub zamknięte (<i>sociedad anónima abierta o cerrada</i>), zarejestrowane w Chile są uprawnione do uzyskania koncesji na dystrybucję energii. Wyłącznym przedmiotem działalności takiego podmiotu musi być dystrybucja energii. Wyłącznie podmioty prawa publicznego szczególnego rodzaju, otwarte lub zamknięte (<i>sociedad anónima abierta o cerrada</i>), zarejestrowane w Chile są uprawnione do uzyskania koncesji na przesył energii dla krajowego systemu energii elektrycznej (Sistema Interconectado Central). Wyłącznym przedmiotem działalności takiego podmiotu musi być przesył energii. Produkcja energii wodnej może być prowadzona na podstawie koncesji. Wyłącznie osoby prawne ustanowione na mocy prawa Chile mogą ubiegać się o takie koncesje i składać publiczne oferty na uzyskanie takich koncesji.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
	Poszukiwanie lub wydobycie energii geotermalnej uwarunkowane są uzyskaniem koncesji. Wyłącznie osoby prawne ustanowione na mocy prawa Chile mogą ubiegać się o takie koncesje i składać publiczne oferty na uzyskanie takich koncesji. Energia jądrowa może być wytwarzana do celów pokojowych wyłącznie przez chilijską komisję ds. energii jądrowej lub za jej zezwoleniem – wspólnie z osobami trzecimi. Jeżeli komisja uzna za wskazane udzielenie takiego zezwolenia, ustali również zasady i warunki jego funkcjonowania. b) Bez zobowiązań w odniesieniu do działalności pośredników lub przedstawicieli, organizujących sprzedaż energii elektrycznej za pośrednictwem systemów dystrybucji energii obsługiwanych przez inne podmioty.
Nr 6 – Rybołówstwo	
Rybołówstwo, prowadzenie wylęgarni ryb i gospodarstw rybackich, z wyłączeniem usług (ISIC Rev. 3.1 B 05)	Bez zobowiązań.
Nr 7 – Usługi	
Usługi prawne (część CPC 861)	W odniesieniu do inwestycji i transgranicznego handlu usługami: (1) i (3): Bez ograniczeń, z wyjątkiem syndyków masy upadłościowej (<i>síndicos de quiebra</i>), którzy muszą zostać należycie upoważnieni przez Ministra Sprawiedliwości (Ministerio de Justicia) i mogą pracować tylko w miejscu stałego zamieszkania. (2): Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
Usługi w zakresie rachunkowości, audytu i księgowości (CPC 86211)	(1) i (3): Bez ograniczeń, poza tym, że audytorzy zewnętrzni instytucji finansowych muszą zostać wpisani do Rejestru Audytorów Zewnętrznych Nadinspektoratu Banków i Instytucji Finansowych (Superintendencia de Bancos e Instituciones Financieras) oraz Nadinspektoratu ds. Papierów Wartościowych i Ubezpieczeń (Superintendencia de Valores y Seguros). Do rejestru mogą zostać wpisane jedynie przedsiębiorstwa prawnie zarejestrowane w Chile jako spółki osobowe (<i>sociedades de personas</i>) lub stowarzyszenia (<i>asociaciones</i>), których głównym przedmiotem działalności są usługi audytorskie. (2): Bez ograniczeń.
Usługi w zakresie opodatkowania (CPC 863)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi architektoniczne (CPC 8671)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi inżynierskie (CPC 8672)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Zintegrowane usługi inżynierskie (CPC 86733)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi planowania urbanistycznego i architektonicznego kształtowania krajobrazu (CPC 8674)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi weterynaryjne (CPC 932)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi świadczone przez personel położniczy, pielęgniarstwa, fizjoterapeutów i personel paramedyczny (CPC 93191)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
Usługi informatyczne (CPC 841, 842, 843, 844 i 845)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Interdyscyplinarne usługi badawczo-rozwojowe, usługi badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk przyrodniczych oraz powiązane usługi konsultingu naukowego i technicznego (część CPC 851, część CPC 853 oraz część CPC 86751)	(1) i (3): Bez ograniczeń, z wyjątkiem: Dyrekcja ds. Granic Państwowych (Dirección de Fronteras y Límites del Estado) dopuszcza i nadzoruje wszelkie badania związane z pracami o charakterze naukowym i technicznym lub wspinaczką wysokogórską (<i>andinismo</i>), jakie osoby prawne lub fizyczne zamieszkałe za granicą zamierzają prowadzić w strefach przygranicznych. Dyrekcja ds. Granic Państwowych może ustalić, że w wyprawie uczestniczyć będzie jeden przedstawiciel do spraw określonych działań Chile lub większa liczba takich przedstawicieli. Przedstawiciele będą uczestniczyć w badaniach i zdobywać informacje dotyczące ich zakresu. (2): Bez ograniczeń.
Usługi badawczo-rozwojowe w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych (CPC 852)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi w zakresie nieruchomości: dotyczące nieruchomości posiadanych lub dzierżawionych na podstawie wynagrodzenia lub umowy (CPC 821 i 822)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi wynajmu/leasingu statków i innych środków transportu bez załogi/operatorów oraz usługi wynajmu/leasingu pozostałych maszyn i urządzeń (CPC 8310, z wyjątkiem 83104)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
Usługi dzierżawy lub wynajmu statków powietrznych (bez obsługi) (CPC 83104)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi reklamowe (CPC 871)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi badania rynku i opinii publicznej (CPC 864)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi konsultingowe w zakresie zarządzania (CPC 865)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi związane z usługami konsultingowymi w zakresie zarządzania (CPC 866, z wyjątkiem 86602)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi w zakresie badań i analiz technicznych (CPC 8676)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi związane z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem (CPC 881)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi związane z górnictwem (CPC 883)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi pośrednictwa pracy i pozyskiwania personelu (CPC 87201, 87202, 87203)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi detektywistyczne i ochroniarskie (CPC 87302, 87303, 87304 i 87305)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
Konserwacja i naprawa sprzętu, z wyłączeniem statków morskich i powietrznych lub innych środków transportu (CPC 633)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi sprzątania budynków (CPC 874)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi fotograficzne (CPC 875)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi związane z pakowaniem (CPC 876)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi w zakresie oceny zdolności kredytowej, usługi agencji inkasa (CPC 87901, 87902)	(1), (2) i (3): Bez zobowiązań.
Usługi telefonicznych automatów zgłoszeniowych (CPC 87903)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi powielania (CPC 87904)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych (CPC 87905)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń, poza tym, że oficjalne tłumaczenia, urzędowe poświadczenia tłumaczeń oraz uwierzytelnione kopie oficjalnych dokumentów sporządzonych w językach obcych mogą być wydawane wyłącznie przez tłumaczy zarejestrowanych przez władze Chile.
Usługi sporządzania list adresowych i obsługa poczty (CPC 87906)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Specjalne usługi projektowe (CPC 87907)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Pozostałe usługi biznesowe gdzie indziej niesklasyfikowane (CPC 87909)	(1), (2) i (3): Bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
Usługi poligraficzne i wydawnicze (CPC 88442)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi konferencyjne (CPC 87909)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi pocztowe (CPC 7511)	(1), (2) i (3): Bez zobowiązań.
Usługi kurierskie (CPC 7512) Usługi odnoszące się do obsługi¹ przesyłek pocztowych² według następującego wykazu podsektorów, z przeznaczeniem krajowym lub zagranicznym: (i) obsługa zaadresowanych pisemnych informacji w jakiegokolwiek formie fizycznej³, w tym – usługi w zakresie mieszanych przesyłek pocztowych; oraz – przesyłki reklamowe; (ii) obsługa zaadresowanych paczek⁴;	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń, z wyjątkiem: Decreto Supremo nr 5037 Ministerstwa Spraw Wewnętrznych („Ministerio del Interior”) z dnia 4 listopada 1960 r. oraz Decreto con Fuerza de Ley nr 10 Ministerstwa Transportu i Telekomunikacji („Ministerio de Transporte y Telecomunicaciones”) z dnia 30 stycznia 1982 r. lub dekretów, które je zastępują, na mocy których Chile, za pośrednictwem Empresa de Correos de Chile, może stosować monopol na przyjmowanie, przewóz i dostawę przesyłek pocztowych (<i>objetos de correspondencia</i>). „Przesyłki pocztowe” oznaczają: listy, kartki pocztowe zwykłe i z przedpłaconą opłatą pocztową, dokumenty handlowe, biuletyny i wszelkiego rodzaju materiały drukowane, w tym materiały drukowane w alfabecie Braille'a, próbki towarów, małe paczki o wadze do jednego kilograma oraz świadczenie specjalnej usługi pocztowej polegającej na nagrywaniu i dostarczaniu wiadomości dźwiękowych (<i>fonos postales</i>).

¹ Termin „obsługa” należy rozumieć jako obejmujący przyjmowanie („admisión”), transport („transporte”) i dostawę („entrega”).

² „Przesyłka pocztowa” odnosi się do przesyłek obsługiwanych przez dowolny rodzaj podmiotu gospodarczego, publicznego lub prywatnego.

³ Np. listów i kartek pocztowych.

⁴ Włącznie z książkami i katalogami.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
(iii) obsługa zaadresowanych wydawnictw prasowych ¹ ; (iv) obsługa przesyłek określonych powyżej w ppkt (i)–(iii), w formie przesyłek poleconych lub ubezpieczonych; (v) usługi doręczania ekspresowego ² dla pozycji określonych powyżej w ppkt (i)–(iii); (vi) obsługa przesyłek niezaadresowanych; oraz (vii) inne usługi, gdzie indziej niesklasyfikowane.	
Międzynarodowe międzystrefowe usługi telekomunikacyjne	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Lokalne podstawowe usługi i sieci telekomunikacyjne, pośrednie usługi telekomunikacyjne, uzupełniające usługi telekomunikacyjne i ograniczone usługi telekomunikacyjne	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.

¹ Dzienniki, gazety i czasopisma.

² Usługi doręczania ekspresowego mogą obejmować, oprócz skróconego czasu przesyłki i większej niezawodności dostawy, czynniki dodatkowe, takie jak: odbiór z miejsca pochodzenia, przekazanie do rąk własnych adresata, oznaczanie i monitorowanie, możliwość zmiany miejsca przeznaczenia i adresata w trakcie tranzytu lub potwierdzenie odbioru.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
Usługi budowlane (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 i 518)	(1), (2) i (3): Bez zobowiązań.
Usługi świadczone przez pośredników pobierających prowizje (CPC 621)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi w zakresie handlu hurtowego (CPC 622, 61111, 6113 i 6121)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi w zakresie sprzedaży detalicznej (CPC 632, 61111, 6113 i 6121)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi w zakresie franchisingu (CPC 8929)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi w zakresie ochrony środowiska (CPC 940)	(1), (2) i (3): Bez zobowiązań, z wyjątkiem usług doradztwa.
Usługi edukacyjne (CPC 92)	(1), (2) i (3): Bez zobowiązań.
Usługi w zakresie ochrony zdrowia – usługi szpitalne, usługi pogotowia ratunkowego i usługi placówek opieki zdrowotnej zapewniających zakwaterowanie (CPC 93, 931 z wyjątkiem 9312, część 93191, 9311, 93192, 93193, 93199)	(1), (2) i (3): Bez zobowiązań.
Usługi w zakresie zdrowia i usługi społeczne, w tym ubezpieczenia emerytalno-rentowe	(1), (2) i (3): Bez zobowiązań.
Usługi społeczne, w tym ubezpieczenia emerytalno-rentowe	(1), (2) i (3): Bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
Hotele i restauracje, w tym catering (CPC 641, 642 i 643)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi biur podróży i organizatorów turystyki (CPC 74710)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi przewodników turystycznych (CPC 74720)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi rozrywkowe, obejmujące m.in. teatr, koncerty na żywo i cyrk (CPC 9619)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostałe usługi w zakresie kultury (CPC 963)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi rozrywkowe, teatr, koncerty na żywo i cyrk (CPC 9619, 964 inne niż 96492)	(1), (2) i (3): Bez zobowiązań.
Usługi agencji informacyjnych (CPC 962)	(1), (2) i (3): Bez zobowiązań.
Usługi związane ze sportem i pozostałe usługi w zakresie rekreacji (CPC 9641)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń, poza tym, że organizacje sportowe mogą być zobowiązane do ustanowienia konkretnego rodzaju podmiotu prawnego w celu prowadzenia działalności zawodowej. Ponadto na zasadzie traktowania narodowego: a) niedozwolony jest udział więcej niż jednej drużyny w tej samej kategorii zawodów sportowych; b) mogą zostać ustanowione szczególne przepisy dotyczące własności kapitału w przedsiębiorstwach branży sportowej; oraz c) może zostać nałożony wymóg kapitału minimalnego.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
Usługi gier hazardowych i zakładów (CPC 96492)	(1), (2) i (3): Bez zobowiązań.
Pozostałe usługi w zakresie rekreacji gdzie indziej niesklasyfikowane (CPC 96499)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi transportu morskiego (CPC 721): Transport pasażerski (CPC 7211) (CPC 7223)	(1) i (2): Bez ograniczeń. (3): a) Zarejestrowanie spółki do celów obsługi floty pod banderą krajową Chile: Bez zobowiązań. b) Inne formy obecności handlowej w celu świadczenia usług międzynarodowego transportu morskiego ¹ : Bez ograniczeń.

¹ „Inne formy obecności handlowej w celu świadczenia międzynarodowych usług w zakresie transportu morskiego” oznaczają zdolność podmiotów świadczących usługi międzynarodowego transportu morskiego drugiej Strony do podejmowania lokalnie wszelkich działań niezbędnych do świadczenia dla ich klientów częściowo lub w pełni zintegrowanych usług transportowych, w ramach których transport morski stanowi znaczący element. Niemniej jednak niniejszego zobowiązania nie należy uważać za ograniczające w jakikolwiek sposób podjęte zobowiązania w związku z transgranicznym sposobem dostarczenia.

Działania te obejmują między innymi:

- a) marketing i sprzedaż usług w zakresie transportu morskiego i usług powiązanych poprzez bezpośredni kontakt z klientami, poczynając od wyceny po fakturę, przy czym usługi te są realizowane lub oferowane przez samego usługodawcę lub przez usługodawców, z którymi sprzedawca usług zawarł stałe umowy handlowe;
- b) nabywanie, na własny rachunek lub w imieniu klientów (oraz odsprzedaży klientom), wszelkich usług transportowych i pokrewnych, włączając usługi transportowe przywózowe dowolnymi środkami, w szczególności transport śródlądowymi drogami wodnymi, drogowymi i kolejowymi, niezbędne do świadczenia usług zintegrowanych;
- c) przygotowywanie dokumentacji dotyczącej dokumentów przewozowych, dokumentów celnych oraz innych dokumentów związanych z pochodzeniem i charakterem przewożonych towarów;
- d) dostarczanie informacji handlowych w dowolny sposób, włączając skomputeryzowane systemy informacyjne i elektroniczną wymianę danych (z zastrzeżeniem postanowień niniejszej Umowy);
- e) zawieranie wszelkich umów handlowych (włączając udział w kapitale spółki) oraz zatrudnianie personelu rekrutowanego lokalnie (lub, w przypadku pracowników zagranicznych, z zastrzeżeniem zobowiązań horyzontalnych dotyczących przepływu pracowników) za pomocą dowolnej lokalnie utworzonej agencji żegluga; oraz
- f) działanie w imieniu spółek organizujących zawinięcia statku do portu lub przejęcie ładunków w razie potrzeby.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
Transport towarowy (CPC 7212) Wynajem/dzierżawa statków z załogą Konserwacja i naprawa statków (CPC 8868) Usługi pchania i holowania (CPC 72140) Usługi wspierające w branży transportu morskiego (CPC 745) Usługi w zakresie przeładunku towarów (CPC 741) Usługi w zakresie przechowywania i magazynowania (CPC 742)	
Transport śródlądowymi drogami wodnymi (CPC 722)	(1), (2) i (3): Bez zobowiązań.
Usługi transportu kolejowego i usługi pomocnicze w branży transportu kolejowego	(1), (2) i (3): Bez zobowiązań.
Usługi transportu drogowego: Transport towarowy (CPC 7123)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
Usługi transportu drogowego: Wynajem pojazdów użytkowych z kierowcą (CPC 71222 – Usługi wynajmu samochodów osobowych z kierowcą)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi transportu drogowego: Konserwacja i naprawa środków transportu drogowego (CPC 6112 – Usługi konserwacji i naprawy pojazdów silnikowych)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi transportu drogowego: Usługi wspierające dla usług transportu drogowego (CPC 7441 – Usługi dworców autobusowych)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi pomocnicze dla wszystkich rodzajów transportu: Usługi w zakresie obsługi ładunku (CPC 741)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi pomocnicze dla wszystkich rodzajów transportu: Usługi w zakresie przechowywania i magazynowania (CPC 742)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi pomocnicze dla wszystkich rodzajów transportu: Usługi agencji transportu towarowego (CPC 748)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
Transport rurociągowy: transport paliw i pozostałych towarów (CPC 7131)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń, poza tym, że usługa musi być świadczona przez osoby prawne ustanowione na mocy prawa Chile, a świadczenie usługi może podlegać koncesji na zasadzie traktowania narodowego.
Usługi w zakresie naprawy i obsługi technicznej statku powietrznego	(1): Bez zobowiązań. (2) i (3): Bez ograniczeń.
Sprzedaży i marketing usług transportu lotniczego	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Usługi komputerowego systemu rezerwacji (KSR)	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Obsługa naziemna	(1), (2) i (3): Bez ograniczeń.
Specjalistyczne przewozy lotnicze	(1), (2) i (3): Bez zobowiązań.
Transport kosmiczny i wynajem statków kosmicznych	(1), (2) i (3): Bez zobowiązań.

OSOBY ODBYWAJĄCE WIZYTĘ SŁUŻBOWĄ W CELU ZAŁOŻENIA
PRZEDSIĘBIORSTWA,
OSOBY PRZENIESIONE WEWNĄTRZ PRZEDSIĘBIORSTWA, INWESTORZY
I OSOBY ODBYWAJĄCE KRÓTKOTERMINOWĄ WIZYTĘ SŁUŻBOWĄ

1. Każdy istniejący środek niespełniający wymogów wymieniony w niniejszym załączniku może być utrzymany, kontynuowany, niezwłocznie odnowiony lub zmieniony, pod warunkiem że zmiana ta nie zmniejsza istniejącej bezpośrednio przed nią zgodności takiego środka z art. 12.3 i 12.4 niniejszej Umowy, w brzmieniu obowiązującym bezpośrednio przed tą zmianą.
2. Art. 12.3 i 12.4 nie mają zastosowania do jakichkolwiek istniejących środków niezgodnych z wymogami wymienionych w niniejszym załączniku, w zakresie jaki dotyczy tej niezgodności.
3. Oprócz środków niezgodnych z wymogami, wymienionych w niniejszym załączniku, każda ze Stron może przyjąć lub utrzymać środki odnoszące się do wymogów dotyczących kwalifikacji, procedur kwalifikacyjnych, standardów technicznych, wymogów oraz procedur w zakresie licencjonowania, które nie stanowią ograniczenia w rozumieniu art. 12.3 i 12.4. Takie środki mogą obejmować konieczność uzyskania licencji, potwierdzenia uznania kwalifikacji w sektorach podlegających regulacji lub zdania określonych egzaminów, takich jak egzaminy językowe, spełnienia wymogu przynależności do konkretnego zawodu, takiego jak wymóg członkostwa w organizacji zawodowej lub spełnienia wszelkiego innego niedyskryminującego wymogu, zgodnie z którym pewne rodzaje działalności nie mogą być prowadzone w strefach lub obszarach chronionych. Chociaż środki takie nie są wymienione w niniejszym załączniku, nadal mają zastosowanie.

4. Wykazy w ust. 7 i 8 niniejszego załącznika mają zastosowanie wyłącznie do terytoriów Chile i Unii Europejskiej zgodnie z art. 33.8 i mają znaczenie wyłącznie w ramach stosunków handlowych między Unią Europejską a Chile. Wykazy te nie mają wpływu na prawa i obowiązki państw członkowskich wynikające z prawa Unii Europejskiej.

5. Dla większej pewności należy zaznaczyć, że zobowiązanie Unii Europejskiej do przyznania traktowania narodowego nie pociąga za sobą wymogu rozszerzenia na osoby pochodzące z terytorium Chile traktowania przyznanego w państwie członkowskim na podstawie Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej lub jakiegokolwiek środka wprowadzonego na mocy tego traktatu, w tym środków je wdrażających w państwach członkowskich, w odniesieniu do:

- a) osób fizycznych lub rezydentów innego państwa członkowskiego; lub
- b) osób prawnych utworzonych lub zorganizowanych na mocy prawa innego państwa członkowskiego lub Unii Europejskiej oraz posiadających siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w Unii Europejskiej.

6. W poniższych punktach stosuje się następujące skróty:

AT Austria

BE Belgia

BG Bułgaria

CY Cypr

CZ Czechy

DE Niemcy

DK Dania

EE Estonia

EL Grecja

ES Hiszpania

UE Unia Europejska, w tym jej wszystkie państwa członkowskie

FI Finlandia

FR Francja

HR Chorwacja

HU Węgry

IE Irlandia

IT Włochy

LT Litwa

LU Luksemburg

LV Łotwa

MT Malta

NL Niderlandy

PL Polska

PT Portugalia

RO Rumunia

SE Szwecja

SI Słowenia

SK Słowacja

7. Środki Unii Europejskiej niespełniające wymogów obejmują:

osoby odbywające wizytę służbową w celu założenia przedsiębiorstwa

Wszystkie sektory	AT, CZ: Osoba odbywająca wizytę służbową w celu założenia przedsiębiorstwa musi pracować dla przedsiębiorstwa innego niż organizacja nienastawiona na zysk, w przeciwnym razie: Bez zobowiązań. SK: Osoba odbywająca wizytę służbową w celu założenia przedsiębiorstwa musi pracować dla przedsiębiorstwa innego niż organizacja nienastawiona na zysk, w przeciwnym razie: Bez zobowiązań. Wymagane zezwolenie na pracę, włącznie ze spełnieniem wymogów testu potrzeb ekonomicznych. CY: Dopuszczalna długość pobytu: do 90 dni w dowolnym dwunastomiesięcznym okresie. Osoba odbywająca wizytę służbową w celu założenia przedsiębiorstwa musi pracować dla przedsiębiorstwa innego niż organizacja nienastawiona na zysk, w przeciwnym razie: Bez zobowiązań.
-------------------	--

Osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa

Wszystkie sektory	AT, CZ, SK: Osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa muszą być zatrudnione przez przedsiębiorstwo inne niż organizacja nienastawiona na zysk, w przeciwnym razie: Bez zobowiązań. FI: Kadra wyższego szczebla musi być zatrudniona przez przedsiębiorstwo inne niż organizacja nienastawiona na zysk. HU: Osoby fizyczne, które są partnerami w przedsiębiorstwie, nie kwalifikują się do przeniesienia jako osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa. Pracownicy odbywający staż AT, CZ, DE, FR, ES, HU, LT: Szkolenie pracownika odbywającego staż musi być związane z posiadaniem dyplomem ukończenia studiów wyższych.
-------------------	---

Osoby odbywające krótkoterminową wizytę służbową

Wszystkie osoby odbywające krótkoterminowe wizyty służbowe	CY, DK, HR: Zezwolenie na pracę, włącznie ze spełnieniem wymogów testu potrzeb ekonomicznych, wymagane w przypadku, gdy osoba odbywająca krótkoterminową wizytę służbową świadczy usługę. LV: Zezwolenie na pracę wymagane w przypadku operacji lub działalności wykonywanych na podstawie umowy. MT: Wymaga się zezwolenia na pracę. Test potrzeb ekonomicznych nie jest przeprowadzany. SI: Jedno zezwolenie na pobyt i pracę jest wymagane w przypadku usług, których świadczenie przekracza jednorazowo 14 dni, oraz dla niektórych rodzajów działalności (badania i projekty; seminaria szkoleniowe: zakupy: transakcje handlowe: tłumaczenia pisemne i ustne). Test potrzeb ekonomicznych nie jest wymagany. SK: W przypadku świadczenia usługi na terytorium Słowacji wymagane jest zezwolenie na pracę, włącznie ze spełnieniem wymogów testu potrzeb ekonomicznych, dla rodzajów działalności, których wykonywanie trwa ponad siedem dni w miesiącu lub 30 dni w roku kalendarzowym.
Instalatorzy i osoby dokonujące konserwacji	AT: Wymagane zezwolenie na pracę, włącznie ze spełnieniem wymogów testu potrzeb ekonomicznych. Spełnienie wymogów testu potrzeb ekonomicznych nie jest konieczne w przypadku osób fizycznych szkolących pracowników w zakresie świadczenia usług i posiadających specjalistyczną wiedzę. CY: Wymagane jest zezwolenie na pracę, przy przekroczeniu siedmiu dni w miesiącu lub 30 dni w roku kalendarzowym. CZ: Zezwolenie na pracę jest wymagane, jeśli praca przekracza siedem kolejnych dni kalendarzowych lub łącznie 30 dni w roku kalendarzowym. ES: Wymaga się zezwolenia na pracę. Instalatorzy, osoby dokonujące napraw i konserwacji są zatrudniani jako tacy przez osobę prawną dostarczającą towary lub świadczącą usługi lub przez przedsiębiorstwo będące członkiem tej samej grupy co osoba prawna, z której pochodzą, przez co najmniej trzy miesiące bezpośrednio poprzedzające datę złożenia wniosku o wjazd oraz w stosownych przypadkach posiadają oni co najmniej trzyletnie odpowiednie doświadczenie zawodowe zdobyte po osiągnięciu pełnoletności. FI: W zależności od rodzaju działalności, wymagane może być zezwolenie na pobyt. SE: Wymagane jest zezwolenie na pracę, z wyjątkiem (i) osób fizycznych uczestniczących w szkoleniach, badaniach, przygotowaniach lub kompletowaniu dostaw, albo w podobnych rodzajach działalności w ramach transakcji handlowych lub (ii) instalatorów lub instruktorów technicznych zajmujących się pilnymi instalacjami lub naprawami maszyn, w okresie trwającym do dwóch miesięcy i w sytuacjach wyjątkowych. Test potrzeb ekonomicznych nie jest wymagany.

Inwestorzy

Wszystkie sektory:	AT: Test potrzeb ekonomicznych. CY: Maksymalna długość pobytu – do 90 dni w dowolnym sześciomiesięcznym okresie. CZ, SK: W przypadku inwestorów zatrudnionych przez przedsiębiorstwo wymagane jest zezwolenie na pracę wraz ze spełnieniem wymogów testu potrzeb ekonomicznych. DK: Maksymalna długość pobytu – do 90 dni w dowolnym sześciomiesięcznym okresie. Jeżeli inwestorzy chcą założyć działalność w Danii jako osoby samozatrudnione, wymagane jest zezwolenie na pracę. FI: Inwestorzy muszą być zatrudnieni przez przedsiębiorstwo inne niż organizacja nienastawiona na zysk, na stanowisku kierowniczym średniego lub najwyższego szczebla. HU: Maksymalna długość pobytu wynosi 90 dni, w przypadku gdy inwestor nie jest zatrudniony przez przedsiębiorstwo na Węgrzech. Spełnienie wymogów testu potrzeb ekonomicznych wymagane jest w przypadku, gdy inwestor jest zatrudniony przez przedsiębiorstwo na Węgrzech. IT: Spełnienie wymogów testu potrzeb ekonomicznych wymagane jest w przypadku, gdy inwestor nie jest zatrudniony przez przedsiębiorstwo. LT, NL, PL: Kategoria inwestorów nie jest uznawana w odniesieniu do osób fizycznych reprezentujących inwestora. LV: Na etapie przedinwestycyjnym maksymalna długość pobytu jest ograniczona do 90 dni w dowolnym sześciomiesięcznym okresie. Przedłużenie na etapie poinwestycyjnym do jednego roku podlega kryteriom ustanowionym w prawie krajowym, takim jak dziedzina i kwota dokonanej inwestycji. SE: Wymagane jest zezwolenie na pracę, jeżeli inwestor uważany jest za osobę zatrudnioną.
---------------------------	--

8. Środki Chile niespełniające wymogów obejmują:

Osoby odbywające wizytę służbową w celu założenia przedsiębiorstwa

Wszystkie sektory	Bez ograniczeń
-------------------	----------------

Osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa

Wszystkie sektory	Bez ograniczeń
-------------------	----------------

Osoby odbywające krótkoterminową wizytę służbową

Wszystkie sektory	Bez ograniczeń
-------------------	----------------

Inwestorzy:

Wszystkie sektory	Bez ograniczeń
-------------------	----------------

Działalność, w którą mogą angażować się osoby odbywające krótkoterminową wizytę służbową z Unii Europejskiej, pod warunkiem, że ich główne miejsce prowadzenia działalności, rzeczywiste miejsce wypłaty wynagrodzenia i główne miejsce naliczania zysków pozostają poza Chile, obejmuje:

- a) udział w spotkaniach lub konferencjach, lub prowadzenie konsultacji ze współpracownikami;
- b) przyjmowanie zamówień od przedsiębiorstw znajdujących się w Chile, ale nieprowadzących sprzedaży towarów ani nieświadczących usług dla ogółu społeczeństwa, lub negocjowanie z nimi umów;
- c) podejmowanie konsultacji biznesowych dotyczących zakładania, rozbudowy lub likwidacji przedsiębiorstwa lub inwestycji w Chile; lub
- d) instalację, naprawy lub konserwację sprzętu lub maszyn, świadczenie usług lub szkolenie pracowników w zakresie świadczenia usług, zgodnie z gwarancją lub inną umową o świadczenie usług związaną ze sprzedażą lub dzierżawą takiego sprzętu lub maszyn, w okresie obowiązywania gwarancji lub umowy serwisowej.

USŁUGODAWCY UMOWNI I OSOBY WYKONUJĄCE WOLNY ZAWÓD

1. Każda ze Stron zezwala na świadczenie na swoim terytorium usług przez usługodawców umownych lub osoby wykonujące wolny zawód pochodzące z terytorium drugiej Strony poprzez obecność osób fizycznych, zgodnie z art. 12.5, w odniesieniu do sektorów wymienionych w niniejszym załączniku oraz z zastrzeżeniem odpowiednich ograniczeń.
2. Wykazy określone w pkt 11 i 12 składają się z następujących elementów:
 - a) pierwszej kolumny wskazującej sektor lub podsektor, w którym kategoria usługodawców umownych i osób wykonujących wolny zawód została objęta liberalizacją; oraz
 - b) drugiej kolumny opisującej obowiązujące ograniczenia.
3. Oprócz wykazu zastrzeżeń zawartego w niniejszym załączniku, każda ze Stron może przyjąć lub utrzymać środki odnoszące się do wymogów dotyczących kwalifikacji, procedur kwalifikacyjnych, standardów technicznych, wymogów oraz procedur w zakresie licencjonowania, które nie stanowią ograniczenia w rozumieniu art. 12.5. Takie środki mogą obejmować konieczność uzyskania licencji, potwierdzenia uznania kwalifikacji w sektorach podlegających regulacji lub zdania określonych egzaminów, takich jak egzaminy językowe, spełnienia wymogu przynależności do konkretnego zawodu, takiego jak wymóg członkostwa w organizacji zawodowej, lub spełnienia wszelkiego innego niedyskryminującego wymogu, zgodnie z którym pewne rodzaje działalności nie mogą być prowadzone w strefach lub obszarach chronionych. Chociaż środki takie nie są wymienione w niniejszym załączniku, nadal mają zastosowanie.

4. Strony nie podejmują żadnych zobowiązań dotyczących usługodawców umownych i osób wykonujących wolny zawód w odniesieniu do rodzajów działalności gospodarczej, które nie są wymienione w niniejszym załączniku.

5. W sektorach, w których stosuje się testy potrzeb ekonomicznych, głównym kryterium tych testów będzie ocena:

- a) w odniesieniu do Chile – odpowiedniej sytuacji rynkowej w Chile; oraz
- b) w odniesieniu do Unii Europejskiej – odpowiedniej sytuacji rynkowej w państwie członkowskim lub w regionie, gdzie ma być świadczona usługa, w tym w odniesieniu do liczby istniejących usługodawców, którzy już świadczą usługę w chwili przeprowadzania oceny, i wpływu na ich sytuację.

6. Wykazy w pkt 11–12 niniejszego załącznika mają zastosowanie wyłącznie do terytoriów Chile i Unii Europejskiej zgodnie z art. 33.8 i mają znaczenie wyłącznie w ramach stosunków handlowych między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi a Chile. Wykazy te nie mają wpływu na prawa i obowiązki państw członkowskich wynikające z prawa Unii Europejskiej.

7. Dla większej pewności należy zaznaczyć, że zobowiązanie Unii Europejskiej do przyznania traktowania narodowego nie pociąga za sobą wymogu rozszerzenia na osoby fizyczne lub prawne pochodzące z terytorium Chile traktowania przyznanego w państwie członkowskim na podstawie Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej lub jakiegokolwiek środka wprowadzonego na mocy tego traktatu, w tym środków je wdrażających w państwach członkowskich, w odniesieniu do:

- a) osób fizycznych lub rezydentów innego państwa członkowskiego; lub

- b) osób prawnych utworzonych lub zorganizowanych na mocy prawa innego państwa członkowskiego lub Unii Europejskiej oraz posiadających siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w Unii Europejskiej.

8. W poniższych wykazach stosuje się następujące skróty:

AT Austria

BE Belgia

BG Bułgaria

CY Cypr

CZ Czechy

DE Niemcy

DK Dania

EE Estonia

EL Grecja

ES Hiszpania

UE Unia Europejska, w tym jej wszystkie państwa członkowskie

FI Finlandia

FR Francja

HR Chorwacja

HU Węgry

IE Irlandia

IT Włochy

LT Litwa

LU Luksemburg

LV Łotwa

MT Malta

NL Niderlandy

PL Polska

PT Portugalia

RO Rumunia

SE Szwecja

SI Słowenia

SK Słowacja

CSS Usługodawcy umowni

IP Osoby wykonujące wolny zawód

Usługodawcy umowni

9. Z zastrzeżeniem wykazu zastrzeżeń określonego w pkt 11 i 12 niniejszego załącznika, Strony podejmują zobowiązania zgodnie z art. 12.5 w odniesieniu do usługodawców umownych w następujących sektorach lub podsektorach:

- a) usługi doradztwa prawnego w odniesieniu do prawa międzynarodowego publicznego i prawa państwa macierzystego;
- b) usługi rachunkowo-księgowe;

- c) usługi w zakresie doradztwa podatkowego;
- d) usługi architektoniczne oraz usługi planowania urbanistycznego i architektonicznego kształtowania krajobrazu;
- e) usługi inżynierskie oraz zintegrowane usługi inżynierskie;
- f) usługi medyczne i stomatologiczne;
- g) usługi weterynaryjne;
- h) usługi położnicze;
- i) usługi świadczone przez pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny;
- j) usługi informatyczne i usługi z nimi związane;
- k) usługi badawczo-rozwojowe;
- l) usługi reklamowe;
- m) usługi badania rynku i opinii publicznej;
- n) usługi konsultingowe w zakresie zarządzania;

- o) usługi konsultingowe w zakresie zarządzania;
- p) usługi w zakresie badań i analiz technicznych;
- q) powiązane usługi konsultingu naukowego i technicznego;
- r) górnictwo;
- s) konserwacja i naprawa statków;
- t) konserwacja i naprawa środków transportu kolejowego;
- u) konserwacja i naprawa pojazdów silnikowych, motocykli, skuterów śnieżnych oraz środków transportu drogowego;
- v) konserwacja i naprawa statków powietrznych i ich części;
- w) konserwacja i naprawa wyrobów metalowych, urządzeń (nie biurowych), sprzętu (nie transportowego i nie biurowego) oraz artykułów użytku osobistego i domowego;
- x) usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych;
- y) usługi telekomunikacyjne;

- z) usługi pocztowe i kurierskie;
- aa) budownictwo i pokrewne usługi inżynierskie;
- bb) usługi w zakresie badania terenu pod budowę;
- cc) usługi szkolnictwa wyższego;
- dd) usługi związane z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem;
- ee) usługi w zakresie ochrony środowiska;
- ff) usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami, usługi doradztwa i konsultingu;
- gg) pozostałe usługi finansowe, usługi doradztwa i konsultingu;
- hh) pozostałe usługi finansowe wymienione w załączniku 18 – jedynie w przypadku Chile;
- ii) usługi doradztwa i konsultingu w dziedzinie transportu;
- jj) usługi agencji turystycznych i biur podróży;
- kk) usługi przewodników turystycznych;
- ll) usługi doradztwa i konsultingu w dziedzinie wytwarzania.

Osoby wykonujące wolny zawód

10. Z zastrzeżeniem wykazu zastrzeżeń określonego w pkt 11 i 12 niniejszego załącznika, Strony podejmują zobowiązania zgodnie z art. 12.5 w odniesieniu do osób wykonujących wolny zawód w następujących sektorach lub podsektorach:

- a) usługi doradztwa prawnego w odniesieniu do prawa międzynarodowego publicznego i prawa państwa macierzystego;
- b) usługi architektoniczne oraz usługi planowania urbanistycznego i architektonicznego kształtowania krajobrazu;
- c) usługi inżynierskie oraz zintegrowane usługi inżynierskie;
- d) usługi informatyczne i usługi z nimi związane;
- e) usługi badawczo-rozwojowe;
- f) usługi badania rynku i opinii publicznej;
- g) usługi konsultingowe w zakresie zarządzania;
- h) usługi konsultingowe w zakresie zarządzania;

- (i) górnictwo;
- j) usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych;
- k) usługi telekomunikacyjne;
- l) usługi pocztowe i kurierskie;
- m) usługi szkolnictwa wyższego;
- n) usługi związane z ubezpieczeniami, usługi doradztwa i konsultingu;
- o) pozostałe usługi finansowe, usługi doradztwa i konsultingu;
- p) pozostałe usługi finansowe wymienione w załączniku 18 – jedynie w przypadku Chile;
- q) usługi doradztwa i konsultingu w dziedzinie transportu;
- r) usługi doradztwa i konsultingu w dziedzinie wytwarzania.

11. Zastrzeżenia Unii Europejskiej są następujące:

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Wszystkie sektory	CSS: UE: Liczba osób objętych umową o świadczenie usług nie może być większa, niż jest to niezbędne do wykonania umowy, zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony, na której terytorium usługa jest świadczona.
Usługi doradztwa prawnego w odniesieniu do prawa międzynarodowego publicznego i prawa państwa macierzystego (część CPC 861)	CSS: AT, BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SE: Bez ograniczeń. BG, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SI, SK: Test potrzeb ekonomicznych. IP: AT, CY, DE, EE, FR, HR, IE, LU, LV, NL, PL, PT, SE: Bez ograniczeń. BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IT, LT, MT, RO, SI, SK: Test potrzeb ekonomicznych.
Usługi w zakresie księgowości oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych (CPC 86212 inne niż „usługi audytorskie”, 86213, 86219 i 86220)	CSS: AT, BE, DE, EE, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. BG, CZ, CY, DK, EL, FI, FR, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. IP: UE: Bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi w zakresie doradztwa podatkowego (CPC 863) ¹	CSS: AT, BE, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Bez ograniczeń. BG, CZ, CY, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. PT: Bez zobowiązań. IP: UE: Bez zobowiązań.
Usługi architektoniczne oraz usługi planowania urbanistycznego i architektonicznego kształtowania krajobrazu (CPC 8671 i 8674)	CSS: BE, CY, EE, ES, EL, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. FI: Bez ograniczeń, z wyjątkiem: Osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi. BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. AT: Tylko usługi w zakresie planowania, w przypadku których: Test potrzeb ekonomicznych. IP: CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. FI: Bez ograniczeń, z wyjątkiem: Osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi. BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. AT: Tylko usługi w zakresie planowania, w przypadku których: Test potrzeb ekonomicznych.

¹ Nie obejmują doradztwa prawnego i usług w zakresie zastępstwa prawnego w sprawach podatkowych, które są uwzględnione w ramach usługi w zakresie doradztwa prawnego w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego i prawa państwa macierzystego.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi inżynieryjne i zintegrowane usługi inżynieryjne (CPC 8672 i 8673)	CSS: BE, CY, EE, ES, EL, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. FI: Bez ograniczeń, z wyjątkiem: Osoba fizyczna musi wykazać, że posiada wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi. BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. AT: Tylko usługi w zakresie planowania, w przypadku których: Test potrzeb ekonomicznych. IP: CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. FI: Bez ograniczeń, z wyjątkiem: Osoba fizyczna musi wykazać, że posiada wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi. BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. AT: Tylko usługi w zakresie planowania, w przypadku których: Test potrzeb ekonomicznych.
Usługi medyczne (w tym usługi świadczone przez psychologów) i usługi stomatologiczne (CPC 9312 i część 85201)	CSS: SE: Bez ograniczeń. CY, CZ, DE, DK, EE, ES, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Test potrzeb ekonomicznych. FR: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem usług świadczonych przez psychologów, dla których: Bez zobowiązań. AT: Bez zobowiązań, z wyjątkiem usług świadczonych przez psychologów i usług stomatologicznych, dla których: Test potrzeb ekonomicznych. BE, BG, EL, FI, HR, HU, LT, LV, SK: Bez zobowiązań. IP: UE: Bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi weterynaryjne (CPC 932)	CSS: SE: Bez ograniczeń. CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Test potrzeb ekonomicznych. AT, BE, BG, HR, HU, LV, SK: Bez zobowiązań. IP: UE: Bez zobowiązań.
Usługi położnicze (część CPC 93191)	CSS: IE, SE: Bez ograniczeń. AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Test potrzeb ekonomicznych. BE, BG, FI, HR, HU, SK: Bez zobowiązań. IP: UE: Bez zobowiązań.
Usługi świadczone przez pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny (część CPC 93191)	CSS: IE, SE: Bez ograniczeń. AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Test potrzeb ekonomicznych. BE, BG, FI, HR, HU, SK: Bez zobowiązań. IP: UE: Bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi komputerowe i usługi z nimi związane (CPC 84)	CSS: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. FI: Bez ograniczeń, z wyjątkiem: Osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi. AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. IP: DE, EE, EL, FR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. FI: Bez ograniczeń, z wyjątkiem: Osoba fizyczna musi wykazać, że posiada specjalistyczną wiedzę niezbędną do świadczenia danej usługi. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. HR: Bez zobowiązań.
Usługi badawczo-rozwojowe (CPC 851, 852, z wyjątkiem usług świadczonych przez psychologów ¹ , i 853)	CSS: UE z wyjątkiem NL, SE: Wymagana jest umowa o przyjęciu podpisana z zatwierdzoną organizacją badawczą². UE z wyjątkiem CZ, DK, SK: Bez ograniczeń. CZ, DK, SK: Test potrzeb ekonomicznych. IP: UE z wyjątkiem NL, SE: Wymagana jest umowa o przyjęciu podpisana z zatwierdzoną organizacją badawczą³. UE z wyjątkiem BE, CZ, DK, IT, SK: Bez ograniczeń. BE, CZ, DK, IT, SK: Test potrzeb ekonomicznych.

¹ Część CPC 85201, która znajduje się w pozycji „Usługi medyczne i stomatologiczne”.

² Dla wszystkich państw członkowskich, z wyjątkiem DK, zatwierdzenie organizacji badawczej oraz umowa o przyjęciu muszą spełniać warunki określone na mocy dyrektywy (UE) 2016/801 z dnia 11 maja 2016 r.

³ Dla wszystkich państw członkowskich, z wyjątkiem DK, zatwierdzenie organizacji badawczej oraz umowa o przyjęciu muszą spełniać warunki określone na mocy dyrektywy (UE) 2016/801 z dnia 11 maja 2016 r.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi reklamowe (CPC 871)	CSS: BE, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BG, CZ, CY, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. IP: UE: Bez zobowiązań, z wyjątkiem NL. NL: Bez ograniczeń.
Usługi badania rynku i opinii publicznej (CPC 864)	CSS: BE, DE, EE, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PL, SE: Bez ograniczeń. AT, BG, CZ, CY, DK, EL, FI, HR, LV, MT, RO, SI, SK: Test potrzeb ekonomicznych. PT: Bez ograniczeń, z wyjątkiem usług badania opinii publicznej (CPC 86402), dla których: Bez zobowiązań. HU, LT: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem usług badania opinii publicznej (CPC 86402), dla których: Bez zobowiązań. IP: DE, EE, FR, IE, LU, NL, PL, SE: Bez ograniczeń. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, EL, ES, FI, HR, IT, LV, MT, RO, SI, SK: Test potrzeb ekonomicznych. PT: Bez ograniczeń, z wyjątkiem usług badania opinii publicznej (CPC 86402), dla których: Bez zobowiązań. HU, LT: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem usług badania opinii publicznej (CPC 86402), dla których: Bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi konsultingowe w zakresie zarządzania (CPC 865)	CSS: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. IP: CY, DE, EE, EL, FI, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, HU, IT, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.
Usługi związane z usługami konsultingowymi w zakresie zarządzania (CPC 866)	CSS: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BG, CZ, CY, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. HU: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem usług arbitrażowych i pojednawczych (CPC 86602), dla których: Bez zobowiązań. IP: CY, DE, EE, EL, FI, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, IT, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. HU: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem usług arbitrażowych i pojednawczych (CPC 86602), dla których: Bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi w zakresie badań i analiz technicznych (CPC 8676)	CSS: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. IP: UE: Bez zobowiązań, z wyjątkiem NL. NL: Bez ograniczeń.
Powiązane usługi konsultingu naukowego i technicznego (CPC 8675)	CSS: BE, EE, EL, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. DE: Bez ograniczeń, z wyjątkiem geodetów wyznaczanych przez organy publiczne, w przypadku których: Bez zobowiązań. FR: Bez ograniczeń, z wyjątkiem świadczenia usług geodezyjnych związanych z ustanawianiem praw własności i prawem do ziemi, dla których: Bez zobowiązań. BG: Bez zobowiązań. IP: UE: Bez zobowiązań, z wyjątkiem NL. NL: Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Górnictwo (CPC 883, wyłącznie usług doradztwa i konsultingu)	CSS: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. IP: DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, PL, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.
Konserwacja i naprawa statków (część CPC 8868)	CSS: BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. IP: UE: Bez zobowiązań, z wyjątkiem NL. NL: Bez ograniczeń.
Konserwacja i naprawa środków transportu kolejowego (część CPC 8868)	CSS: BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. IP: UE: Bez zobowiązań, z wyjątkiem NL. NL: Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Konserwacja i naprawa pojazdów silnikowych, motocykli, skuterów śnieżnych oraz środków transportu drogowego (CPC 6112, CPC 6122, część CPC 8867 i część CPC 8868)	CSS: BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. IP: UE: Bez zobowiązań, z wyjątkiem NL. NL: Bez ograniczeń.
Konserwacja i naprawa statków powietrznych i ich części (część 8868)	CSS: BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. IP: UE: Bez zobowiązań, z wyjątkiem NL. NL: Bez ograniczeń.
Konserwacja i naprawa wyrobów metalowych, urządzeń (nie biurowych), sprzętu (nie transportowego i nie biurowego) oraz artykułów użytku osobistego i domowego ¹ (CPC 633, 7545, 8861, 8862, 8864, 8865 i 8866)	CSS: BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BG, CZ, CY, DE, DK, HU, IE, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. FI: Bez zobowiązań, z wyjątkiem umowy dotyczącej usługi posprzedażowej lub poleasingowej; w przypadku konserwacji i naprawy artykułów użytku osobistego i domowego (CPC 633): Test potrzeb ekonomicznych. IP: UE: Bez zobowiązań, z wyjątkiem NL. NL: Bez ograniczeń.

¹ Usługi konserwacji i naprawy maszyn biurowych oraz sprzętu, włącznie z komputerami (CPC 845) są uwzględnione w ramach usług informatycznych.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych (CPC 87905, z wyjątkiem tłumaczeń urzędowych lub przysięgłych)	CSS: BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BG, CZ, DK, FI, HU, IE, LT, LV, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. IP: CY, DE, EE, FR, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IE, IT, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. HR: Bez zobowiązań.
Usługi telekomunikacyjne (CPC 7544, wyłącznie usługi doradztwa i konsultingu)	CSS: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. IP: DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi pocztowe i kurierskie (CPC 751, wyłącznie usługi doradztwa i konsultingu)	CSS: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. IP: DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, FI, HU, IT, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.
Budownictwo i pokrewne usługi inżynierskie (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 i 518). BG: CPC 512, 5131, 5132, 5135, 514, 5161, 5162, 51641, 51643, 51644, 5165 i 517)	CSS: UE: Bez zobowiązań, z wyjątkiem BE, CZ, DK, ES, NL i SE. BE, DK, ES, NL, SE: Bez ograniczeń. CZ: Test potrzeb ekonomicznych. IP: UE: Bez zobowiązań, z wyjątkiem NL. NL: Bez ograniczeń.
Usługi w zakresie badania terenu pod budowę (CPC 5111)c	CSS: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, LV, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. IP: UE: Bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi szkolnictwa wyższego (CPC 923)	CSS: UE z wyjątkiem LU, SE: Bez zobowiązań. LU: Bez zobowiązań, z wyjątkiem profesorów uniwersytetów, w przypadku których: bez ograniczeń. SE: Bez ograniczeń, z wyjątkiem dostawców usług w zakresie edukacji finansowanych ze środków publicznych i prywatnych, z pewnego rodzaju pomocą państwa, w przypadku których: Bez zobowiązań. IP: UE z wyjątkiem SE: Bez zobowiązań. SE: Bez ograniczeń, z wyjątkiem dostawców usług w zakresie edukacji finansowanych ze środków publicznych i prywatnych, z pewnego rodzaju pomocą państwa, w przypadku których: Bez zobowiązań.
Usługi związane z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem (CPC 881, wyłącznie usługi doradztwa i konsultingu)	CSS: UE z wyjątkiem BE, DE, DK, ES, FI, HR i SE: Bez zobowiązań. BE, DE, ES, HR, SE: Bez ograniczeń. DK: Test potrzeb ekonomicznych. FI: Bez zobowiązań, z wyjątkiem usług doradztwa i konsultingu związanych z leśnictwem, w przypadku których: Bez ograniczeń. IP: UE: Bez zobowiązań.
Usługi w zakresie ochrony środowiska (CPC 9401, 9402, 9403, 9404, część 94060, 9405, część 9406 i 9409)	CSS: BE, EE, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BG, CZ, CY, DE, DK, EL, HU, LT, LV, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. IP: UE: Bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami (wyłącznie usługi doradztwa i konsultingu)	CSS: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BG, CZ, CY, FI, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. HU: Bez zobowiązań. IP: DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, FI, IT, LT, PL, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. HU: Bez zobowiązań.
Pozostałe usługi finansowe (wyłącznie usługi doradztwa i konsultingu)	CSS: BE, DE, ES, EE, EL, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BG, CZ, CY, FI, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. HU: Bez zobowiązań. IP: DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, FI, IT, LT, PL, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. HU: Bez zobowiązań.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Transport (CPC 71, 72, 73 i 74, wyłącznie usługi doradztwa i konsultingu)	CSS: DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. BE: Bez zobowiązań. IP: CY, DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. PL: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem transportu lotniczego, w przypadku którego: Bez ograniczeń. BE: Bez zobowiązań.
Usługi biur podróży i organizatorów turystyki (włącznie z pilotami wycieczek ¹) (CPC 7471)	CSS: AT, CY, CZ, DE, EE, ES, FR, HR, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Bez ograniczeń. BG, EL, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. BE, IE: Bez zobowiązań, z wyjątkiem pilotów wycieczek, w przypadku których: Bez ograniczeń. IP: UE: Bez zobowiązań.

¹ Usługodawcy, których zadaniem jest towarzyszenie grupie wycieczkowej składającej się przynajmniej z 10 osób fizycznych, bez występowania w charakterze przewodników w określonych miejscach.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi przewodników turystycznych (CPC 7472)	CSS: NL, PT, SE: Bez ograniczeń. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LU, MT, RO, SK, SI: Test potrzeb ekonomicznych. ES, HR, LT, PL: Bez zobowiązań. IP: UE: Bez zobowiązań.
Wytwarzanie (CPC 884 i 885, wyłącznie usługi doradztwa i konsultingu)	CSS: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych. DK: Test potrzeb ekonomicznych, z wyjątkiem przypadku CSS, których pobyt nie przekracza trzech miesięcy. IP: DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Bez ograniczeń. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, PL, RO, SK: Test potrzeb ekonomicznych.

12. Zastrzeżenia Chile są następujące:

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi doradztwa prawnego w odniesieniu do prawa międzynarodowego publicznego i prawa państwa macierzystego (część CPC 861)	Bez ograniczeń.
Usługi w zakresie księgowości oraz prowadzenia ksiąg rachunkowych (CPC 86212 inne niż „usługi audytorskie”, 86213, 86219 i 86220)	Bez ograniczeń.
Usługi w zakresie doradztwa podatkowego (CPC 863) ¹	Bez ograniczeń.
Usługi architektoniczne oraz usługi planowania urbanistycznego i architektonicznego kształtowania krajobrazu (CPC 8671 i 8674)	Bez ograniczeń.
Usługi inżynierskie i zintegrowane usługi inżynierskie (CPC 8672 i 8673)	Bez ograniczeń.
Usługi medyczne (w tym usługi świadczone przez psychologów) i usługi stomatologiczne (CPC 9312 i część 85201)	Bez ograniczeń.
Usługi weterynaryjne (CPC 932)	Bez ograniczeń.
Usługi położnicze (część CPC 93191)	Bez ograniczeń.
Usługi świadczone przez pielęgniarki, fizjoterapeutów i personel paramedyczny (część CPC 93191)	Bez ograniczeń.
Usługi komputerowe i usługi z nimi związane (CPC 84)	Bez ograniczeń.
Usługi badawczo-rozwojowe (CPC 851, 852, z wyjątkiem usług świadczonych przez psychologów ² , i 853)	Bez ograniczeń.
Usługi reklamowe (CPC 871)	Bez ograniczeń.
Usługi badania rynku i opinii publicznej (CPC 864)	Bez ograniczeń.

¹ Nie obejmują doradztwa prawnego i usług w zakresie zastępstwa prawnego w sprawach podatkowych, które są uwzględnione w ramach usługi w zakresie doradztwa prawnego w odniesieniu do międzynarodowego prawa publicznego i prawa państwa macierzystego.

² Część CPC 85201, która znajduje się w pozycji „Usługi medyczne i stomatologiczne”.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Usługi konsultingowe w zakresie zarządzania (CPC 865)	Bez ograniczeń.
Usługi związane z usługami konsultingowymi w zakresie zarządzania (CPC 866)	Bez ograniczeń.
Usługi w zakresie badań i analiz technicznych (CPC 8676)	Bez ograniczeń.
Powiązane usługi konsultingu naukowego i technicznego (CPC 8675)	Bez ograniczeń.
Górnictwo (CPC 883, wyłącznie usługi doradztwa i konsultingu)	Bez ograniczeń.
Konserwacja i naprawa statków (część CPC 8868)	Bez ograniczeń.
Konserwacja i naprawa środków transportu kolejowego (część CPC 8868)	Bez ograniczeń.
Konserwacja i naprawa pojazdów silnikowych, motocykli, skuterów śnieżnych oraz środków transportu drogowego (CPC 6112, CPC 6122, część CPC 8867 i część CPC 8868)	Bez ograniczeń.
Konserwacja i naprawa statków powietrznych i ich części (część 8868)	Bez ograniczeń.
Konserwacja i naprawa wyrobów metalowych, urządzeń (nie biurowych), sprzętu (nie transportowego i nie biurowego) oraz artykułów użytku osobistego i domowego ¹ (CPC 633, 7545, 8861, 8862, 8864, 8865 i 8866)	Bez ograniczeń.
Usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych (CPC 87905, z wyjątkiem tłumaczeń urzędowych lub przysięgłych)	Bez ograniczeń.
Usługi telekomunikacyjne (CPC 7544, wyłącznie usługi doradztwa i konsultingu)	Bez ograniczeń.
Usługi pocztowe i kurierskie (CPC 751, wyłącznie usługi doradztwa i konsultingu)	Bez ograniczeń.

¹ Usługi konserwacji i naprawy maszyn biurowych oraz sprzętu, włącznie z komputerami (CPC 845) są uwzględnione w ramach usług informatycznych.

Sektor lub podsektor	Opis zastrzeżeń
Budownictwo i pokrewne usługi inżynierskie (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 i 518). BG: CPC 512, 5131, 5132, 5135, 514, 5161, 5162, 51641, 51643, 51644, 5165 i 517)	Bez ograniczeń.
Usługi w zakresie badania terenu pod budowę (CPC 5111)c	Bez ograniczeń.
Usługi szkolnictwa wyższego (CPC 923)	Bez ograniczeń.
Usługi związane z rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem (CPC 881, wyłącznie usługi doradztwa i konsultingu)	Bez ograniczeń.
Usługi w zakresie ochrony środowiska (CPC 9401, 9402, 9403, 9404, część 94060, 9405, część 9406 i 9409)	Bez ograniczeń.
Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami (wyłącznie usługi doradztwa i konsultingu)	Bez ograniczeń.
Pozostałe usługi finansowe (wyłącznie usługi doradztwa i konsultingu)	Bez ograniczeń.
Pozostałe usługi finansowe (wymienione w sekcji B dodatku 18-2)	Bez ograniczeń.
Transport (CPC 71, 72, 73 i 74, wyłącznie usługi doradztwa i konsultingu)	Bez ograniczeń.
Usługi biur podróży i organizatorów turystyki (włącznie z pilotami wycieczek ¹) (CPC 7471)	Bez ograniczeń.
Usługi przewodników turystycznych (CPC 7472)	Bez ograniczeń.
Wytwarzanie (CPC 884 i 885, wyłącznie usługi doradztwa i konsultingu)	Bez ograniczeń.

¹ Usługodawcy, których zadaniem jest towarzyszenie grupie wycieczkowej składającej się przynajmniej z 10 osób fizycznych, bez występowania w charakterze przewodników w określonych miejscach.

PRZEPIYW OSÓB FIZYCZNYCH ODBYWAJĄCYCH WIZYTY SŁUŻBOWE

Zobowiązania proceduralne związane z wjazdem i pobytem czasowym

1. Strony powinny zapewnić, że rozpatrywanie wniosków o wjazd i pobyt czasowy na podstawie ich odpowiednich zobowiązań w niniejszej Umowie jest zgodne z dobrą praktyką administracyjną.

W tym celu:

- a) każda ze Stron zapewnia, aby opłaty pobierane przez właściwe organy za rozpatrzenie wniosków o wjazd i pobyt czasowy nie utrudniały nadmiernie ani nie opóźniały handlu usługami na podstawie niniejszej Umowy;
- b) z zastrzeżeniem swobody uznania przez właściwe organy, dokumenty wymagane od wnioskodawców ubiegających się o przyznanie prawa do wjazdu i pobytu czasowego dla osób odbywających krótkoterminową wizytę służbową powinny mieć charakter proporcjonalny do celu, w jakim są gromadzone;
- c) wypełnione wnioski o przyznanie prawa do wjazdu i pobytu czasowego są rozpatrywane możliwie jak najszybciej;

- d) właściwe organy Strony starają się przedstawić, bez zbędnych opóźnień, informacje w odpowiedzi na uzasadnione wnioski od wnioskodawcy dotyczące statusu wniosku o wjazd i pobyt czasowy;
- e) jeżeli właściwe organy Strony potrzebują od wnioskodawcy dodatkowych informacji w celu rozpatrzenia wniosku o wjazd i pobyt czasowy, organy te dokładają starań, aby niezwłocznie powiadomić o tym wnioskodawcę;
- f) właściwe organy każdej ze Stron powiadamiają wnioskodawcę o wyniku rozpatrzenia wniosku o wjazd i pobyt czasowy niezwłocznie po podjęciu decyzji;
- g) jeżeli wniosek o wjazd i pobyt czasowy jest zatwierdzony, właściwe organy każdej ze Stron powiadamiają wnioskodawcę o okresie pobytu i innych stosownych warunkach;
- h) jeżeli wniosek o wjazd i pobyt czasowy jest odrzucony, właściwe organy Strony udostępniają wnioskodawcy, na wniosek wnioskodawcy lub z własnej inicjatywy, informacje o wszelkich dostępnych procedurach przeglądu i odwołania;
- i) każda ze Stron dąży do przyjmowania i rozpatrywania wniosków w formacie elektronicznym.

2. Następujące dodatkowe zobowiązania proceduralne mają zastosowanie do osób przeniesionych wewnątrz przedsiębiorstwa i ich członków rodziny¹:

- a) właściwe organy każdej ze Stron podejmują decyzję w sprawie wniosku o przyznanie prawa do wjazdu lub pobytu czasowego osoby przeniesionej wewnątrz przedsiębiorstwa lub o odnowienie takiego prawa oraz powiadamiają wnioskodawcę o tej decyzji niezwłocznie, ale nie później niż w terminie 90 dni od daty złożenia kompletnego wniosku, zgodnie z procedurami powiadamiania ustanowionymi w prawie krajowym;
- b) jeżeli informacje lub dokumentacja dostarczone na poparcie wniosku o wjazd i pobyt czasowy osoby przeniesionej wewnątrz przedsiębiorstwa są niekompletne, właściwe organy Strony w rozsądnym terminie powiadamiają wnioskodawcę o dodatkowych informacjach, które są wymagane, i wyznaczają rozsądny termin ich dostarczenia; bieg terminu, o którym mowa w lit. a), ulega zawieszeniu do czasu otrzymania przez właściwe organy wymaganych dodatkowych informacji;
- c) Unia Europejska rozszerza na członków rodziny osób fizycznych z Chile, które są osobami przeniesionymi wewnątrz przedsiębiorstwa na terytorium Unii Europejskiej, prawo do czasowego wjazdu i pobytu przyznane członkom rodziny osoby przeniesionej wewnątrz przedsiębiorstwa na podstawie art. 19 dyrektywy w sprawie osób przeniesionych wewnątrz przedsiębiorstwa;

¹ Lit. a), b) i c) nie mają zastosowania do państw członkowskich, które nie zostały objęte dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/66/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa („dyrektywa w sprawie osób przeniesionych wewnątrz przedsiębiorstwa”).

- d) Chile wydaje wizę członkom rodziny osób fizycznych pochodzących z Unii Europejskiej, którzy są osobami odbywającymi wizytę służbową w celu założenia przedsiębiorstwa, inwestorami, osobami przeniesionymi wewnątrz przedsiębiorstwa, usługodawcami umownymi i osobami wykonującymi wolny zawód, jako osobom pozostającym na utrzymaniu, która to wiza nie pozwala takim członkom rodziny na wykonywanie działalności zarobkowej w Chile; niemniej osoba pozostająca na utrzymaniu rodziny może uzyskać zezwolenie na wykonywanie działalności zarobkowej w Chile na podstawie odrębnego wniosku o wydanie wizy dla niej jako osoby niepozostającej na utrzymaniu zgodnie z niniejszą Umową lub ogólnymi przepisami imigracyjnymi; taki wniosek może zostać złożony i rozpatrzony w Chile.

Współpraca w zakresie powrotów i readmisji

3. Strony uznają, że usprawniony przepływ osób fizycznych wynikający z ust. 1 i 2 wymaga pełnej współpracy w zakresie powrotów i readmisji osób fizycznych, które nie spełniają lub już nie spełniają warunków wjazdu, obecności lub zamieszkania na terytorium drugiej Strony.
4. Do celów pkt 3 Strona może zawiesić stosowanie postanowień pkt 1 i 2, jeśli w jej ocenie druga Strona nie przestrzega swojego zobowiązania wynikającego z prawa międzynarodowego do bezwarunkowej readmisji swoich obywateli. Strony potwierdzają, że rozumieją, iż taka ocena nie podlega przeglądowi na podstawie rozdziału 31.

**WYTYCZNE DOTYCZĄCE POROZUMIEŃ W ZAKRESIE UZNAWANIA
KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH**

SEKCJA A

POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Niniejszy załącznik zawiera wytyczne dotyczące porozumień w kwestii warunków uznawania kwalifikacji zawodowych („porozumienia”) określonych w art. 14.1.
2. Zgodnie z tym artykułem wytyczne te należy brać pod uwagę przy opracowywaniu wspólnych zaleceń samorządów lub organów zawodowych Stron („wspólne rekomendacjami”).
3. Wytyczne te nie są wiążące ani wyczerpujące oraz nie zmieniają praw i obowiązków, ani nie mają wpływu na prawa i obowiązki Stron wynikające z niniejszej Umowy. Określają one typową treść porozumień oraz zawierają ogólne wskazówki co do wartości ekonomicznej danego porozumienia i zgodności odpowiednich systemów kwalifikacji zawodowych.

4. Niektóre elementy tych wytycznych mogą nie być istotne we wszystkich przypadkach, a samorządy i organy zawodowe mogą włączyć do swoich wspólnych rekomendacji wszelkie inne elementy, które uznają za właściwe na potrzeby porozumień dotyczących danego zawodu i danej działalności zawodowej, zgodne z niniejszą Umową.

5. Wytyczne te powinny być brane pod uwagę przez Radę ds. Handlu przy podejmowaniu decyzji, czy należy opracować i przyjąć porozumienia. Pozostają one bez uszczerbku dla przeglądu spójności wspólnych zaleceń z niniejszą Umową i swobody uznania Rady ds. Handlu w zakresie uwzględniania elementów, które uznaje ona za istotne, w tym elementów zawartych we wspólnych rekomendacjach.

SEKCJA B

FORMA I TREŚĆ POROZUMIENIA

6. W niniejszej sekcji określa się typową treść porozumienia, która w części nie wchodzi w zakres kompetencji samorządów lub organów zawodowych opracowujących wspólne rekomendacje. Treść ta stanowi jednak użyteczne informacje, które należy uwzględnić przy opracowywaniu wspólnych rekomendacji, tak aby były one lepiej dostosowane do możliwego zakresu porozumienia.

7. Kwestie poruszane konkretnie w niniejszej Umowie, które mają zastosowanie do porozumień, takie jak zakres geograficzny porozumienia, jego interakcje z planowymi środkami niespełniającymi wymogów, system rozstrzygania sporów lub mechanizmy monitorowania i przeglądu porozumienia, nie powinny być przedmiotem wspólnych rekomendacji.

8. W porozumieniu można określić różne mechanizmy uznawania kwalifikacji zawodowych na terytorium Strony. Może ono być także ograniczone do określenia zakresu porozumienia, postanowień proceduralnych, skutków uznania oraz dodatkowych wymogów, a także porozumień administracyjnych.

9. Porozumienie przyjęte przez Radę ds. Handlu powinno odzwierciedlać zakres swobody, którym mają dysponować właściwe organy rozstrzygające w kwestii uznania kwalifikacji.

Zakres porozumienia

10. W porozumieniu należy określić:

- a) konkretne zawody regulowane, odpowiednie tytuły zawodowe oraz działalność lub grupę działalności objętych zakresem wykonywania zawodu regulowanego na terytorium Stron („zakres wykonywania zawodu”); oraz
- b) czy obejmuje ono uznawanie kwalifikacji zawodowych na potrzeby dostępu do działalności zawodowej na czas określony czy nieokreślony.

Warunki uznawania kwalifikacji

11. W porozumieniu można określić w szczególności:

- a) kwalifikacje zawodowe niezbędne do uznania kwalifikacji w ramach porozumienia, na przykład dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, doświadczenie zawodowe lub inne poświadczenie kompetencji;
- b) stopień swobody uznania, jakim dysponują organy odpowiedzialne za uznawanie, gdy oceniają wnioski o uznanie tych kwalifikacji; oraz
- c) procedury postępowania z różnicami i rozbieżnościami między kwalifikacjami zawodowymi a środkami służącymi zniwelowaniu różnic, w tym możliwości zastosowania środków wyrównawczych lub wszelkie inne istotne warunki i ograniczenia.

Postanowienia proceduralne

12. W porozumieniu można określić:

- a) wymagane dokumenty oraz formę, w jakiej powinny być przedkładane, na przykład przekazanie drogą elektroniczną lub inną, konieczność przedłożenia tłumaczeń lub poświadczenia autentyczności;

- b) etapy i procedury procesu uznawania, w tym te związane z ewentualnymi środkami wyrównawczymi, odpowiednie obowiązki i terminy; oraz
- c) dostępność informacji istotnych dla wszystkich aspektów procesów i wymogów uznawania.

Skutki uznawania i wymogi dodatkowe

13. W porozumieniu można określić postanowienia dotyczące skutków uznawania, a w stosownych przypadkach również w odniesieniu do różnych sposobów świadczenia usług.

14. W porozumieniu można opisać wszelkie dodatkowe wymogi dotyczące skutecznego wykonywania zawodu regulowanego na terytorium Strony przyjmującej. Wymogi te mogą obejmować:

- a) wymóg dokonania rejestracji w organach lokalnych;
- b) odpowiednią znajomość języka;
- c) okazanie dokumentu potwierdzającego nieskazitелny charakter;
- d) zapewnienie zgodności z wymogami Strony przyjmującej dotyczącymi stosowania nazw handlowych lub firm;

- e) zapewnienie zgodności z zasadami etyki, niezależności i wymogami postępowania zgodnie z etyką zawodową obowiązującymi na terytorium Strony przyjmującej;
- f) konieczność uzyskania ubezpieczenia od odpowiedzialności zawodowej;
- g) przepisy dotyczące postępowania dyscyplinarnego, odpowiedzialności finansowej i odpowiedzialności zawodowej; oraz
- h) wymogi dotyczące ciągłego doskonalenia zawodowego.

Administrowanie porozumieniem

15. W porozumieniu należy określić warunki, na jakich można je poddać przeglądowi lub uchylić, jak również skutki przeglądu lub uchylenia. Można również rozważyć włączenie postanowień dotyczących skutków uprzedniego uznania.

SEKCJA C

WARTOŚĆ EKONOMICZNA PRZEWIDYWANEGO POROZUMIENIA

16. Zgodnie z art. 14.1 ust. 2 lit. a) wspólnym rekomendacjom towarzyszy oparta na dowodach ocena wartości ekonomicznej przewidywanego porozumienia. Może ona obejmować ocenę korzyści ekonomicznych, które porozumienie ma przynieść gospodarkom obu Stron. Taka ocena może pomóc Radzie ds. Handlu w opracowaniu i przyjęciu porozumienia.
17. Aspekty, takie jak obecny poziom otwartości rynku, potrzeby branży, tendencje i zmiany rynkowe, oczekiwania i wymagania klientów oraz możliwości rynkowe, mogą stanowić użyteczne elementy do celów oceny, o której mowa w pkt 16.
18. Ocena nie musi być pełną ani szczegółową analizą ekonomiczną, ale powinna zawierać wyjaśnienie interesu zawodu i spodziewanych korzyści dla Stron wynikających z przyjęcia porozumienia.

SEKCJA D

ZGODNOŚĆ ODPOWIEDNICH SYSTEMÓW KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

19. Zgodnie z art. 14.1 ust. 2 lit. b) wspólnym rekomendacjom towarzyszy oparta na dowodach ocena zgodności odpowiednich systemów kwalifikacji zawodowych. Taka ocena może pomóc Radzie ds. Handlu w opracowaniu i przyjęciu porozumienia.

20. Poniższy proces służy ukierunkowaniu samorządów i organów zawodowych w ocenie zgodności odpowiednich systemów kwalifikacji zawodowych i działalności zawodowej z myślą o uproszczeniu i ułatwieniu uznawania kwalifikacji zawodowych.

Krok pierwszy: ocena zakresu wykonywania zawodu i kwalifikacji zawodowych wymaganych do wykonywania zawodu regulowanego na terytorium każdej ze Stron.

21. Ocena zakresu wykonywania zawodu i kwalifikacji zawodowych wymaganych do wykonywania zawodu regulowanego na terytorium każdej ze Stron powinna opierać się na wszystkich istotnych informacjach.

22. Należy określić następujące elementy:

- a) działalność lub grupy działalności objęte uprawnieniami dotyczącymi zakresu wykonywania zawodu regulowanego na terytorium każdej ze Stron; oraz

- b) kwalifikacje zawodowe wymagane na terytorium każdej ze Stron do wykonywania zawodu regulowanego, które mogą obejmować którykolwiek z następujących elementów:
- (i) minimalny wymagany poziom wykształcenia, na przykład wymogi dotyczące warunków dostępu do zawodu, poziomu wykształcenia, długości studiów i ich zakresu przedmiotowego;
 - (ii) minimalne wymagane doświadczenie zawodowe, na przykład miejsce, czas trwania i warunki szkolenia praktycznego lub nadzorowanego wykonywania zawodu przed rejestracją, uzyskaniem uprawnień lub równoważnym zdarzeniem;
 - (iii) zdane egzaminy, w szczególności egzaminy z kompetencji zawodowych; oraz
 - (iv) uzyskanie uprawnień lub równoważne zdarzenie, poświadczające np. spełnienie wymogów dotyczących kwalifikacji zawodowych niezbędnych do wykonywania zawodu.

Krok drugi: ocena rozbieżności zakresu wykonywania zawodu lub kwalifikacji zawodowych wymaganych do wykonywania zawodu regulowanego na terytorium każdej ze Stron.

23. Ocena rozbieżności w zakresie wykonywania zawodu lub kwalifikacji zawodowych wymaganych do wykonywania zawodu regulowanego na terytorium każdej ze Stron powinna w szczególności wskazywać na rozbieżności o znacznym charakterze.

24. Znaczne rozbieżności w zakresie wykonywania zawodu mogą wystąpić wówczas, gdy spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) co najmniej jedna działalność objęta zawodem regulowanym na terytorium Strony przyjmującej nie jest objęta odpowiednim zawodem na terytorium Strony pochodzenia;
- b) dana działalność jest przedmiotem specjalnego kształcenia na terytorium Strony przyjmującej; oraz
- c) kształcenie na potrzeby prowadzenia danej działalności na terytorium Strony przyjmującej obejmuje zagadnienia w znacznym stopniu odmienne od zagadnień objętych kwalifikacjami wnioskodawcy.

25. Znaczne rozbieżności w kwalifikacjach zawodowych wymaganych do wykonywania zawodu regulowanego mogą występować, jeżeli istnieją rozbieżności w wymogach Stron w odniesieniu do poziomu, czasu trwania lub treści kształcenia wymaganego do wykonywania działalności objętej zawodem regulowanym.

Krok trzeci: mechanizmy uznawania.

26. W zależności od okoliczności możliwe jest istnienie różnych mechanizmów uznawania kwalifikacji zawodowych. Na terytorium danej Strony mogą istnieć różne mechanizmy.

27. Jeżeli nie występują znaczne rozbieżności w zakresie wykonywania zawodu i kwalifikacji zawodowych wymaganych do wykonywania zawodu regulowanego, w porozumieniu można przewidzieć prostszy i sprawniejszy proces uznawania kwalifikacji niż w przypadku znacznych rozbieżności.

28. W przypadku wystąpienia znacznych rozbieżności w porozumieniu można przewidzieć wymogi wyrównawcze, które są wystarczające do zaradzenia takim rozbieżnościom.

29. W przypadku gdy w celu zmniejszenia znacznych rozbieżności stosowane są wymogi wyrównawcze, powinny one być proporcjonalne względem rozbieżności, których dotyczą. W ramach oceny zakresu niezbędnych wymogów wyrównawczych można wziąć pod uwagę wszelkie praktyczne doświadczenie zawodowe lub oficjalnie potwierdzone kształcenie.

30. Niezależnie od stopnia rozbieżności w porozumieniu można uwzględnić zakres swobody, którym mają dysponować właściwe organy rozstrzygające wniosek o uznanie kwalifikacji.

31. Wymogi wyrównawcze mogą mieć różne formy, w tym:

- a) okres nadzorowanego wykonywania zawodu regulowanego na terytorium Strony przyjmującej, któremu w miarę możliwości towarzyszy dalsze kształcenie, odbywany pod nadzorem osoby posiadającej kwalifikacje i podlegający uregulowanej ocenie;
- b) egzamin przeprowadzany lub uznawany przez właściwe organy Strony przyjmującej w celu dokonania oceny zdolności wnioskodawcy do wykonywania zawodu regulowanego na terytorium tej Strony; oraz
- c) czasowe ograniczenie zakresu wykonywania zawodu.

32. W porozumieniu można przewidzieć, że wnioskodawcom będzie przysługiwać wybór między różnymi wymogami wyrównawczymi, w przypadku gdy mogłoby to ograniczyć obciążenie administracyjne wnioskodawców, a wymogi takie są równoważne.

WZAJEMNE UZNAWANIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

Zgodnie z art. 14.1 ust. 3 i art. 33.1 ust. 6 lit. a) Rada ds. Handlu może przyjąć decyzję w celu określenia lub zmiany porozumień o wzajemnym uznawaniu określonych w niniejszym załączniku.

USŁUGI FINANSOWE

Uwagi

1. W wykazach każdej ze Stron w dodatkach 18-1 i 18-2 określono, zgodnie z art. 18.10, co następuje:
 - a) w sekcji A określono konkretne sektory, podsektory lub rodzaje działalności, do których mają zastosowanie obowiązki określone w art. 18.7;
 - b) w sekcji B określono konkretne podsektory lub rodzaje działalności, w odniesieniu do których Strona podejmuje zobowiązania zgodnie z art. 18.6;
 - c) w sekcji C określono konkretne sektory, podsektory lub rodzaje działalności, w odniesieniu do których Strona utrzymuje istniejący środek niepodlegający niektórym lub wszystkim obowiązkom wynikającym z:
 - (i) art. 18.3;
 - (ii) art. 18.5;
 - (iii) art. 18.7;

(iv) art. 18.8 oraz

(v) art. 18.9.

d) w sekcji D określono konkretne sektory, podsektory lub rodzaje działalności, w odniesieniu do których Strona ta może utrzymać obowiązujące środki lub przyjąć nowe lub bardziej restrykcyjne środki, które nie spełniają niektórych lub wszystkich powyższych obowiązków.

2. We wszystkich sekcjach, w przypadku Unii Europejskiej, konkretne podsektory lub rodzaje działalności określono zgodnie z art. 18.2. W sekcji B, w przypadku Chile, zobowiązania sklasyfikowano według CPC.

3. Zastrzeżenie dokonane w odniesieniu do obowiązków określonych w artykułach, które są włączone do rozdziału 18 na mocy art. 18.7, określono w wykazie, podając tytuły tych artykułów i odniesienie do konkretnego włączonego obowiązku.

4. Sekcja B zawiera jedynie niedyskryminujące ograniczenia w dostępie do rynku. Ograniczenia dyskryminujące określono w wykazie w sekcjach C lub D.

5. Dla większej pewności należy zaznaczyć, że zastrzeżenia Strony nie naruszają praw i zobowiązań Stron na mocy GATS.

6. W sekcjach C i D w każdym zastrzeżeniu określono następujące elementy:

a) „podsektor” odnosi się do konkretnego sektora, w odniesieniu do którego dokonano zastrzeżenia;

- b) „rodzaj zastrzeżenia” lub „dany obowiązek” określa obowiązek, o którym mowa w pkt 1, w odniesieniu do którego dokonano zastrzeżenia;
- c) „szczebel administracji” wskazuje szczebel administracji utrzymujący środek, w odniesieniu do którego dokonano zastrzeżenia;
- d) w sekcji C „środki” oznaczają przepisy lub inne kwalifikujące się środki wskazane, w stosownych przypadkach, w elemencie „opis”, w odniesieniu do których dokonano zastrzeżenia. „Środek” wymieniony w elemencie „środki”:
 - i) oznacza środek zmieniony, kontynuowany lub wznowiony od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy;
 - (ii) obejmuje wszelkie podrzędne środki przyjęte lub utrzymane na mocy środka i spójne z nim; oraz
 - (iii) w odniesieniu do wykazu Unii Europejskiej obejmuje wszelkie przepisy ustawowe lub inne środki, które wykonują dyrektywę na poziomie państw członkowskich;
- e) w sekcji D „istniejące środki” oznaczają, do celów przejrzystości, istniejące środki mające zastosowanie do podsektora lub rodzajów działalności objętych zastrzeżeniem; oraz
- f) „opis” określa niezgodne z wymogami aspekty środka, w odniesieniu do którego dokonano zastrzeżenia.

7. Dla większej pewności, w odniesieniu do sekcji C, należy zaznaczyć, że jeżeli Strona przyjmuje na szczeblu administracji nowy środek inny niż ten, w odniesieniu do którego pierwotnie dokonano zastrzeżenia, i ten nowy środek faktycznie zastępuje – na terytorium, do którego ma zastosowanie – niezgodny z wymogami aspekt pierwotnego środka wymieniony w elemencie „środki”, nowy środek uznaje się za „zmianę” pierwotnego środka w rozumieniu art. 18.10 ust. 1 lit. c).

8. Dokonując interpretacji zastrzeżenia, uwzględnia się wszystkie jego elementy. Zastrzeżenie interpretuje się w świetle odpowiednich obowiązków, w stosunku do których dokonuje się zastrzeżenia. W sekcji C element „środki”, a w sekcjach B i D element „opis” są nadrzędne w stosunku do wszystkich innych elementów.

9. Zastrzeżenie utrzymane na poziomie Unii Europejskiej stosuje się do środków Unii Europejskiej i państwa członkowskiego na szczeblu krajowym, jak również do środków instytucji rządowych lub samorządowych w państwie członkowskim, chyba że dane zastrzeżenie wyklucza państwo członkowskie. Zastrzeżenie dokonane przez państwo członkowskie stosuje się do środków na centralnym, regionalnym lub lokalnym szczeblu administracji w tym państwie członkowskim. Do celów zastrzeżeń Belgii organy rządowe na szczeblu centralnym obejmują rząd federalny oraz rządy regionów i wspólnot, gdyż każdy z nich posiada równoważne kompetencje ustawodawcze. Do celów zastrzeżeń Unii Europejskiej i jej państw członkowskich regionalny szczebel administracji w Finlandii oznacza Wyspy Alandzkie. Zastrzeżenie dokonane na szczeblu Chile stosuje się do środków na centralnym lub lokalnym szczeblu administracji.

10. Wykaz Strony nie obejmuje środków odnoszących się do wymogów i procedur, które osoba fizyczna lub prawna musi spełnić w celu uzyskania, zmiany lub odnowienia zezwolenia, tj. wymogów i procedur dotyczących kwalifikacji, norm technicznych oraz wymogów i procedur w zakresie licencjonowania, jeżeli nie stanowią one ograniczenia w rozumieniu art. 18.3, 18.6 lub 18.7. Środki te mogą obejmować konieczność uzyskania zezwolenia, rejestracji, spełnienia obowiązków świadczenia usługi powszechnej, posiadania uznanych kwalifikacji w sektorach podlegających regulacji, zdania określonych egzaminów, w tym egzaminów językowych, spełnienia wymogu przynależności do konkretnego zawodu, takiego jak wymóg członkostwa w organizacji zawodowej, posiadania lokalnego przedstawiciela na potrzeby świadczenia usługi lub utrzymywania lokalnego adresu, lub spełnienia wszelkich innych niedyskryminujących wymogów, zgodnie z którymi pewne rodzaje działalności nie mogą być prowadzone w strefach lub obszarach chronionych. Chociaż takie środki nie są wymienione w wykazie Strony, mogą one mieć zastosowanie.

11. Dla większej pewności należy zaznaczyć, że w przypadku Unii Europejskiej obowiązek przyznania traktowania narodowego nie pociąga za sobą wymogu rozszerzenia na osoby fizyczne lub prawne pochodzące z terytorium Chile traktowania przyznanego w państwie członkowskim na podstawie Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej lub jakiegokolwiek środka wprowadzonego na mocy tego traktatu, w tym środków je wdrażających w państwach członkowskich, w odniesieniu do:

- a) osób fizycznych lub rezydentów innego państwa członkowskiego; lub
- b) osób prawnych utworzonych lub zorganizowanych na mocy prawa innego państwa członkowskiego lub Unii Europejskiej oraz posiadających siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności w Unii Europejskiej.

12. Traktowanie przyznawane osobom prawnym założonym przez inwestorów Strony zgodnie z prawem drugiej Strony (w tym, w przypadku Unii Europejskiej, prawem państwa członkowskiego) i mającym swoją siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności na terytorium tej drugiej Strony pozostaje bez uszczerbku dla wszelkich warunków lub obowiązków zgodnych z rozdziałem 10, które mogły zostać nałożone na takie osoby prawne w chwili zakładania działalności na terytorium tej drugiej Strony i które nadal mają zastosowanie.

13. W odróżnieniu od zagranicznych jednostek zależnych oddziały ustanowione bezpośrednio w państwie członkowskim przez instytucję finansową spoza Unii Europejskiej nie podlegają, poza pewnymi ograniczonymi wyjątkami, regulacjom ostrożnościowym zharmonizowanym na poziomie Unii Europejskiej, które pozwalają takim jednostkom zależnym na korzystanie ze zwiększonych ułatwień przy zakładaniu nowych przedsiębiorstw oraz przy świadczeniu transgranicznych usług finansowych w całej Unii Europejskiej. Dlatego też takie oddziały otrzymują zezwolenie na prowadzenie działalności na terytorium państwa członkowskiego na warunkach równoważnych warunkom stosowanym wobec krajowych instytucji finansowych tego państwa członkowskiego oraz mogą zostać zobowiązane do spełnienia pewnych konkretnych wymogów ostrożnościowych, takich jak, w przypadku usług bankowych i związanych z papierami wartościowymi, oddzielna kapitalizacja i inne wymogi związane z wypłacalnością oraz wymogi w zakresie sprawozdań i publikacji rachunków lub, w przypadku ubezpieczeń, wymóg konkretnych gwarancji i depozytów, oddzielnej kapitalizacji oraz umiejscowienia w danym państwie członkowskim aktywów stanowiących rezerwy techniczne i co najmniej jednej trzeciej marginesu wypłacalności.

14. W przypadku Chile osoby prawne i fizyczne, które uczestniczą w chilijskim rynku finansowym, mogą podlegać regulacjom i nadzorowi Comisión para el Mercado Financiero (Komisji ds. Rynku Finansowego) i innych podmiotów publicznych oraz wydawanym przez nie zezwoleniom. Krajowe i zagraniczne osoby prawne i fizyczne muszą spełniać niedyskryminujące wymogi i obowiązki wynikające z regulacji sektora finansowego i mogą być zobowiązane do spełnienia szeregu szczególnych wymogów ostrożnościowych, takich jak oddzielna kapitalizacja, wymogi prawne dotyczące mienia, wymogi dotyczące wypłacalności, wymogi dotyczące sprawozdawczości i publikacji sprawozdań finansowych, procedura ustanawiania, szczególnie wymogi dotyczące gwarancji i depozytów.

15. Wykazy Stron mają zastosowanie wyłącznie do terytoriów Chile i Unii Europejskiej zgodnie z art. 33.8 i jedynie w kontekście stosunków handlowych między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi a Chile. Nie mają one wpływu na prawa i obowiązki państw członkowskich wynikające z prawa Unii Europejskiej.

16. Dla większej pewności należy zaznaczyć, że każda ze Stron zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka dotyczącego transgranicznego świadczenia usług w odniesieniu do wszystkich sektorów, podsektorów i rodzajów działalności w zakresie usług finansowych, które nie zostały określone w sekcji A.

17. W wykazach Stron stosuje się następujące skróty:

UE Unia Europejska, w tym jej wszystkie państwa członkowskie

AT Austria

BE Belgia

BG Bułgaria

CY Cypr

CZ Czechy

DE Niemcy

DK Dania

EE Estonia

EL Grecja

ES Hiszpania

FI Finlandia

FR Francja

HR Chorwacja

HU Węgry

IE Irlandia

IT Włochy

LT Litwa

LU Luksemburg

LV Łotwa

MT Malta

NL Niderlandy

PL Polska

PT Portugalia

RO Rumunia

SE Szwecja

SI Słowenia

SK Słowacja

EOG Europejski Obszar Gospodarczy

CMF Comisión para el Mercado Financiero (Komisja ds. Rynku Finansowego)

UNIA EUROPEJSKA: ZASTRZEŻENIA I ZOBOWIĄZANIA DOTYCZĄCE DOSTĘPU DO
RYNKU

SEKCJA A

ZOBOWIĄZANIA DOTYCZĄCE TRANSGRANICZNEGO HANDLU USŁUGAMI
FINANSOWYMI

Zobowiązania określone w art. 18.7 mają zastosowanie do następujących podsektorów lub rodzajów działalności:

Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami

UE, z wyjątkiem CY, EE, LV, LT, MT i PL:

1. ubezpieczenie ryzyka odnoszącego się do:
 - a) transportu morskiego, lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej, włączając w to satelity, przy czym ubezpieczenie to obejmuje transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność związaną z tym transportem; oraz
 - b) towarów w tranzycie międzynarodowym;

2. reasekuracja i retrocesja;
3. pomocnicze usługi ubezpieczeniowe, o których mowa w art. 18.2 lit. d) pkt (i) ppkt D; oraz
4. pośrednictwo ubezpieczeniowe, takie jak usługi brokerskie i agencyjne, ryzyka ubezpieczeniowego związanego z usługami wymienionymi w ust. 1 lit. a) i b).

CY:

1. bezpośrednie usługi ubezpieczeniowe (włącznie z koasekuracją) dotyczące ubezpieczeń od ryzyka odnoszącego się do:
 - a) transportu morskiego, lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej, włączając w to satelity, przy czym ubezpieczenie to obejmuje transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność związaną z tym transportem; oraz
 - b) towarów w tranzycie międzynarodowym;
2. pośrednictwo ubezpieczeniowe;
3. reasekuracja i retrocesja; oraz
4. pomocnicze usługi ubezpieczeniowe, o których mowa w art. 18.2 lit. d) pkt (i) ppkt D.

EE:

1. ubezpieczenia bezpośrednie (w tym koasekuracja);
2. reasekuracja i retrocesja;
3. pośrednictwo ubezpieczeniowe; oraz
4. pomocnicze usługi ubezpieczeniowe, o których mowa w art. 18.2 lit. d) pkt (i) ppkt D.

LV i LT:

1. ubezpieczenie ryzyka odnoszącego się do:
 - a) transportu morskiego, lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej, włączając w to satelity, przy czym ubezpieczenie to obejmuje transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność związaną z tym transportem; oraz
 - b) towarów w tranzycie międzynarodowym;
2. reasekuracja i retrocesja; oraz
3. pomocnicze usługi ubezpieczeniowe, o których mowa w art. 18.2 lit. d) pkt (i) ppkt D.

MT:

1. ubezpieczenie ryzyka odnoszącego się do:
 - a) transportu morskiego, lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej, włączając w to satelity, przy czym ubezpieczenie to obejmuje transportowane towary, pojazd transportujący towary oraz wszelką odpowiedzialność związaną z tym transportem; oraz
 - b) towarów w tranzycie międzynarodowym;
2. reasekuracja i retrocesja; oraz
3. pomocnicze usługi ubezpieczeniowe, o których mowa w art. 18.2 lit. d) pkt (i) ppkt D.

PL:

1. ubezpieczenie ryzyka dotyczącego towarów w handlu międzynarodowym; oraz
2. reasekuracja i retrocesja ryzyka dotyczącego towarów w handlu międzynarodowym;
3. usługi bankowe i pozostałe usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń i usług związanych z ubezpieczeniami)

UE z wyjątkiem BE, CY, EE, LV, LT, MT, SI i RO:

1. dostarczanie i przekazywanie informacji finansowych oraz przetwarzanie danych finansowych i związane z nimi oprogramowanie, o których mowa w art. 18.2 lit. d) pkt (ii) ppkt K); oraz
2. usługi doradcze i inne pomocnicze usługi finansowe związane z usługami bankowymi i innymi usługami finansowymi, o których mowa w art. 18.2 lit. d) pkt (ii) ppkt L), z wyłączeniem pośrednictwa, o którym mowa w tej literze.

BE:

dostarczanie i przekazywanie informacji finansowych oraz przetwarzanie danych finansowych i związane z nimi oprogramowanie, o których mowa w art. 18.2 lit. d) pkt (ii) ppkt K).

CY:

1. obrót zbywalnymi papierami wartościowymi z użyciem środków własnych lub klientów, dokonywany na giełdzie, na rynku pozagiełdowym lub w inny sposób, o którym mowa w art. 18.2 lit. d) pkt (ii) ppkt F) pkt 5;
2. dostarczanie i przekazywanie informacji finansowych oraz przetwarzanie danych finansowych i związane z nimi oprogramowanie, o których mowa w art. 18.2 lit. d) pkt (ii) ppkt K); oraz

3. usługi doradcze i inne pomocnicze usługi finansowe związane z usługami bankowymi i innymi usługami finansowymi, o których mowa w art. 18.2 lit. d) pkt (ii) ppkt L), z wyłączeniem pośrednictwa, o którym mowa w tej literze.

EE i LT:

1. przyjmowanie depozytów;
2. udzielanie wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów;
3. leasing finansowy;
4. usługi dokonywania wszelkich płatności i transferu środków pieniężnych;
5. gwarancje i zobowiązania;
6. transakcje z użyciem środków własnych lub klientów, dokonywane na giełdzie, na rynku pozagiełdowym lub w inny sposób;
7. udział w emisji wszelkiego rodzaju papierów wartościowych, w tym w gwarantowaniu i plasowaniu – publicznie i prywatnie – w charakterze agenta oraz świadczenia usług z tym związanych;

8. pośrednictwo na rynku pieniężnym;
9. zarządzanie aktywami, takie jak zarządzanie płynnością lub portfelem aktywów, wszelkich form zbiorowego inwestowania;
10. usługi w zakresie zarządzania, przechowywania, deponowania i powiernictwa;
11. usługi rozliczeniowe i rozrachunkowe dotyczące aktywów finansowych, w tym papierów wartościowych, instrumentów pochodnych oraz innych instrumentów zbywalnych;
12. dostarczanie i przekazywanie informacji finansowych oraz przetwarzanie danych finansowych i związane z nimi oprogramowanie, o których mowa w art. 18.2 lit. d) pkt (ii) ppkt K); oraz
13. usługi doradcze i inne pomocnicze usługi finansowe związane z usługami bankowymi i innymi usługami finansowymi, o których mowa w art. 18.2 lit. d) pkt (ii) ppkt L), z wyłączeniem pośrednictwa, o którym mowa w tej literze.

LV:

1. udział w emisji wszelkiego rodzaju papierów wartościowych, w tym w gwarantowaniu i plasowaniu – publicznie i prywatnie – w charakterze agenta oraz świadczenia usług z tym związanych;

2. dostarczanie i przekazywanie informacji finansowych oraz przetwarzanie danych finansowych i związane z nimi oprogramowanie, o których mowa w art. 18.2 lit. d) pkt (ii) ppkt K);
oraz

3. usługi doradcze i inne pomocnicze usługi finansowe związane z usługami bankowymi i innymi usługami finansowymi, o których mowa w art. 18.2 lit. d) pkt (ii) ppkt L), z wyłączeniem pośrednictwa, o którym mowa w tej literze.

MT:

1. przyjmowanie depozytów;

2. udzielanie wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów;

3. dostarczanie i przekazywanie informacji finansowych oraz przetwarzanie danych finansowych i związane z nimi oprogramowanie, o których mowa w art. 18.2 lit. d) pkt (ii) ppkt K);
oraz

4. usługi doradcze i inne pomocnicze usługi finansowe związane z usługami bankowymi i innymi usługami finansowymi, o których mowa w art. 18.2 lit. d) pkt (ii) ppkt L), z wyłączeniem pośrednictwa, o którym mowa w tej literze.

RO:

1. przyjmowanie depozytów;
2. udzielanie wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów;
3. gwarancje i zobowiązania;
4. pośrednictwo na rynku pieniężnym;
5. dostarczanie i przekazywanie informacji finansowych oraz przetwarzanie danych finansowych i związane z nimi oprogramowanie, o których mowa w art. 18.2 lit. d) pkt (ii) ppkt K);
oraz
6. usługi doradcze i inne pomocnicze usługi finansowe związane z usługami bankowymi i innymi usługami finansowymi, o których mowa w art. 18.2 lit. d) pkt (ii) ppkt L), z wyłączeniem pośrednictwa, o którym mowa w tej literze.

SI:

1. udzielanie wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów;

2. przyjmowanie gwarancji i zobowiązań ze strony zagranicznych instytucji kredytowych przez krajowe osoby prawne i wyłącznych właścicieli;
3. dostarczanie i przekazywanie informacji finansowych oraz przetwarzanie danych finansowych i związane z nimi oprogramowanie, o których mowa w art. 18.2 lit. d) pkt (ii) ppkt K); oraz
4. usługi doradcze i inne pomocnicze usługi finansowe związane z usługami bankowymi i innymi usługami finansowymi, o których mowa w art. 18.2 lit. d) pkt (ii) ppkt L), z wyłączeniem pośrednictwa, o którym mowa w tej literze.

SEKCJA B

ZOBOWIĄZANIA ZWIĄZANE Z DOSTĘPEM DO RYNKU W ODNIESIENIU DO LIBERALIZACJI INWESTYCJI

1. Następujące podsektory i rodzaje działalności są zobowiązane do liberalizacji inwestycji:

UE: Wszystkie usługi finansowe.

2. Następujące niedyskryminujące ograniczenia mają zastosowanie w odniesieniu do liberalizacji inwestycji – Dostęp do rynku:

Wszystkie usługi finansowe

UE: Prawo do wymagania od usługodawcy finansowego, innego niż oddział, przybrania określonej formy prawnej przy zakładaniu działalności w państwie członkowskim, na zasadzie niedyskryminacji.

Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami

AT: Aby otrzymać licencję na otwarcie oddziału, zagraniczni ubezpieczyciele mają w swoim kraju pochodzenia formę prawną odpowiadającą spółce akcyjnej albo towarzystwu ubezpieczeń wzajemnych lub porównywalną do spółki akcyjnej albo towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych.

Usługi bankowe i inne usługi finansowe

RO: Uczestnikami rynku są osoby prawne utworzone jako spółki akcyjne zgodnie z przepisami prawa spółek. Alternatywnymi systemami obrotu (wielostronna platforma obrotu, MTF) zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE¹ (MiFID II) może zarządzać operator systemu ustanowiony zgodnie z warunkami opisanymi powyżej lub firma inwestycyjna zatwierdzona przez ASF (Autoritatea de Supraveghere Financiară – Komisja Nadzoru Finansowego).

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE (Dz.U. UE L 173 z 12.6.2014, s. 349).

SI: Plany emerytalne mogą być oferowane przez wspólny fundusz emerytalny (który nie jest osobą prawną i w związku z tym jest zarządzany przez zakład ubezpieczeń, bank lub towarzystwo emerytalne), towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń. Ponadto plany emerytalne mogą być oferowane również przez podmioty oferujące plany emerytalne założone zgodnie z przepisami obowiązującymi w państwie członkowskim.

SK: Usługi inwestycyjne mogą być świadczone wyłącznie przez spółki zarządzające w formie spółki akcyjnej o kapitale akcyjnym przewidzianym w prawie.

SE: Założyciel banku oszczędnościowego musi być osobą fizyczną.

SEKCJA C

ISTNIEJĄCE ŚRODKI

Zastrzeżenie nr 1: Podsektor: Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Zasada największego uprzywilejowania

Obecność lokalna

Szczebel administracji: UE/ państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe i zasada największego uprzywilejowania:

IT: Dostęp do zawodu aktuarium możliwy wyłącznie poprzez osoby fizyczne. Dozwolone są stowarzyszenia zawodowe (bez rejestracji w formie spółki) osób fizycznych. Do wykonywania zawodu aktuarium wymagane jest obywatelstwo Unii Europejskiej, z wyjątkiem cudzoziemców, którzy mogą uzyskać zezwolenie na wykonywanie zawodu na zasadzie wzajemności.

Środki:

IT: Art. 29 kodeksu ubezpieczeń prywatnych (dekret legislacyjny nr 209 z dnia 7 września 2005 r.); oraz ustawa nr 194/1942, art. 4, ustawa 4/1999 o rejestrze.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami finansowymi – obecność lokalna:

BG: Działalność w zakresie ubezpieczeń emerytalnych musi być prowadzona w ramach spółki akcyjnej posiadającej licencję zgodnie z kodeksem ubezpieczeń społecznych i zarejestrowanej zgodnie z ustawą o prawie handlowym lub przepisami innego państwa członkowskiego (nie jest dozwolona forma oddziału).

BG, ES, PL i PT: Tworzenie oddziałów bezpośrednich nie jest dozwolone w przypadku pośrednictwa ubezpieczeniowego, które zarezerwowane jest dla przedsiębiorstw utworzonych zgodnie z prawem państwa członkowskiego (obowiązek krajowej rejestracji). PL: Wymóg miejsca zamieszkania lub siedziby dla pośredników ubezpieczeniowych.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

PL: Fundusze emerytalne. Tworzenie oddziałów bezpośrednich nie jest dozwolone w przypadku pośrednictwa ubezpieczeniowego, które zarezerwowane jest dla przedsiębiorstw utworzonych zgodnie z prawem państwa członkowskiego (obowiązek krajowej rejestracji).

Środki:

BG: kodeks ubezpieczeń, art. 12, 56–63, 65, 66 i art. 80 ust. 4; kodeks zabezpieczenia społecznego, art. 120a–162, art. 209–253, art. 260–310.

ES: Reglamento de Ordenación, Supervisión y Solvencia de Entidades Aseguradoras y Reaseguradoras (RD 1060/2015, de 20 de noviembre de 2015), art. 36.

PL: ustawa z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dziennik Ustaw z 2020 r. poz. 895 i 1180); ustawa z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń (Dziennik Ustaw z 2019 r. poz. 1881); ustawa z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dziennik Ustaw z 2020 r. poz. 105); ustawa z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

PT: art. 7 dekretu z mocą ustawy 94-B/98, uchylony dekretem z mocą ustawy nr 2/2009, 5 stycznia; oraz rozdział I sekcja VI art. 34 ust. 6, 7 dekretu z mocą ustawy 94-B/98 i art. 7 dekretu z mocą ustawy 144/2006, uchylony ustawą 7/2019 z dnia 16 stycznia. Art. 8 systemu prawnego regulującego działalność w zakresie dystrybucji ubezpieczeń i reasekuracji, zatwierdzonego ustawą nr 7/2019 z dnia 16 stycznia.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

AT: Zarząd oddziału składa się z co najmniej dwóch osób fizycznych zamieszkałych w AT.

BG: Wymóg w zakresie miejsca zamieszkania obowiązuje członków personelu zarządzającego oraz organu nadzorczego zakładu ubezpieczeń lub reasekuracji i wszystkie osoby uprawnione do zarządzania zakładem ubezpieczeń lub reasekuracji lub reprezentowania zakładu ubezpieczeń lub reasekuracji.

Prezesa zarządu, przewodniczący organu zarządzającego i nadzorczego, dyrektorzy wykonawczy i personel zarządzający zakładów ubezpieczeń emerytalnych muszą mieć stały adres zamieszkania lub pozwolenie na pobyt długoterminowy w BG.

Środki:

AT: Ustawa o nadzorze ubezpieczeń z 2016 r., art. 14 ust. 1 pkt 3, austriacki dziennik ustaw I nr 34/2015 (Versicherungsaufsichtsgesetz 2016, § 14 Abs. 1 Z 3, BGBl. I Nr. 34/2015).

BG: kodeks ubezpieczeń, art. 12, 56–63, 65, 66 i art. 80 ust. 4; kodeks zabezpieczenia społecznego, art. 120a–162, art. 209–253, art. 260–310.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

BG: Przed założeniem oddziału lub agencji w celu świadczenia usług ubezpieczeniowych zagraniczny ubezpieczyciel lub reasekurator musi posiadać zezwolenie na prowadzenie działalności w państwie pochodzenia w tych samych grupach ubezpieczeń, w ramach których chce świadczyć usługi w BG.

Dochód z dodatkowych, dobrowolnych funduszy emerytalnych, a także podobne przychody bezpośrednio związane z dobrowolnym ubezpieczeniem emerytalnym, prowadzonym przez osoby zarejestrowane na podstawie przepisów innego państwa członkowskiego, które mogą, zgodnie z odpowiednimi przepisami, prowadzić działania w zakresie dobrowolnych ubezpieczeń emerytalnych, nie podlegają opodatkowaniu zgodnie z procedurą ustanowioną w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych.

ES: Przed założeniem oddziału lub agencji w ES w celu obsługi niektórych grup ubezpieczeń zagraniczny ubezpieczyciel musi posiadać zezwolenie na prowadzenie działalności w tych samych grupach ubezpieczeń w państwie pochodzenia od przynajmniej pięciu lat.

PT: W celu założenia oddziału lub agencji zagraniczne zakłady ubezpieczeń muszą posiadać zezwolenie na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej lub reasekuracyjnej, zgodnie z odpowiednim prawem krajowym, od co najmniej pięciu lat.

Środki:

BG: kodeks ubezpieczeń, art. 12, 56–63, 65, 66 i art. 80 ust. 4; kodeks zabezpieczenia społecznego, art. 120a–162, art. 209–253, art. 260–310.

ES: Reglamento de Ordenación, Supervisión y Solvencia de Entidades Aseguradoras y Reaseguradoras (RD 1060/2015, de 20 de noviembre de 2015), art. 36.

PT: art. 7 dekretu z mocą ustawy 94-B/98 i rozdział I sekcja VI dekretu z mocą ustawy 94-B/98, art. 34 ust. 6, 7 oraz art. 7 dekretu z mocą ustawy 144/2006; art. 215 systemu prawnego regulującego podejmowanie i prowadzenie działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, zatwierdzonego ustawą 147/2005 z dnia 9 września.

W odniesieniu do inwestycji – traktowanie narodowe, oraz transgranicznego handlu usługami finansowymi – traktowanie narodowe:

AT: Działalność promocyjna i pośrednictwo w imieniu spółki zależnej nieprowadzącej działalności na terytorium Unii Europejskiej lub oddziału niezarejestrowanego w AT (z wyjątkiem reasekuracji i retrocesji) są zabronione.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami finansowymi – obecność lokalna:

DK: Żadne osoby ani przedsiębiorstwa (włączając zakłady ubezpieczeń) nie mogą w celach handlowych uczestniczyć w realizacji ubezpieczeń bezpośrednich dla osób mających miejsce zamieszkania w DK, dla statków duńskich lub dla własności w DK, oprócz zakładów ubezpieczeń posiadających zezwolenia wydane zgodnie z prawem duńskim lub upoważnionych przez właściwe organy duńskie.

DE, HU i LT: Świadczenie usług w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich przez zakłady ubezpieczeń niemające siedziby w Unii Europejskiej wymaga utworzenia oddziału i uzyskania zezwolenia na jego prowadzenie.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami finansowymi – traktowanie narodowe, obecność lokalna:

EL: Zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji posiadające siedzibę zarządu w państwach trzecich mogą prowadzić działalność w Grecji poprzez utworzenie jednostki zależnej lub oddziału, gdzie oddział w tym przypadku nie przybiera żadnej określonej formy prawnej, ponieważ oznacza stałą obecność na terytorium państwa członkowskiego (tj. EL) zakładu z siedzibą zarządu poza Unią Europejską, który uzyskał zezwolenie w tym państwie członkowskim (EL) i które prowadzi działalność ubezpieczeniową.

SE: Świadczenie usług w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich przez zagranicznego ubezpieczyciela jest dopuszczalne wyłącznie za pośrednictwem usługodawcy świadczącego usługi ubezpieczeniowe posiadającego zezwolenie w SE, pod warunkiem że zagraniczny ubezpieczyciel i szwedzki zakład ubezpieczeń należą do tej samej grupy przedsiębiorstw lub zawarły umowę o współpracy.

SE: Świadczenie usług pośrednictwa ubezpieczeniowego przez zakłady niezarejestrowane w EOG wymaga ustanowienia obecności handlowej (wymóg obecności lokalnej).

SK: Polisy ubezpieczeń w zakresie transportu lotniczego i morskiego, obejmujące statki powietrzne/morskie i odpowiedzialność mogą być gwarantowane jedynie przez zakłady ubezpieczeń mające siedzibę w Unii Europejskiej lub oddziały zakładów ubezpieczeń niemających siedziby w Unii Europejskiej, posiadające zezwolenie w SK.

Środki

AT: Ustawa o nadzorze ubezpieczeń z 2016 r., art. 13 ust. 1 i 2, austriacki dziennik ustaw I nr 34/2015 (Versicherungsaufsichtsgesetz 2016, § 13 Abs. 1 und 2, BGBl. I Nr. 34/2015).

DE: Versicherungsaufsichtsgesetz (VAG) dla wszystkich usług ubezpieczeniowych; w związku z Luftverkehrs-Zulassungs-Ordnung (LuftVZO) wyłącznie w odniesieniu do obowiązkowego ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej przewoźników lotniczych.

DK: Lov om finansiel virksomhed jf. lovbekendtgørelse 182 af 18. februar 2015.

EL: Art. 130 ustawy 4364/2016 (dziennik ustaw 13/ A/ 5.2.2016).

HU: Ustawa LX z 2003 r. LT: ustawa o ubezpieczeniach z dnia 18 września 2003 r., nr IX-1737, ostatnio zmieniona dnia 13 czerwca 2019 r. nr XIII-2232.

SE: LAG om försäkringsdistribution (ustawa o pośrednictwie ubezpieczeniowym) (rozdział 3, sekcja 3, 2018:1219); oraz ustawa o ubezpieczycielach zagranicznych w Szwecji (rozdział 4, sekcja 1 i 10, 1998:293).

SK: Ustawa 39/2015 o ubezpieczeniach.

Zastrzeżenie nr 2: Podsektor: Usługi bankowe i inne usługi finansowe

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Obecność lokalna

Szczebel administracji: UE/ państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami finansowymi – obecność lokalna:

BG: Do celów prowadzenia działalności w zakresie udzielania pożyczek ze środków, które nie są pozyskiwane poprzez przyjmowanie depozytów lub innych funduszy podlegających zwrotowi, nabywanie udziałów w instytucji kredytowej lub innej instytucji finansowej, leasing finansowy, transakcje gwarancyjne, nabywanie roszczeń z tytułu pożyczek i innych form finansowania (faktoring, skup należności terminowych itp.), instytucje finansowe niebędące bankami podlegają wymogowi rejestracji przez Narodowy Bank Bułgarii. Instytucja finansowa musi mieć główne miejsce prowadzenia działalności na terytorium BG.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami finansowymi – obecność lokalna:

BG: Banki spoza EOG mogą prowadzić działalność bankową w Bułgarii po uzyskaniu od Narodowego Banku Bułgarii licencji na rozpoczęcie i prowadzenie działalności gospodarczej w BG za pośrednictwem oddziału.

IT: W celu uzyskania zezwolenia na prowadzenie systemu rozrachunku papierów wartościowych lub udostępnienie centralnego depozytu papierów wartościowych z siedzibą w IT, spółka musi być zarejestrowana w IT (nie jest dozwolona forma oddziału).

W przypadku instytucji zbiorowego inwestowania innych niż przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe („UCITS”) zharmonizowanych w przepisach Unii Europejskiej wymaga się, aby powiernik lub depozytariusz miał siedzibę w IT lub w innym państwie członkowskim i posiadał oddział w IT.

Przedsiębiorstwa zarządzające funduszami inwestycyjnymi niezharmonizowane w przepisach Unii Europejskiej muszą być również zarejestrowane w IT (nie jest dozwolona forma oddziału).

Działalność w zakresie zarządzania środkami funduszu emerytalnego mogą prowadzić wyłącznie banki, zakłady ubezpieczeń, przedsiębiorstwa inwestycyjne i spółki zarządzające UCITS zharmonizowane w prawodawstwie Unii Europejskiej i mające główną siedzibę w Unii Europejskiej oraz UCITS zarejestrowane w IT.

Prowadząc działalność związaną ze sprzedażą bezpośrednią, pośrednicy muszą korzystać z uprawnionych sprzedawców usług finansowych, mających miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego.

Przedstawiciele pośredników spoza Unii Europejskiej nie mogą prowadzić działalności mającej na celu świadczenie usług inwestycyjnych, w tym transakcji z użyciem środków własnych i na zlecenie klientów, emisji i gwarantowania emisji instrumentów finansowych (wymagana jest forma oddziału).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

PT: Usługi zarządzania funduszami emerytalnymi mogą być świadczone wyłącznie przez wyspecjalizowane przedsiębiorstwa zarejestrowane w PT oraz przez zakłady ubezpieczeń mające siedzibę w PT i upoważnione do podejmowania działalności związanej z ubezpieczeniami na życie lub przez podmioty upoważnione do zarządzania funduszami emerytalnymi w innych państwach członkowskich. Nie jest dozwolone tworzenie oddziałów bezpośrednich z państw niebędących członkami Unii Europejskiej.

Środki:

BG: ustawa o instytucjach kredytowych, art. 2 ust. 5, art. 3a i art. 17; kodeks ubezpieczeń społecznych, art. 121, 121b, 121f oraz ustawa walutowa, art. 3.

IT: dekret legislacyjny 58/1998, art. 1, 19, 28, 30–33, 38, 69 i 80; wspólne rozporządzenie Banku Włoch i Włoskiej Komisji Papierów Wartościowych i Giełd (CONSOB) z 22.2.1998 r., art. 3 i 41; rozporządzenie Banku Włoch z 25.1.2005 r.; rozporządzenie Włoskiej Komisji Papierów Wartościowych i Giełd (CONSOB) 16190 z 29.10.2007 r., tytuł V, rozdział VII, sekcja II, art. 17–21, 78–81, 91–111; oraz z zastrzeżeniem: rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 909/2014¹.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 909/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie usprawnienia rozrachunku papierów wartościowych w Unii Europejskiej i w sprawie centralnych depozytów papierów wartościowych, zmieniające dyrektywy 98/26/WE i 2014/65/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 236/2012 (Dz.U. UE L 257 z 28.8.2014, s. 1).

PT: dekret z mocą ustawy 12/2006, zmieniony dekretem z mocą ustawy 180/2007; dekret z mocą ustawy 357-A/2007; rozporządzenie 7/2007-R, zmienione rozporządzeniem 2/2008-R; rozporządzenie 19/2008-R; rozporządzenie 8/2009; oraz art. 3 systemu prawnego regulującego tworzenie i funkcjonowanie funduszy emerytalnych i podmiotów nimi zarządzających, zatwierdzonego ustawą nr 27/2020 z dnia 23 lipca.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

HU: Oddziały spółek spoza EOG zarządzających funduszami inwestycyjnymi nie mogą brać udziału w zarządzaniu europejskimi funduszami inwestycyjnymi i nie mogą świadczyć usług zarządzania aktywami na rzecz prywatnych funduszy emerytalno-rentowych.

Środki:

HU: ustawa CCXXXVII z 2013 r. o instytucjach kredytowych i przedsiębiorstwach finansowych; ustawa CCXXXVII z 2013 r. o instytucjach kredytowych i przedsiębiorstwach finansowych; ustawa CXX z 2001 r. o rynku finansowym.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

BG: Bankiem muszą zarządzać i muszą go reprezentować wspólnie co najmniej dwie osoby. Osoby, które zarządzają bankiem i go reprezentują, muszą być obecne osobiście w siedzibie zarządu banku. Osoby prawne nie mogą być wybierane na członków zarządu ani rady dyrektorów banku.

Środki:

BG: ustawa o instytucjach kredytowych, art. 10; kodeks ubezpieczeń społecznych, art. 121e oraz ustawa walutowa, art. 3.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

HU: Rada dyrektorów instytucji kredytowej ma co najmniej dwóch członków, którzy są uznani za rezydentów HU zgodnie z przepisami dotyczącymi rynków walutowych i mają miejsce stałego zamieszkania w HU co najmniej od roku.

Środki:

HU: ustawa CCXXXVII z 2013 r. o instytucjach kredytowych i przedsiębiorstwach finansowych; ustawa CCXXXVII z 2013 r. o instytucjach kredytowych i przedsiębiorstwach finansowych; ustawa CXX z 2001 r. o rynku finansowym.

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami finansowymi – obecność lokalna:

HU: Spółki spoza EOG mogą świadczyć usługi finansowe lub prowadzić działalność pomocniczą wobec usług finansowych wyłącznie za pośrednictwem oddziału w HU.

Środki:

HU: ustawa CCXXXVII z 2013 r. o instytucjach kredytowych i przedsiębiorstwach finansowych;
ustawa CCXXXVII z 2013 r. o instytucjach kredytowych i przedsiębiorstwach finansowych; ustawa
CXX z 2001 r. o rynku finansowym.

SEKCJA D

PRZYSZŁE ŚRODKI

Zastrzeżenie nr 1: Podsektor: Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Obecność lokalna

Szczebel administracji: UE/ państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami finansowymi – obecność lokalna:

BG: Ubezpieczenia transportowe obejmujące towary, ubezpieczenia pojazdów jako takich oraz ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej w zakresie ryzyka zlokalizowanego w Bułgarii nie mogą być gwarantowane bezpośrednio przez zagraniczne zakłady ubezpieczeń.

DE: Jeżeli zagraniczny zakład ubezpieczeń utworzył oddział w Niemczech, może on zawierać w Niemczech umowy ubezpieczeniowe odnoszące się do transportu międzynarodowego wyłącznie za pośrednictwem tego oddziału mającego siedzibę w Niemczech.

Istniejące środki:

DE: Luftverkehrsgesetz (LuftVG) oraz Luftverkehrszulassungsordnung (LuftVZO).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami finansowymi – obecność lokalna:

ES: Do wykonywania zawodu aktuarusza wymagane jest miejsce zamieszkania w Hiszpanii albo dwuletnie doświadczenie w tym zawodzie.

FI: Świadczenie usług brokerów ubezpieczeniowych podlega wymogowi stałego miejsca prowadzenia działalności w Unii Europejskiej.

Wyłącznie ubezpieczyciele mający siedzibę główną w Unii Europejskiej lub oddział w Finlandii mogą oferować bezpośrednio usługi ubezpieczeniowe, w tym koasekurację.

Istniejące środki:

FI: Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä (ustawa o zagranicznych zakładach ubezpieczeń) (398/1995);

Vakuutusyhtiölaki (ustawa o zakładach ubezpieczeń) (521/2008);

Laki vakuutusten tarjoamisesta (ustawa o dystrybucji ubezpieczeń) (234/2018).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami finansowymi – obecność lokalna:

FR: Polisy ubezpieczenia ryzyka związanego z transportem lądowym mogą być wystawiane wyłącznie przez towarzystwa ubezpieczeniowe mające siedzibę w Unii Europejskiej.

Istniejące środki:

FR: Code des assurances.

HU: Wyłącznie osoby prawne z Unii Europejskiej i oddziały zarejestrowane na Węgrzech mogą świadczyć bezpośrednio usługi ubezpieczeniowe.

Istniejące środki:

HU: Ustawa LX z 2003 r.

IT: Ubezpieczenie transportu towarów, ubezpieczenie pojazdów jako takich i ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej w odniesieniu do ryzyka na terytorium Włoch może zostać wystawione wyłącznie przez zakłady ubezpieczeń mające siedzibę w Unii Europejskiej, z wyjątkiem transportu międzynarodowego obejmującego przywóz do Włoch.

Transgraniczne świadczenie usług aktuarialnych nie jest dozwolone.

Istniejące środki:

IT: art. 29 kodeksu ubezpieczeń prywatnych (dekret legislacyjny nr 209 z dnia 7 września 2005 r.).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami finansowymi – obecność lokalna:

PT: Polisy ubezpieczeń w zakresie transportu lotniczego i morskiego, obejmujące towary, statki powietrzne, kadłuby i odpowiedzialność cywilną mogą być wystawiane jedynie przez osoby prawne z Unii Europejskiej. Jedynie osoby fizyczne zamieszkałe na terytorium Unii Europejskiej i przedsiębiorstwa mające tam siedzibę mogą działać w charakterze pośredników w zakresie takiej działalności ubezpieczeniowej w PT.

Istniejące środki:

PT: art. 3 ustawy nr 147/2015, art. 8 ustawy nr 7/2019.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami – obecność lokalna:

SK: Cudzoziemcy mogą założyć zakład ubezpieczeń w formie spółki akcyjnej lub prowadzić działalność ubezpieczeniową za pośrednictwem oddziałów mających siedzibę w Republice Słowackiej. W obu przypadkach zezwolenie podlega ocenie dokonywanej przez organy nadzorcze.

Istniejące środki:

SK: Ustawa 39/2015 o ubezpieczeniach.

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

FI: Przynajmniej połowa członków zarządu i rady nadzorczej oraz dyrektor zarządzający zakładem ubezpieczeń świadczącego ustawowe ubezpieczenia emerytalne mają miejsce zamieszkania w EOG, chyba że właściwe organy udzieliły zwolnienia. Zagraniczni ubezpieczyciele nie mogą uzyskać licencji w FI jako oddział do prowadzenia ustawowych ubezpieczeń emerytalnych. Co najmniej jeden audytor musi mieć miejsce stałego zamieszkania w EOG.

W przypadku innych zakładów ubezpieczeń wymagane jest miejsce zamieszkania w EOG w stosunku do co najmniej jednego członka zarządu, rady nadzorczej i dyrektora zarządzającego. Co najmniej jeden audytor musi mieć miejsce stałego zamieszkania w EOG. Agent zakładu ubezpieczeń z Chile musi mieć miejsce zamieszkania w Finlandii, chyba że zakład ubezpieczeń ma główną siedzibę w Unii Europejskiej.

Istniejące środki:

FI: Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä (ustawa o zagranicznych zakładach ubezpieczeń) (398/1995); Vakuutusyhtiölaki (ustawa o zakładach ubezpieczeń) (521/2008);

Laki vakuutusedustuksesta (ustawa o pośrednictwie ubezpieczeniowym) (570/2005);

Laki vakuutusten tarjoamisesta (ustawa o dystrybucji ubezpieczeń) (234/2018) oraz

Laki työeläkevakuutusyhtiöistä (ustawa o zakładach ubezpieczeniowych oferujących ustawowe ubezpieczenie emerytalne) (354/1997).

Zastrzeżenie nr 2: Podsektor: Usługi bankowe i inne usługi finansowe

Rodzaj zastrzeżenia: Traktowanie narodowe

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Obecność lokalna

Szczebel administracji: UE/ państwo członkowskie (o ile nie określono inaczej)

Opis:

UE zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do następujących kwestii:

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe; oraz transgranicznego handlu usługami finansowymi – obecność lokalna:

UE: Wyłącznie osoby prawne posiadające siedzibę statutową w Unii Europejskiej mogą działać jako depozytariusze aktywów funduszy inwestycyjnych. W celu wykonywania czynności związanych z zarządzaniem wspólnymi funduszami, w tym funduszami powierniczymi i – o ile zezwalają na to przepisy prawa krajowego – przedsiębiorstwami inwestycyjnymi, wymagane jest założenie wyspecjalizowanego przedsiębiorstwa zarządzającego posiadającego siedzibę zarządu i siedzibę statutową w tym samym państwie członkowskim.

Istniejące środki:

UE: dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/65/WE¹ oraz dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE².

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami finansowymi – obecność lokalna:

EE: Przy przyjmowaniu depozytów istnieje wymóg uzyskania zezwolenia od Komisji Nadzoru Finansowego w Estonii oraz rejestracji działalności jako spółki akcyjnej, spółki zależnej lub oddziału zgodnie z przepisami prawa estońskiego.

Istniejące środki:

EE: Krediidiasutuste seadus (ustawa o instytucjach kredytowych) § 206 i § 21.

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/65/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS) (Dz.U. UE L 302 z 17.11.2009, s. 32).

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/61/UE z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi i zmiany dyrektyw 2003/41/WE i 2009/65/WE oraz rozporządzeń (WE) nr 1060/2009 i (UE) nr 1095/2010 (Dz.U. UE L 174 z 1.7.2011, s. 1).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe, kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd:

FI: Co najmniej jeden z założycieli instytucji kredytowej i co najmniej jeden z członków jej zarządu, a także jej dyrektor zarządzający muszą mieć stałe miejsce zamieszkania lub, jeżeli założyciel jest osobą prawną, siedzibę statutową w EOG, chyba że Komisja Nadzoru Finansowego udzieli zwolnienia z tego wymogu. Zwolnienie takie można przyznać, jeżeli nie zagraża ono skutecznemu nadzorowi nad instytucją kredytową i zarządzaniu instytucją kredytową zgodnie z zasadami prawidłowej i ostrożnej działalności gospodarczej. Co najmniej jeden audytor musi mieć miejsce stałego zamieszkania w EOG.

w przypadku usług płatniczych może być wymagane miejsce zamieszkania lub miejsce pobytu stałego w Finlandii.

Istniejące środki:

FI: Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista (ustawa o bankach komercyjnych i innych instytucjach kredytowych będących spółkami z ograniczoną odpowiedzialnością) (1501/2001); Säästöpankkilaki (1502/2001) (ustawa o bankach oszczędnościowych); Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista (423/2013) (ustawa o bankach spółdzielczych i innych instytucjach kredytowych będących bankami spółdzielczymi); Laki hypoteekkiyhdistyksistä (936/1978) (ustawa o stowarzyszeniach hipotecznych); Maksulaitoslaki (297/2010) (ustawa o instytucjach płatniczych); Laki ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa (298/2010) (ustawa o działaniu zagranicznej instytucji płatniczej w Finlandii) oraz Laki luottolaitostoiminnasta (ustawa o instytucjach kredytowych) (610/2014).

W odniesieniu do liberalizacji inwestycji – traktowanie narodowe:

IT: Usługi „consulenti finanziari” (konsultantów finansowych). Prowadząc działalność związaną ze sprzedażą bezpośrednią, pośrednicy korzystają z uprawnionych sprzedawców usług finansowych, mających miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego.

Istniejące środki:

IT: art. 91–111 rozporządzenia włoskiej Komisji Papierów Wartościowych i Giełd (CONSOB) w sprawie pośredników (nr 16190 z dnia 29 października 2007 r.).

W odniesieniu do transgranicznego handlu usługami finansowymi – obecność lokalna:

LT: Wyłącznie banki posiadające siedzibę statutową lub oddział w LT i upoważnione do świadczenia usług inwestycyjnych w EOG mogą działać jako depozytariusz aktywów funduszy emerytalnych. Co najmniej jeden kierownik administracji bankowej musi znać język litewski.

Istniejące środki:

LT: ustawa nr IX-2085 z dnia 30 marca 2004 r. o bankach w Republice Litewskiej, zmieniona ustawą nr XIII-729 z dnia 16 listopada 2017 r.; ustawa nr IX-1709 z dnia 4 lipca 2003 r. o przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania w Republice Litewskiej, zmieniona ustawą nr XIII-1872 z dnia 20 grudnia 2018 r.; ustawa nr VIII-1212 z dnia 3 czerwca 1999 r. o dodatkowym dobrowolnym programie oszczędzania na emeryturę w Republice Litewskiej (zmieniona ustawą nr XII-70 z dnia 20 grudnia 2012 r.); ustawa nr IX-1596 z dnia 5 czerwca 2003 r. o płatnościach w Republice Litewskiej, ostatnio zmieniona ustawą nr XIII-2488 z dnia 17 października 2019 r. oraz ustawa nr XI-549 z dnia 10 grudnia 2009 r. o instytucjach płatniczych w Republice Litewskiej (nowa wersja ustawy: nr XIII-1093 z dnia 17 kwietnia 2018 r.).

CHILE: ZASTRZEŻENIA I ZOBOWIĄZANIA DOTYCZĄCE DOSTĘPU DO RYNKU

SEKCJA A

**ZOBOWIĄZANIA DOTYCZĄCE TRANSGRANICZNEGO HANDLU USŁUGAMI
FINANSOWYMI**

Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu art. 18.7, z wyjątkiem następujących podsektorów i usług finansowych określonych zgodnie z odpowiednimi chilijskimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi oraz z zastrzeżeniem warunków i ograniczeń określonych poniżej.

Przyjmuje się, że zobowiązań Strony dotyczących transgranicznych usług doradztwa inwestycyjnego nie interpretuje się samych w sobie jako wymagających od tej Strony zezwolenia na ofertę publiczną papierów wartościowych (zgodnie z definicją zawartą w jej odpowiednich przepisach ustawowych i wykonawczych) na jej terytorium przez dostawców usług transgranicznych drugiej Strony, którzy świadczą lub zamierzają świadczyć takie usługi doradztwa inwestycyjnego. Strona może objąć usługi dostawcy transgranicznego wymogami regulacyjnymi i rejestracyjnymi, w tym wymogiem świadczenia usług tej samej kategorii w państwie pochodzenia i podlegania nadzorowi w państwie pochodzenia.

Sektor	Podsektor
Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami	Sprzedaż ubezpieczeń w zakresie międzynarodowego transportu morskiego, międzynarodowego lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), a także towarów w tranzycie międzynarodowym (co obejmuje przewożone towary). Nie obejmuje to krajowego transportu kabotażowego.
	Brokerzy ubezpieczeń w zakresie międzynarodowego transportu morskiego, międzynarodowego lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), a także towarów w tranzycie międzynarodowym (co obejmuje przewożone towary, pojazd przewożący towary oraz wszelką odpowiedzialność z nimi związaną). Nie obejmuje to krajowego transportu kabotażowego.
	Reasekuracja i retrocesja; pośrednictwo reasekuracji oraz usługi doradcze, aktuarialne usługi i w zakresie oceny ryzyka.
Usługi bankowe i pozostałe usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)	Dostarczanie i przekazywanie informacji finansowych, przetwarzanie danych finansowych oraz dostarczanie oprogramowania dotyczącego finansów przez dostawców innych usług finansowych.
	Doradztwo i inne pomocnicze usługi finansowe, z wyłączeniem pośrednictwa oraz informacji i analiz kredytowych, odnoszących się do usług bankowych i innych usług finansowych.

SEKCJA B

ZOBOWIĄZANIA ZWIĄZANE Z DOSTĘPEM DO RYNKU W ODNIESIENIU DO LIBERALIZACJI INWESTYCJI

Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do art. 18.6, z wyjątkiem następujących podsektorów i usług finansowych określonych zgodnie z odpowiednimi chilijskimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi oraz z zastrzeżeniem warunków i ograniczeń określonych poniżej.

1. Chilijski sektor usług finansowych jest częściowo podzielony, co oznacza, że instytucje – krajowe i zagraniczne – upoważnione do prowadzenia działalności jako banki nie mogą bezpośrednio uczestniczyć w działalności ubezpieczeniowej i obrocie papierami wartościowymi, i odwrotnie.
2. Chile zastrzega sobie prawo do przyjmowania środków regulujących konglomeraty finansowe, w tym podmioty wchodzące w skład takich konglomeratów.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
Wszystkie usługi finansowe	Chile może, w sposób niedyskryminujący, ustanowić ograniczenie lub wymagać szczególnego rodzaju podmiotowości prawnej, w tym spółek, zagranicznych oddziałów, przedstawicielstw lub innych form obecności handlowej, za pośrednictwem której podmioty działające we wszystkich podsektorach usług finansowych mogą świadczyć usługi finansowe. Chile może w sposób niedyskryminujący ustanowić ograniczenie lub wymagać szczególnego rodzaju spółki.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
Wszystkie usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami	W Chile działalność ubezpieczeniowa jest podzielona na dwie grupy: pierwsza grupa obejmuje zakłady, które ubezpieczają towary lub mienie (<i>patrimonio</i>) od ryzyka utraty lub uszkodzenia, a druga grupa obejmuje zakłady, które ubezpieczają od ryzyka osobistego lub gwarantują, w określonym czasie lub na koniec wskazanego okresu, wypłatę kwoty zasadniczej, opłaconej polisy lub dochodu dla ubezpieczonych lub ich beneficjentów. Ten sam zakład ubezpieczeń nie może być ustanowiony w sposób pozwalający na ubezpieczanie obu kategorii ryzyka. Zakłady zajmujące się ubezpieczaniem kredytów muszą być ustanowione jako podmioty prawne, których wyłącznym celem jest ubezpieczanie tego rodzaju ryzyka, na przykład od utraty lub uszkodzenia mienia należącego do ubezpieczonego w wyniku niespłacenia długu lub pożyczki pieniężnej, a przy tym mogą ubezpieczać od ryzyka związanego z gwarancjami i sprzeniewierzaniem. Instytucje ubezpieczeniowe można ustanowić prawnie jedynie zgodnie z przepisami „ustawy o spółkach” (<i>ley sobre sociedades anónimas</i>). Oddziały zagranicznych spółek, które mogą prowadzić działalność w chilijskim sektorze ubezpieczeniowym, powinny być ustanowione w Chile jako „agencje spółki zagranicznej” (<i>agencia de sociedad anónima extranjera</i>) posiadające zezwolenie na realizację takich celów. Ubezpieczenie można nabyć bezpośrednio lub za pośrednictwem zarejestrowanych brokerów ubezpieczeniowych, którzy – aby prowadzić taką działalność – muszą być wpisani do rejestru.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku	
Ubezpieczenia bezpośrednie	Sprzedaż bezpośrednich ubezpieczeń na życie (nie obejmuje ubezpieczeń związanych z systemem zabezpieczenia społecznego) (CPC 81211).	Usługi ubezpieczeniowe mogą świadczyć wyłącznie zakłady ubezpieczeń ustanowione w Chile jako spółki (<i>sociedades anónimas</i>) lub jako oddziały zagranicznych spółek, których jedynym celem jest rozwijanie tej linii biznesowej.
	Sprzedaż bezpośrednich ubezpieczeń innych niż ubezpieczenie na życie (CPC 8129, z wyjątkiem CPC 81299) z wyłączeniem instytucji opieki zdrowotnej w ramach zabezpieczenia społecznego (Instituciones de Salud Previsional, ISAPRES), na przykład osób prawnych ustanowionych w celu zapewnienia świadczeń zdrowotnych osobom fizycznym, które zdecydują się do nich przystąpić, finansowanych z obowiązkowych składek z dochodu podlegającego opodatkowaniu lub wyższej kwoty, w zależności od przypadku. Nie obejmuje to również Narodowego Funduszu Zdrowia (Fondo Nacional de Salud, FONASA), agencji publicznej finansowanej przez rząd i z obowiązkowych składek z dochodu podlegającego opodatkowaniu, która jest odpowiedzialna za opłacanie świadczeń zdrowotnych osób, które nie są członkami ISAPRE. Nie obejmuje to sprzedaży ubezpieczeń w zakresie międzynarodowego transportu morskiego, międzynarodowego lotnictwa zarobkowego oraz towarów w tranzycie międzynarodowym.	Usługi ubezpieczeniowe mogą świadczyć wyłącznie zakłady ubezpieczeń ustanowione w Chile jako spółki (<i>sociedades anónimas</i>) lub jako oddziały zagranicznych spółek, których jedynym celem jest rozwijanie tej linii biznesowej, tj. bezpośrednich ubezpieczeń na życie albo bezpośrednich ubezpieczeń innych niż ubezpieczenie na życie. W przypadku ogólnego ubezpieczenia kredytu (CPC 81296) przedsiębiorstwo musi być ustanowione jako instytucja ubezpieczeniowa z siedzibą w Chile, której jedynym celem jest ubezpieczanie od tego rodzaju ryzyka.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku	
	Sprzedaż ubezpieczeń w zakresie międzynarodowego transportu morskiego, międzynarodowego lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), a także towarów w tranzycie międzynarodowym (w tym przewożonych towarów). Nie obejmuje to krajowego transportu kabotażowego.	Sprzedaż ubezpieczeń w zakresie międzynarodowego transportu morskiego, międzynarodowego lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), a także towarów w tranzycie międzynarodowym (w tym przewożonych towarów) może być oferowana przez instytucje ubezpieczeniowe ustanowione w Chile, których wyłącznym celem jest prowadzenie działalności w zakresie bezpośrednich ubezpieczeń innych niż ubezpieczenie na życie.
Reasekuracja i retrocesja	Reasekuracja i retrocesja (obejmuje brokerów reasekuracyjnych).	Reasekurację świadczą instytucje reasekuracyjne z siedzibą w Chile posiadające zezwolenie CMF. Instytucje ubezpieczeniowe mogą również świadczyć usługi w zakresie reasekuracji jako uzupełnienie swojej działalności ubezpieczeniowej, jeśli pozwala na to ich statut. Usługi reasekuracji i retrocesji mogą być również świadczone przez zagranicznych reasekuratorów i zagranicznych brokerów reasekuracyjnych wpisanych do rejestru prowadzonego przez CMF („rejestr”).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku	
Pośrednictwo ubezpieczeniowe	Pośrednictwo ubezpieczeniowe (z wyjątkiem ubezpieczeń w zakresie międzynarodowego transportu morskiego, międzynarodowego lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej, włączając satelity, a także towarów w tranzycie międzynarodowym).	Usługi pośrednictwa ubezpieczeniowego mogą świadczyć wyłącznie osoby prawne ustanowione prawnie w Chile w tym konkretnym celu.
	Pośrednictwo ubezpieczeniowe w zakresie międzynarodowego transportu morskiego, międzynarodowego lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), a także towarów w tranzycie międzynarodowym, co obejmuje przewożone towary, pojazd przewożący towary oraz wszelką odpowiedzialność z nimi związaną. Nie obejmuje to krajowego transportu kabotażowego.	Brokerzy ubezpieczeń w zakresie międzynarodowego transportu morskiego, międzynarodowego lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), a także towarów w tranzycie międzynarodowym, muszą być wpisani do rejestru i spełniać wymogi ustanowione przez CMF. Usługę tę mogą świadczyć wyłącznie osoby prawne ustanowione prawnie w Chile w tym konkretnym celu.
Pomocnicze usługi ubezpieczeniowe, takie jak doradztwo ubezpieczeniowe, usługi aktuarialne, ocena ryzyka oraz likwidacja szkód;	Usługi likwidacji szkód.	Usługi likwidacji szkód mogą oferować bezpośrednio zakłady ubezpieczeń z siedzibą w Chile lub osoby prawne ustanowione w Chile.
	Pomocnicze usługi ubezpieczeniowe (w tym wyłącznie doradztwo, usługi aktuarialne i ocena ryzyka).	Pomocnicze usługi ubezpieczeniowe mogą świadczyć wyłącznie osoby prawne ustanowione w Chile.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku	
	Zarządzanie dobrowolnymi emerytalnymi planami oszczędnościowymi (ahorro previsional voluntario) poprzez ubezpieczenie na życie.	Bez zobowiązań w odniesieniu do art. 18.6 ust. 1 lit. e). Dobrowolne emerytalne plany oszczędnościowe mogą oferować wyłącznie zakłady ubezpieczeń na życie z siedzibą w Chile zgodnie z powyższym. W odniesieniu do tych planów i związanych z nimi polis należy uzyskać uprzednie zezwolenie CMF.
Usługi bankowe	Zagraniczne instytucje bankowe muszą być spółkami bankowymi (sociedades bancarias) ustanowionymi zgodnie z prawem w ich kraju pochodzenia i muszą wnieść kapitał wymagany przez prawo chilijskie. Zagraniczne instytucje bankowe mogą jedynie prowadzić działalność: poprzez udziały w chilijskich bankach ustanowionych jako spółki (sociedades anónimas) w Chile; poprzez uzyskanie statusu spółki w Chile; lub jako oddziały zagranicznych spółek ustanowione w Chile jako agencje spółki zagranicznej (agencia de sociedad anónima extranjera), w którym to przypadku uznaje się osobowość prawną w kraju pochodzenia. Do celów działalności oddziałów banków zagranicznych w Chile bierze się pod uwagę kapitał faktycznie zainwestowany w Chile, a nie kapitał spółki głównej. Zwiększenie kapitału lub rezerw, które nie pochodzi z kapitalizacji innych rezerw, będzie traktowane tak samo jak kapitał początkowy i rezerwy. W transakcjach między oddziałem a jego spółką główną za granicą oba podmioty będą uważane za niezależne.	

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
	Żadna krajowa ani zagraniczna osoba fizyczna ani prawna nie może nabyć bezpośrednio ani za pośrednictwem osób trzecich akcji banku, które same lub dodane do akcji już posiadanych przez taką osobę stanowią więcej niż 10 % kapitału banku, bez uprzedniego uzyskania zezwolenia CMF. Ponadto wspólnicy ani udziałowcy lub akcjonariusze instytucji finansowej nie mogą przenosić odsetka praw lub akcji w swojej spółce przekraczającego 10 % bez uzyskania zezwolenia CMF. Instytucje bankowe muszą być ustanowione jako spółki (sociedades anónimas) lub jako oddziały, zgodnie z chilijskimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, ogólnym prawem bankowym (DFL N°3) i ustawą o spółkach (sociedades anónimas) (Ley N°18.046), dotyczącymi zakładania agencji spółki zagranicznej. Kapitał i rezerwy, które banki zagraniczne przypisują do swoich oddziałów, należy skutecznie przenieść i zamienić na walutę krajową zgodnie z którymkolwiek systemem dozwolonym prawem lub przez Banco Central de Chile. Zwiększenie kapitału lub rezerw, które nie pochodzi z kapitalizacji innych rezerw, będzie traktowane tak samo jak kapitał początkowy i rezerwy. W transakcjach między oddziałem a jego spółką główną za granicą oba podmioty będą uważane za niezależne. Żaden zagraniczny bank nie będzie mógł powoływać się na prawa wynikające z jego przynależności państwowej w odniesieniu do transakcji, które jego oddział może przeprowadzać w Chile. Usługi finansowe będące uzupełnieniem podstawowych usług bankowych mogą świadczyć bezpośrednio te instytucje – po uprzednim uzyskaniu zezwolenia – lub zarejestrowane spółki zależne, które określa CMF.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku	
Przyjmowanie depozytów i innych funduszy zwrotnych od ludności	Przyjmowanie depozytów (wyłącznie bieżące rachunki bankowe (cuentas corrientes bancarias), depozyty na żądanie, depozyty terminowe, rachunki oszczędnościowe, instrumenty finansowe z umową odkupu oraz depozyty lub listy gwarancyjne). Nabywanie oferowanych publicznie papierów wartościowych (wyłącznie nabywanie obligacji, nabywanie akredytyw dokumentowych, subskrypcja i plasowanie w charakterze agenta akcji, obligacji i akredytyw dokumentowych (gwarantowanie emisji)). Przechowywanie papierów wartościowych.	Wyłącznie banki z siedzibą w Chile zgodnie z powyższymi postanowieniami.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku	
Udzielanie wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów, w tym kredytów konsumenckich i kredytów hipotecznych, faktoring oraz finansowanie transakcji handlowych	Udzielanie kredytów (obejmuje wyłącznie kredyty zwykłe, kredyty konsumenckie, kredyty w akredytywach dokumentowych, kredyty hipoteczne, kredyty hipoteczne w akredytywach dokumentowych, zakup instrumentów finansowych z umowami odsprzedaży, kredyty na emisję bankowych listów gwarancyjnych lub inne rodzaje finansowania, wystawianie i negocjowanie przywozowych i wywozowych akredytyw dokumentowych oraz wystawianie i potwierdzanie akredytyw zabezpieczających).	Wyłącznie banki z siedzibą w Chile zgodnie z powyższymi postanowieniami.
	Faktoring.	Bez zobowiązań w odniesieniu do art. 18.6 ust. 1 lit. e). Usługi faktoringowe uznaje się za uzupełniające usługi bankowe i w związku z tym podlegają one obowiązkowi uzyskania zezwolenia CMF. CMF może nałożyć bardziej rygorystyczne, niedyskryminujące wymogi.
	Sekurytyzacja.	Sekurytyzację uznaje się za uzupełniające usługi bankowe.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku	
Leasing finansowy	Leasing finansowy (CPC 81120) (przedsiębiorstwa mogą oferować umowy leasingowe na towary nabyte na życzenie klienta, tj. nie mogą nabywać towarów w celu ich magazynowania i oferowania ich w ramach leasingu).	Usługi leasingu finansowego uznaje się za uzupełniające usługi bankowe i mogą być one świadczone przez banki lub przez zarejestrowane spółki zależne posiadające wyraźne zezwolenie do tych celów. CMF może nałożyć bardziej rygorystyczne, niedyskryminujące wymogi.
Wszelkie usługi w zakresie płatności i transferu środków pieniężnych, w tym karty kredytowe, obciążeniowe i debetowe, czeki podróżne oraz czeki bankierskie	Wydawanie i obsługa kart kredytowych i debetowych (CPC 81133) (obejmuje wyłącznie karty kredytowe wydane w Chile). Czeki podróżne. Transfer środków pieniężnych (czeki). Dyskontowanie lub nabywanie weksli i weksli własnych.	Wyłącznie banki z siedzibą w Chile zgodnie z powyższymi postanowieniami.
Gwarancje i zobowiązania	Poręczenie i gwarancja zobowiązań osób trzecich w walucie Chile i obcej.	Wyłącznie banki z siedzibą w Chile zgodnie z powyższymi postanowieniami.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku	
Transakcje z użyciem środków własnych lub klientów, dokonywane na giełdzie, na rynku pozagiełdowym lub w inny sposób	Pośrednictwo w obrocie oferowanymi publicznie papierami wartościowymi (CPC 81321).	Pośrednictwo w obrocie publicznie oferowanymi papierami wartościowymi uważa się za uzupełniające usługi bankowe i może być ono świadczone przez banki za pośrednictwem spółek zależnych zarejestrowanych w Chile, pośredników papierów wartościowych lub maklerów giełdowych posiadających wyraźne zezwolenie.
Pozostałe usługi finansowe	Doradztwo i inne pomocnicze usługi finansowe (CPC 8133) (obejmuje wyłącznie usługi wskazane w podsektorze bankowym w tej sekcji).	Bez ograniczeń.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku	
Pozostałe usługi finansowe	Dobrowolne emerytalne plany oszczędnościowe (Planes de Ahorro Previsional Voluntario).	Bez zobowiązań w odniesieniu do art. 18.6 ust. 1 lit. e). Dobrowolne plany oszczędnościowe mogą oferować wyłącznie banki z siedzibą w Chile na podstawie jednego z wcześniej wymienionych porozumień.
	Działalność w zakresie sprawowania zarządu powierniczego (<i>administración de fideicomisos</i>).	Wyłącznie banki z siedzibą w Chile zgodnie z powyższymi postanowieniami.
	Dostarczanie i przekazywanie informacji finansowych, przetwarzanie danych finansowych oraz dostarczanie oprogramowania dotyczącego finansów przez dostawców innych usług finansowych.	Bez ograniczeń.
	Operacje rynku walutowego przeprowadzane zgodnie z przepisami, które zostały lub zostaną wydane przez Bank Centralny Chile.	Wyłącznie banki, osoby prawne, maklerzy giełdowi i pośrednicy papierów wartościowych, którzy muszą mieć siedzibę w Chile jako podmioty prawne, mogą prowadzić działalność na formalnym rynku walutowym. Osoby prawne, maklerzy giełdowi i pośrednicy papierów wartościowych objęci są wymogiem uzyskania uprzedniego zezwolenia Banku Centralnego Chile (Banco Central de Chile) na prowadzenie działalności na formalnym rynku giełdowym.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku	
Inne usługi finansowe / usługi związane z papierami wartościowymi	- Publicznie oferowane papiery wartościowe mogą być przedmiotem obrotu dokonywanego przez osoby prawne, których jedynym celem jest pośrednictwo w obrocie papierami wartościowymi, w charakterze członków giełdy (maklerzy giełdowi) albo poza giełdą (pośrednicy papierów wartościowych), i muszą one być zarejestrowane w CMF. Wyłącznie maklerzy giełdowi mogą jednak prowadzić obrót akcjami lub ich instrumentami pochodnymi (opcje subskrypcji) na giełdzie. Papiery wartościowe niebędące akcjami mogą być przedmiotem obrotu prowadzonego przez zarejestrowanych maklerów giełdowych lub pośredników papierów wartościowych. - Usługi ratingu ryzyka publicznie oferowanych papierów wartościowych świadczą agencje ratingowe ustanowione wyłącznie w celu ratingu publicznie oferowanych papierów wartościowych, które muszą być zarejestrowane w <i>Registro de Entidades Clasificadoras de Riesgo</i> (Rejestr Agencji Ratingowych Ryzyka) prowadzonym przez CMF. Podlegają one inspekcjom i kontroli CMF. Z kolei kontrola agencji ratingowych w odniesieniu do ratingu papierów wartościowych emitowanych przez banki i spółki finansowe jest obowiązkiem CMF. - Wyłącznie banki, osoby prawne, maklerzy giełdowi i pośrednicy papierów wartościowych, którzy muszą mieć siedzibę w Chile jako podmioty prawne, mogą prowadzić działalność na formalnym rynku walutowym. Osoby prawne, maklerzy giełdowi i pośrednicy papierów wartościowych objęci są wymogiem uzyskania uprzedniego zezwolenia Banku Centralnego Chile (Banco Central de Chile) na prowadzenie działalności na formalnym rynku giełdowym. - Aby móc prowadzić obrót na giełdzie, pośrednicy (maklerzy giełdowi) muszą być osobami prawnymi ustanowionymi w Chile. Muszą oni nabywać akcje na odpowiedniej giełdzie papierów wartościowych i zostać przyjęci jako jej członkowie.	
	Podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku
	Pośrednictwo w obrocie papierami wartościowymi oferowanymi publicznie, z wyjątkiem akcji (CPC 81321). Subskrypcja i plasowanie w charakterze agentów (gwarantowanie emisji).	Działalność brokerska musi być świadczona za pośrednictwem osoby prawnej ustanowionej w Chile. CMF może nałożyć bardziej rygorystyczne, niedyskryminujące wymogi.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku	
	Pośrednictwo w obrocie oferowanymi publicznie akcjami spółek (CPC 81321) (obejmuje subskrypcję i plasowanie w charakterze agentów, gwarantowanie emisji).	Aby móc prowadzić obrót na giełdzie, pośrednicy (maklerzy giełdowi) muszą być osobami prawnymi ustanowionymi w Chile. Muszą oni nabywać akcje na odpowiedniej giełdzie papierów wartościowych i zostać przyjęci jako jej członkowie. CMF może nałożyć bardziej rygorystyczne, niedyskryminujące wymogi.
	Operacje na giełdowych instrumentach pochodnych dozwolone przez CMF (obejmują tylko kontrakty terminowe na dolara i kontrakty terminowe na stopę procentową oraz opcje na akcje). Akcje muszą spełniać wymogi ustanowione przez odpowiednią izbę rozliczeniową (<i>Cámara de Compensación</i>).	Aby móc prowadzić obrót na giełdzie, pośrednicy (maklerzy giełdowi) muszą być osobami prawnymi ustanowionymi w Chile. Muszą oni nabywać akcje na odpowiedniej giełdzie papierów wartościowych i zostać przyjęci jako jej członkowie. CMF może nałożyć bardziej rygorystyczne, niedyskryminujące wymogi.
	Obrót metalami na giełdzie (obejmuje wyłącznie złoto i srebro).	Obrót złotem i srebrem na giełdzie mogą prowadzić maklerzy giełdowi na własny rachunek i na rzecz osób trzecich zgodnie z przepisami giełdowymi. Aby móc prowadzić obrót na giełdzie, pośrednicy (maklerzy giełdowi) muszą być osobami prawnymi ustanowionymi w Chile. Muszą oni nabywać akcje na odpowiedniej giełdzie papierów wartościowych i zostać przyjęci jako jej członkowie. CMF może nałożyć bardziej rygorystyczne, niedyskryminujące wymogi.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku	
	Rating ryzyka papierów wartościowych (dotyczy wyłącznie ratingu lub wydawania opinii na temat publicznie oferowanych papierów wartościowych).	Podmioty świadczące te usługi muszą być ustanowione w Chile jako spółka osobowa (<i>sociedad de personas</i>). Jednym ze szczególnych wymogów, które należy spełnić, jest wymóg, aby co najmniej 60 % kapitału spółki było w posiadaniu głównych partnerów (osób fizycznych lub prawnych w tej linii biznesowej posiadających co najmniej 5 % praw członkowskich w agencji ratingowej).
	Przechowywanie papierów wartościowych przez pośredników w obrocie papierami wartościowymi (CPC 81319) (nie obejmuje usług oferowanych przez dostawców, którzy łączą przechowywanie, rozliczanie i rozrachunek papierów wartościowych (depozyty papierów wartościowych, <i>depósitos de valores</i>)).	W przypadku przechowywania papierów wartościowych pośrednicy (maklerzy giełdowi i pośrednicy) muszą być osobami prawnymi ustanowionymi w Chile. Usługi przechowywania papierów wartościowych mogą być świadczone przez pośredników w obrocie papierami wartościowymi (maklerów giełdowych i pośredników papierów wartościowych) w ramach działalności uzupełniającej ich wyłączny cel, jakim jest pośrednictwo w obrocie papierami wartościowymi. Taką działalność mogą również prowadzić podmioty świadczące usługi depozytowe i usługi w zakresie przechowywania papierów wartościowych, które to podmioty powinny być ustanowione jako specjalne spółki, których wyłącznym celem jest przyjmowanie w depozyt publicznie oferowanych papierów wartościowych od podmiotów upoważnionych na mocy prawa oraz ułatwianie operacji transferu takich papierów wartościowych (scentralizowane depozyty papierów wartościowych, <i>depósitos centralizados de valores</i>).

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku	
	Usługi przechowywania świadczone przez podmioty w celu deponowania i przechowywania papierów wartościowych.	Podmioty zajmujące się depozytami zabezpieczającymi i przechowywaniem muszą być spółkami ustanowionymi w Chile wyłącznie w tym celu.
	Usługi zarządzania portfelem finansowym świadczone przez pośredników w obrocie papierami wartościowymi (w żadnym wypadku nie obejmuje to ogólnego zarządzania funduszami (Administradora General de Fondos), zarządzania funduszami wspólnego inwestowania, zagranicznymi funduszami inwestycji kapitałowych, funduszami inwestycyjnymi i funduszami emerytalnymi).	Usługi zarządzania portfelem finansowym świadczone przez pośredników w obrocie papierami wartościowymi będących osobami prawnymi z siedzibą w Chile. CMF może nałożyć bardziej rygorystyczne, niedyskryminujące wymogi.
	Usługi doradztwa finansowego świadczone przez pośredników w obrocie papierami wartościowymi (CPC 81332) (doradztwo finansowe odnosi się wyłącznie do usług dotyczących papierów wartościowych, w odniesieniu do których podejmowane są zobowiązania w zakresie dostępu do rynku).	Usługi doradztwa finansowego świadczone przez pośredników w obrocie papierami wartościowymi będących osobami prawnymi ustanowionymi w Chile. CMF może nałożyć bardziej rygorystyczne, niedyskryminujące wymogi. Usługi doradztwa finansowego, które obejmują udzielanie porad finansowych w zakresie możliwości finansowania, oceny inwestycji, możliwości inwestycyjnych i strategii zmiany harmonogramu spłaty zadłużenia, mogą być świadczone przez pośredników w obrocie papierami wartościowymi (maklerów giełdowych i pośredników papierów wartościowych) jako działalność uzupełniająca ich wyłączny cel.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku	
	Zarządzanie funduszami osób trzecich realizowane przez (w żadnym wypadku nie obejmuje to zarządzania funduszami emerytalnymi i dobrowolnymi emerytalnymi planami oszczędnościowymi (<i>planes de ahorro previsional voluntario</i>)): – przedsiębiorstwa zarządzające funduszami wspólnego inwestowania; – przedsiębiorstwa zarządzające funduszami inwestycyjnymi; – przedsiębiorstwa zarządzające zagranicznymi funduszami inwestycji kapitałowych.	Usługi zarządzania funduszami mogą świadczyć spółki ustanowione w Chile wyłącznie w tym celu, posiadające zezwolenie CMF. Zagraniczne fundusze inwestycyjne mogą być również zarządzane przez spółki zarządzające funduszami inwestycyjnymi.
	Zarządzanie dobrowolnymi emerytalnymi planami oszczędnościowymi (<i>planes de ahorro previsional voluntario</i>).	Bez zobowiązań w odniesieniu do art. 18.6 ust. 1 lit. e). Dobrowolne plany oszczędnościowe mogą oferować wyłącznie fundusze wspólnego inwestowania i podmioty zarządzające funduszami inwestycyjnymi z siedzibą w Chile zgodnie z powyższymi warunkami. W odniesieniu do tych planów należy uzyskać uprzednie zezwolenie CMF.
	Usługa izb rozliczeniowych w odniesieniu do instrumentów pochodnych (kontrakty terminowe i opcje na papiery wartościowe).	Izby rozliczeniowe w odniesieniu do kontraktów terminowych i opcji na papiery wartościowe muszą być ustanowione w Chile jako spółki wyłącznie w tym celu i posiadać zezwolenie CMF. Mogą one być ustanowione wyłącznie przez giełdy papierów wartościowych i ich maklerów giełdowych.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku	
	Ogólne magazyny depozytowe (warranty) (odpowiadają usługom magazynowania towarów, którym towarzyszy wydanie certyfikatu depozytowego i pokwitowania zastawu na rzeczach ruchomych (<i>vale de prenda</i>)).	Wyłącznie osoby prawne w należyty sposób ustanowione w Chile, których wyłącznym celem jest świadczenie usług gwarancyjnych.
	Usługi emisji i rejestracji papierów wartościowych (CPC 81332) (nie obejmuje to usług depozytowych i przechowywania papierów wartościowych).	Bez ograniczeń.
	Giełdy bydła i towarów rolnych. Usługa izb rozliczeniowych w odniesieniu do kontraktów terminowych oraz opcji na bydło i towary rolne.	Podmioty muszą być ustanowione jako spółki specjalnego przeznaczenia (<i>sociedades anónimas especiales</i>) zgodnie z prawem chilijskim.
	Pośrednictwo w handlu bydłem i towarami rolnymi.	Działalność brokera bydła i towarów rolnych muszą prowadzić podmioty prawne ustanowione zgodnie z prawem chilijskim.
	Giełdy papierów wartościowych.	Giełdy papierów wartościowych muszą być ustanowione jako spółki specjalnego przeznaczenia (<i>sociedades anónimas especiales</i>) zgodnie z prawem chilijskim.

Sektor lub podsektor	Ograniczenia w dostępie do rynku	
Inne usługi finansowe.	Zarządzanie kredytami hipotecznymi zgodnie z tytułem V Decreto con Fuerza de Ley N° 251, Ley de Seguros.	Agencje zarządzające kredytami hipotecznymi muszą być ustanowione jako spółki (<i>sociedades anónimas</i>).
Pozostałe usługi związane z usługami finansowymi.	Przedstawicielstwa banków zagranicznych jako pośrednicy biznesowi (przedstawicielstwa te nie mogą w żadnym przypadku prowadzić czynności właściwych dla działalności bankowej).	CMF może upoważnić banki zagraniczne do utrzymywania przedstawicielstw działających jako pośrednicy biznesowi swoich spółek głównych i pełni w stosunku do nich tę samą funkcję organu inspekcyjnego, którą przyznano CMF na mocy ogólnego prawa bankowego (Ley General de Bancos) w odniesieniu do banków. Zezwolenie udzielone przedstawicielstwom przez CMF podlega uchyleniu, jeżeli jego utrzymanie okaże się niekorzystne, jak przewidziano w ogólnym prawie bankowym (Ley General de Bancos).

UWAGI do SEKCJI C i D

1. Zobowiązania w sektorze usług finansowych na podstawie rozdziału 18 podejmuje się w zależności od ograniczeń i warunków określonych w tych uwagach i w poniższym wykazie.
2. Osoby prawne świadczące usługi finansowe i ustanowione na podstawie przepisów ustawowych i wykonawczych Chile podlegają niedyskryminującym ograniczeniom formy prawnej. Na przykład spółki osobowe (*sociedades de personas*) są zazwyczaj nieakceptowalnymi formami prawnymi dla instytucji finansowych w Chile. Niniejsza uwaga sama w sobie nie ma na celu ograniczania ani wywierania wpływu na wybór między oddziałami lub jednostkami zależnymi dokonywany przez instytucję finansową Unii Europejskiej, chyba że przewidują to przepisy ustawowe i wykonawcze Chile.

SEKCJA C

ISTNIEJĄCE ŚRODKI

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe
Oдноśne zobowiązania:	Traktowanie narodowe Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel administracji:	Centralny
Środki:	Ley N° 18.045, Dziennik Ustaw z dnia 22 października 1981 r., Ley de Mercado de Valores, tytuły VI i VII, art. 24, 26 i 27.
Opis:	Dyrektorzy, administratorzy, członkowie kadry kierowniczej lub przedstawiciele prawni podmiotów prawnych lub osób fizycznych prowadzących działalność jako maklerzy giełdowi i pośrednicy papierów wartościowych muszą pochodzić z Chile lub być cudzoziemcami posiadającymi zezwolenie na pobyt stały.

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Oдноśne zobowiązania:	Traktowanie narodowe
Szczebel administracji:	Centralny
Środki:	Decreto con Fuerza de Ley N° 251, Dziennik Ustaw z dnia 22 maja 1931 r., Ley de Seguros, tytuł I, art. 16.
Opis:	Usługi pośrednictwa reasekuracji mogą świadczyć zagraniczni brokerzy reasekuracyjni. Brokerzy ci muszą być osobami prawnymi, wykazać, że podmiot jest prawnie zorganizowany w swoim kraju pochodzenia i upoważniony do pośredniczenia w zakresie ryzyka scedowanego zza granicy, oraz podać datę udzielenia takiego zezwolenia. Podmioty takie wyznaczają przedstawiciela w Chile, który będzie je reprezentował, dysponując szerokimi uprawnieniami. Przedstawiciel może być wzywany do stawiennictwa i musi mieć miejsce pobytu w Chile.

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Oдноśne zobowiązanie:	Traktowanie narodowe
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
Szczebel administracji:	Centralny
Środek:	Decreto con Fuerza de Ley 251, Dziennik Ustaw z dnia 22 maja 1931 r., Ley de Seguros, tytuł III, art. 58 i 62, Decreto Supremo N° 863 de 1989 del Ministerio de Hacienda, Dziennik Ustaw z dnia 5 kwietnia 1990 r., Reglamento de los Auxiliares del Comercio de Seguros, tytuł I, art. 2 lit. c).
Opis:	Administratorzy i przedstawiciele prawni podmiotów prawnych i osób fizycznych prowadzących działalność w zakresie likwidacji szkód i pośrednictwa ubezpieczeniowego muszą pochodzić z Chile lub być cudzoziemcami posiadającymi zezwolenie na pobyt stały.

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Oдноśne zobowiązania:	Traktowanie narodowe
Szczebel administracji:	Centralny
Środki:	Decreto con Fuerza de Ley N° 251, Dziennik Ustaw z dnia 22 maja 1931 r., Ley de Seguros, tytuł I, art. 20.
Opis:	W przypadku rodzajów ubezpieczenia objętych Decreto Ley 3.500, związanych z cesją reasekuracji na zagranicznych reasekuratorów, potrącenie z tytułu reasekuracji nie może przekroczyć 40 % całkowitej sumy rezerw technicznych powiązanych z tymi rodzajami ubezpieczenia lub wyższego odsetka, jeżeli taki określiła Komisja ds. Rynku Finansowego (Comisión para el Mercado Financiero).

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Oдноśne zobowiązania:	Traktowanie narodowe
Szczebel administracji:	Centralny
Środki:	Decreto con Fuerza de Ley N° 251, Diario Oficial, 22 maja 1931 r., Ley de Seguros, tytuł I.
Opis:	Działalność reasekuracyjną mogą prowadzić zagraniczne podmioty sklasyfikowane, zgodnie z ustaleniami agencji ratingowych cieszących się międzynarodową renomą, jak wskazała Komisja ds. Rynku Finansowego (Comisión para el Mercado Financiero), co najmniej w kategorii ryzyka BBB lub innej równoważnej kategorii. Podmioty te mają przedstawiciela w Chile, który będzie je reprezentował, dysponując szerokimi uprawnieniami. Przedstawiciel może być wzywany do stawiennictwa. Mimo to wyznaczenie przedstawiciela nie będzie konieczne, jeżeli broker reasekuracyjny wpisany do rejestrów Komisji prowadzi działalność reasekuracyjną. Do wszystkich celów, w szczególności odnoszących się do stosowania i wykonywania w państwie umowy reasekuracji, brokera tego uznaje się za przedstawiciela prawnego reasekuratorów.

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe
Oдноśne zobowiązania:	Traktowanie narodowe
Środki:	Ley N° 18.045, Dziennik Ustaw z dnia 22 października 1981 r., Ley de Mercado de Valores, tytuły VI i VII, art. 24 i 26.
Opis:	Osoby fizyczne prowadzące działalność jako maklerzy giełdowi i pośrednicy papierów wartościowych w Chile muszą pochodzić z Chile lub być cudzoziemcami posiadającymi zezwolenie na pobyt.

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	
Oдноśne zobowiązania:	Wszystkie
	Traktowanie narodowe
	Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd
	Wymogi dotyczące wyników
Szczebel administracji:	Centralny
Środki:	D.F.L. 1 Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, Dziennik Ustaw z dnia 24 stycznia 1994 r., kodeks pracy, tytuł wstępny, księga I, rozdział III (D.F.L. 1 del Ministerio del Trabajo y Previsión Social, Diario Oficial, enero 24, 1994, Código del Trabajo, Título Preliminar, Libro I, Capítulo III).

Opis:

Co najmniej 85 % pracowników zatrudnionych u tego samego pracodawcy muszą stanowić osoby fizyczne pochodzące z Chile lub cudzoziemcy przebywający w Chile co najmniej od pięciu lat. Przepis ten ma zastosowanie do pracodawców zatrudniających powyżej 25 pracowników na podstawie umowy o pracę (contrato de trabajo¹). Wspecjalizowany personel techniczny nie podlega temu przepisowi, jak określiła dyrekcja pracy (Dirección del Trabajo). Przez pracownika należy rozumieć każdą osobę fizyczną, która świadczy usługi intelektualne lub materialne, w ramach zależności lub podporządkowania, na podstawie umowy o pracę.

¹ Dla większej pewności należy zaznaczyć, że umowa o pracę (contrato de trabajo) nie jest obowiązkowa w przypadku świadczenia transgranicznego handlu usługami.

SEKCJA D

PRZYSZŁE ŚRODKI

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Wszystkie
Oдноśne zobowiązania:	Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel administracji:	Centralny
Opis:	Korzystanie przez osoby zamieszkujące na terytorium Chile i obywateli tego państwa bez względu na ich miejsce zamieszkania z usług finansowych świadczonych przez usługodawców finansowych z Unii Europejskiej podlega przepisom dotyczącym wymiany walut przyjętym lub utrzymanym przez Banco Central de Chile zgodnie z ustawą zasadniczą tej instytucji (Ley 18.840).
Istniejące środki:	Ley 18.840, Dziennik Ustaw z dnia 10 października 1989 r., Ley Orgánica Constitucional del Banco Central de Chile, tytuł III

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi bankowe i inne usługi finansowe
Oдноśne zobowiązania:	Traktowanie narodowe
Szczebel administracji:	Centralny
Opis:	Chile może przyjąć lub utrzymać środki w celu przyznania Banco del Estado de Chile, chilijskiemu bankowi państwowemu, uprawnień do pełnienia funkcji związanych z administracją finansową państwa, które ustanawia się lub można ustanowić zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Chile. Środki te obejmują zarządzanie rządowymi zasobami finansowymi Chile gromadzonymi w formie depozytów w Cuenta Única Fiscal oraz na dodatkowych kontach tej instytucji, z których wszystkie muszą być utrzymywane w Banco del Estado de Chile.
Istniejące środki:	Decreto Ley N° 2.079, Dziennik Ustaw z dnia 18 stycznia 1978 r., Ley Orgánica del Banco del Estado de Chile Decreto Ley N° 1.263, Dziennik Ustaw z dnia 28 listopada 1975 r., Decreto Ley Orgánico de Administración Financiera del Estado, art. 6.

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi ubezpieczeniowe i związane z ubezpieczeniami
Oдноśne zobowiązania:	Transgraniczne świadczenie usług finansowych
Szczebel administracji:	Centralny
Opis:	W odniesieniu do żadnego rodzaju ubezpieczenia¹, które zgodnie z prawem chilijskim jest uznawane lub może zostać uznane za obowiązkowe, ani do żadnego ubezpieczenia związanego z zabezpieczeniem społecznym nie można zawierać umów poza Chile. Zastrzeżenie to nie ma zastosowania w przypadku, gdy zgodnie z prawem chilijskim za obowiązkowe uznaje się ubezpieczenie w zakresie międzynarodowego transportu morskiego, międzynarodowego lotnictwa zarobkowego oraz lotów kosmicznych i transportu ładunków w przestrzeni kosmicznej (włączając satelity), a także towarów w tranzycie międzynarodowym (w tym przewożonych towarów). Wyłączenie to nie ma zastosowania do ubezpieczenia w zakresie kabotażu lub powiązanej działalności.
Istniejące środki:	Decreto con Fuerza de Ley N° 251, Dziennik Ustaw z dnia 22 maja 1931 r., Ley de Seguros, tytuł I, art. 4.

¹ Dla większej pewności należy zaznaczyć, że zastrzeżenie to nie ma zastosowania do usług w zakresie reasekuracji.

Sektor:	Usługi finansowe
Podsektor:	Usługi społeczne
Odnośne zobowiązania:	Dostęp do rynku
	Transgraniczne świadczenie usług finansowych
	Wymogi dotyczące wyników
Szczebel administracji:	Centralny
Opis:	Chile zastrzega sobie prawo do przyjęcia lub utrzymania dowolnego środka w odniesieniu do świadczenia usług publicznych w zakresie egzekwowania prawa i więziennictwa oraz następujących usług w stopniu, w jakim stanowią one usługi społeczne ustanowione lub utrzymywane do celów publicznych, dotyczących: bezpieczeństwa finansowego lub ubezpieczenia dochodów, zabezpieczenia lub ubezpieczenia społecznego, opieki socjalnej, edukacji publicznej, publicznych szkoleń, opieki zdrowotnej i opieki nad dziećmi.
Sektor:	Usługi finansowe

Podsektor: Wszystkie

Oдноśne zobowiązania: Traktowanie narodowe

Kadra kierownicza wyższego szczebla i zarząd

Opis: Przy przenoszeniu lub zbywaniu wszelkich udziałów kapitałowych lub aktywów należących do istniejących przedsiębiorstw państwowych lub podmiotów rządowych Chile zastrzega sobie prawo do zakazania lub nałożenia ograniczeń dotyczących własności wymienionych udziałów lub aktywów, jak również prawa inwestorów zagranicznych lub ich inwestycji do kontrolowania wszelkich spółek powstałych w ten sposób lub dokonywanych przez nie inwestycji. W odniesieniu do takiego przeniesienia lub zbycia Chile może przyjąć lub utrzymać dowolny środek dotyczący obywatelstwa kadry kierowniczej wyższego szczebla oraz członków zarządu. Przedsiębiorstwo państwowe oznacza przedsiębiorstwo będące własnością lub kontrolowane przez Chile w drodze udziałów własnościowych posiadanych przez Chile, w tym przedsiębiorstwo założone po wejściu w życie niniejszej Umowy wyłącznie do celów sprzedaży lub zbycia udziałów kapitałowych w istniejącym przedsiębiorstwie państwowym lub podmiocie rządowym bądź jego aktywów.
